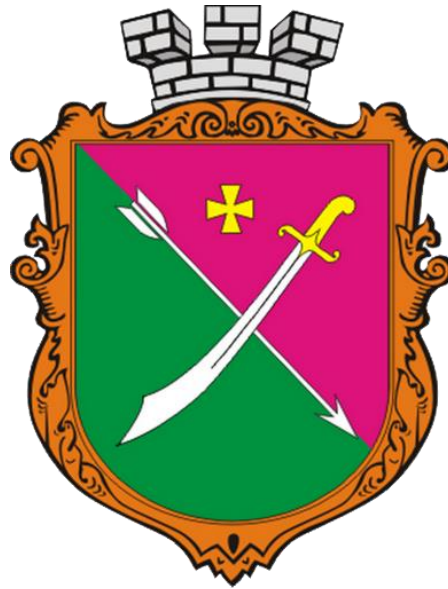

Додаток 1 до рішення 12 сесії Менської міської ради 7 скликання від 27.03.2018 №97 «Про затвердження Стратегії розвитку Менської міської об'єднаної територіальної громади на 2018-2024 рр.»

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ МЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ 2018–2024 роки

Мена

Перелік скорочень

- ОТГ – об'єднана територіальна громада
SWOT-аналіз – аналіз сильних, слабких сторін, а також сприятливих можливостей і загроз
- ДФРР – Державний фонд регіонального розвитку
ПЗР – план заходів із реалізації
ВВП – валовий внутрішній продукт
ЄС – Європейський Союз
ГО – громадська організація
ЗМІ – засоби масової інформації
АЕС – атомна електростанція
СОК – сільськогосподарський обслуговуючий кооператив
ЦНАП – Центр надання адміністративних послуг
ФОП – фізична особа-підприємець
ФАП – фельдшерсько-акушерський пункт
ЗОШ – загальноосвітня середня школа
ДНЗ – дошкільний навчальний заклад
ТОВ – товариство з обмеженою відповідальністю
СТОВ – сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю
- ПРаТ – приватне акціонерне товариство
ПОП – приватне орендне підприємство
ДП – державне підприємство
ПП – приватне підприємство
УМГ – управління магістральних газопроводів
ПВТП – приватне виробничо-торгівельне підприємство
МТД – міжнародна технічна допомога
МПО – місцева пожежна охорона
ЖКГ – житлово-комунальне господарство
ТВП – тверді побутові відходи
ЦКДМ – Центр культури та дозвілля молоді
ЦАН – центр активності населення

ЗМІСТ

<u>ВІТАЛЬНЕ СЛОВО МІСЬКОГО ГОЛОВИ</u>	
<u>I. ВСТУП: НЕОБХІДНІСТЬ СТВОРЕННЯ СТРАТЕГІЇ, МЕТОДОЛОГІЯ, УЧАСНИКИ</u>	5
<u>II. АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ</u>	11
1. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ – ОСНОВНІ ВИСНОВКИ	11
2. РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ – ОСНОВНІ ВИСНОВКИ	22
3. SWOT-АНАЛІЗ – ВИСНОВКИ	26
4. SWOT-МАТРИЦЯ МЕНСЬКОЇ ГРОМАДИ.	30
5. ПОРІВНЯЛЬНІ ПЕРЕВАГИ, ВИКЛИКИ ТА РИЗИКИ	33
6. СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ МЕНСЬКОЇ ГРОМАДИ	35
<u>III. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ, ЦІЛІ РОЗВИТКУ ТА ЗАВДАННЯ</u>	40
СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ	40
ЦІЛІ РОЗВИТКУ – СТРАТЕГІЧНІ ТА ОПЕРАЦІЙНІ. ЗАВДАННЯ	41
УЗГОДЖЕННЯ МІЖ СТРАТЕГІЄЮ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ ТА ІНШИМИ СТРАТЕГІЧНИМИ ДОКУМЕНТАМИ	59
<u>IV. ПЛАН ЗАХОДІВ ІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ</u>	66
ЧАСОВІ РАМКИ ТА ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ	66
ТЕРИТОРІЯ ВПЛИВУ ПРОЄКТІВ ПЛАНУ ЗАХОДІВ ІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ	66
ІНДИКАТОРИ ПРОДУКТІВ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ	73
ОРІЄНТОВНИЙ ФІНАНСОВИЙ ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ	80
ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ	83
ПРИПУЩЕННЯ ТА РИЗИКИ, РЕКОМЕНДАЦІЇ	86
<u>V. СИСТЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ ТА МОНІТОРИНГУ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ, АКТУАЛІЗАЦІЇ ЙОГО ЗМІСТУ</u>	89
<u>VI. КАТАЛОГ ТЕХНІЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА ПРОЄКТІВ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ НА 2018–2020 РОКИ</u>	93

Шановне товариство!

Стратегія розвитку Менської міської ради на період до 2025 року (далі – Стратегія) розроблена за ініціативою міської ради та за сприяння проєкт U-Lead з Європою. Вона спирається на результати аналітичного дослідження соціально-економічного розвитку громади (вересень – жовтень 2017 р.), висновки соціологічного дослідження, що проводився шляхом опитування через Інтернет (вересень – листопад 2017 р.), результати роботи робочої групи (була утворена розпорядженням міського голови). Також Стратегія враховує пропозиції представників зацікавлених сторін.

Наофіційному сайті Менської міської ради було оприлюднено розпорядження міського голови про створення робочої групи та запрошення для всіх жителів громади долучитися до розробки проєкту Стратегії. Попередні результати роботи оприлюднювалися на офіційному веб-сайті міської ради та в районній газеті «Наше слово». Також була створена сторінка у Facebook «Розробка стратегії Мени».

Головна мета Стратегії – докорінні позитивні зміни якості життя мешканців Менської громади шляхом зміни системи управління, підвищення конкурентоспроможності економіки, інвестиційної привабливості, ефективного використання ресурсів, узгодженні інтересів влади, громади та бізнесу, створення максимальної кількості робочих місць. В основі – реалізація переваг конкурентоспроможності Меницини у порівнянні з іншими громадами.

Стратегія є одним із інструментів залучення ресурсів для розвитку. Її наявність – одна з ключових умов надання громаді грантів, позик та залучення інвестицій.

Стратегія визначає цілі та пріоритети розвитку Менської міської ради до 2024 року включно, завдання, проєкти, спрямовані на структурні зміни в економіці та соціальній сфері, покращення розв'язання наявних проблем.

Розробка Стратегії стала інструментом налагодження партнерства між представниками бізнесу, міською радою та її виконавчим комітетом, організацій громадянського суспільства. Розробники прагнули, аби документ став надбанням усіх зацікавлених сторін та отримав суспільну підтримку.

Менська ОПІТ – це насамперед спільнота громадська, яка прагне визначити собі цілі, діяльність і методи їх реалізації, аби реалізувати свої бачення майбутнього. Наша Стратегія власне є таким кроком. Для її опрацювання було задіяно біля 40 осіб. Вони внесли до роботи над цим документом свій професійний та суспільний досвід, а також компетентність. Стосується він як зміцнення людського капіталу, так і сфери інфраструктури.

Ми, мешканці Менської громади, прагнемо творити доброзичливий та безпечний публічний простір у поєднанні з покращенням якості життя та можливості розвитку з пошаною до природних ресурсів.

Нехай цей документ дозволить всім наблизити можливості, які створює наша громада, а також запросить до інвестування у громаді, пов'язання з нею своїх життєвих долі.

**Менський міський голова
Геннадій Примаков**

I. ВСТУП: НЕОБХІДНІСТЬ СТВОРЕННЯ СТРАТЕГІЇ, МЕТОДОЛОГІЯ, УЧАСНИКИ

Стратегія Менської громади – прогнозний та програмний документ її соціально-економічного розвитку. В основі методики створення – вимоги законодавства України, насамперед, Закону України «Про державну регіональну політику», а також враховані положення низки підзаконних нормативно-правових актів: «Порядок розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів» (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 931), «Методичні рекомендації щодо формування реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади», затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30 березня 2016 року № 75.

Відповідно до зазначених документів термін реалізації Стратегії Менської громади – сім років. Здійснюється вона двома етапами шляхом розробки та виконання плану заходів із реалізації (ПЗР) на три (перший) та чотири (другий) роки. Стратегія Менської громади за своїм змістом узгоджена зі Стратегією сталого розвитку Чернігівської області на період до 2020 р. (схвалена розпорядження голови облдержадміністрації від 14 травня 2015 р. № 216 та затверджена сесією обласної ради 28 травня 2015 р.), зокрема – з планом заходів її реалізації у 2018–2020 рр. Причому перший ПЗР Стратегії Менської громади зорієнтований на другий ПЗР Стратегії Чернігівської області. Згідно чинного законодавства під час підготовки нової регіональної стратегії органи державної влади мають враховувати пропозиції органів місцевого самоврядування. Отже, зміст стратегії Менської громади – це одночасно наші пропозиції до розробки нової державної та обласної стратегії розвитку. Вочевидь, що після їхнього ухвалення Стратегія Менської громади може зазначити змін у частині реалізації завдань та проектних ідей (але не стратегічних та операційних цілей). А головне – положення нових державного та обласного документів безпосередньо вплинуть на підготовку та реалізації другого ПЗР Стратегії Менської громади.

Для створення Стратегії Менської громади використовувався інтегрований підхід, який передбачає поєднання секторальної (галузевої), територіальної (просторової) та управлінської складових. Враховувалися також екологічна складова (з огляду на її нинішнє благополуччя та існуючі загрози) та гендерний підхід (зокрема – щодо бюджетування).

Стратегія Менської громади визначає стратегічне бачення її розвитку, стратегічні та операційні цілі, індикатори (показники) їх досягнення, завдання для її сталого економічного і соціального розвитку. Вона ґрунтується на результатах SWOT-аналізу, проведеного робочою групою, та враховує залежності, виявлені під час складання SWOT-матриці.

Структура Стратегії Менської громади поєднує вимоги додержавної та обласної стратегій з вимогами до середньострокових планів (програм)

соціально-економічного розвитку (останні складаються на 3 – 5 років). Відповідно вона складається з п'яти основних частини: вступу, аналітики, стратегічного бачення цілей розвитку, основних завдань, моніторингу (включно з індикаторами) та механізму внесення змін. Розглядаються фінансові джерела реалізації завдань Стратегії. Крім того, зроблено аналіз ступені узгодженості Стратегії Менської громади з відповідним обласним документом, а також іншими іншими довгостроковими, середньостроковими та короткостроковими прогностичними та програмні документами.

Розробка Стратегії здійснювалася з дотриманням таких принципів:

- об'єктивності – використовувалися(за можливістю) дані органів державної статистики, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади та реальні індикатори (показників), яких реально досягти та які можливо оцінити;
- обґрунтованість та доцільність – документ розроблявся на основі чітко визначених цілей розвитку та економічно обґрунтованих завдань та проєктів, що сприяють їх досягненню із використанням світового досвіду у сфері програмування економічного і соціального розвитку;
- відкритості та прозорості – громадськості та підприємцям було забезпечено безперешкодний доступ до засідань робочої групи, вони залучалися до розробки цілей та завдань Стратегії, інформувалися про досягнуті результати для планування власної діяльності;
- недискримінації та рівного доступу – під час розробки Стратегії дотримувалися права та враховувалися інтересирізних суб'єктів об'єднаної територіальної громади, в тому числі – господарювання всіх форм власності;
- ефективності – визначення та забезпечення функціонування механізму досягнення цілей, виконання завдань, реалізації проєктних ідей у встановлені терміни;
- історичної спадкоємності – враховувалися та використовувалися позитивні надбання попереднього розвитку громад, зокрема, перша Стратегія Менської міської ради, розроблена у 2008 р.;
- етнокультурного розвитку – відродження етнічної самосвідомості та збереження духовної і матеріальної культури етнокультурних груп, що проживають на теренах громади, сприяння їх розвитку;
- сталого розвитку – забезпечення розвитку громади для задоволення потреб нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь.

Під час підготовки Стратегії Менської ОТГ було застосована партисипативна модель стратегічного планування, що означало:

- залучення до роботи над стратегічним документом широкого представництва місцевого середовища (представників різних установ, громадських організацій, місцевих лідерів);
- діяльність із перспективи сталого розвитку – аналітичні дослідження та рішення, які ухвалювалися під час розробки Стратегії, охоплювали три сфери: економічну, соціальну й екологічну; це означає, що враховувалися умови,

пов'язані з кожною з зазначених сфер (але не у кожному випадку вони мають бути однаково важливими);

- підготовку звіту про стан громади, який базується на аналізі поточної ситуації (аналіз фінансових даних, демографічних, про ринок праці та економіку, екологічних аспектів, стану інфраструктури);
- проведення соціального аналізу, який охоплював аналіз поточної ситуації та проведення соціологічного досліджень мешканців громади (про якість життя та публічних послуг у громаді);
- перевірку напрацьованих рішень під час громадських консультацій;
- тісну співпрацю під час роботи над документом між зацікавленими сторонами (громадянами та інституціями), працівниками органу місцевого самоврядування та радником Чернігівського відокремленого підрозділу Центру розвитку місцевого самоврядування програми U-Lead з Європою.

Бачення розвитку громади, напрацьоване у зазначений спосіб, спирається на цінності, які висловлюються та шануються мешканцями громади. Воно відображає їхні прагнення та містить в узагальненому варіанті основні напрями (сфери) майбутнього розвитку ОТГ. В свою чергу вони також не є випадковими, адже виявлені з усього комплексу проблем, порушених під час засідань робочої групи, зацікавлених сторін (SWOT-аналіз), наступних консультацій. Відповідно всі завдання, представлені в Плані – це результат поєднання членів робочої групи та збору ідей мешканців громади.

Таким чином Стратегія дає відповіді на ключові питання, що стоять перед громадою: збереження її середовища, підвищення ступеня комфортності, формування безпечного простору для життя та ведення бізнесу, стимулювання громадянської та підприємницької активності, розвиток власних продуктивних сил, відновлення інфраструктури, розширення пропозиції робочих місць. Це перший семирічний план розвитку Менської громади. Отже, вона переходить відкороткострокового планування розвитку до середньо- та довгострокового, що цілком відповідає як її інтересам, так і засадам державної регіональної політики.

В процесі розробки Стратегії взяли участь члени стратегічної робочої групи Менської ОТГ (на різних етапах в цілому):

№	ПІБ учасника робочої групи	Посада
Голова робочої групи:		
1.	ПРИМАКОВ Геннадій Анатолійович	Менський міський голова
Перший заступник голови робочої групи:		
2.	СТАЛЬНИЧЕНКО Юрій Валерійович	секретар Менської міської ради
Заступники голови робочої групи:		
3.	ВИШНЯК Тетяна Сергіївна	заступник міського голови з питань діяльності виконкому Менської міської ради

№	ПІБ учасника робочої групи	Посада
4.	ПЕКЛУХА Роман Леонідович	заступник міського голови з питань діяльності виконкому Менської міської ради
Секретар робочої групи:		
5.	ДЕМ'ЯНЕНКО Ольга Володимирівна	провідний спеціаліст загального відділу Менської міської ради
Члени робочої групи:		
6.	АБДРАХІМОВА Надія Миколаївна	депутат Менської міської ради
7.	АНДРЕЙЧЕНКО Сергій Васильович	виконуючий обов'язки старости Стольненського старостинського округу
8.	БОЙКО Володимир Миколайович	радник із питань регіонального розвитку Чернігівського відокремленого підрозділу Центру розвитку місцевого самоврядування
9.	БОЮН Роман Анатолійович	виконуючий обов'язки старости Блиствіського старостинського округу
10.	БУЛАВКА Оксана Михайлівна	депутат Менської міської ради
11.	БУРИЙ Петро Андрійович	Депутат Менської міської ради
12.	БУРКА Наталія Миколаївна	виконуючий обов'язки старости Дягівського старостинського округу
13.	БУТЕНКО Роман Олексійович	депутат Менської міської ради
14.	ГАМЕНИЦЯ Олена Петрівна	начальник загального відділу Менської міської ради
15.	ГУБЕНКО Лариса Степанівна	виконуючий обов'язки старости Киселівського старостинського округу
16.	ДЕМИДЕНКО Дмитро Миколайович	виконуючий обов'язки старости Лісківського старостинського округу
17.	ЄРМОЛЕНКО Тетяна Іванівна	виконуючий обов'язки старости Ушнянського старостинського округу
18.	КОВАЛЕНКО Роман Анатолійович	виконуючий обов'язки старости Макошинського старостинського округу
19.	КОВБАСА Людмила Петрівна	виконуючий обов'язки старости Садового старостинського округу
20.	КОЗЕЛ Світлана Володимирівна	виконуючий обов'язки старости Феськівського старостинського округу
21.	КОСТЕНКО Володимир Васильович	Начальник фінансового управління Менської міської ради
22.	КУЗУБ Дмитро Олександрович	фізична особа-підприємець

№	ПІБ учасника робочої групи	Посада
23.	ЛАВСЬКИЙ Сергій Васильович	ТОВ "ВАНБОКС", менеджер проектів
24.	ЛЕОНТІЄВА Людмила Василівна	депутат Менської міської ради
25.	ЛИХОТИНСЬКА Лілія Анатоліївна	начальник відділу архітектури, містобудування та житлово-комунального господарства Менської міської ради
26.	МАЦІШЕВСЬКА Людмила Вікторівна	депутат Менської міської ради
27.	МИСНИК Олександр Петрович	голова Менської районної ради
28.	МИШКІН Юрій Миколайович	начальник відділу освіти Менської міської ради Менського району Чернігівської області
29.	МОЗИРКО Олександр Олександрович	виконуючий обов'язки старости Слобідського старостинського округу
30.	МОСКАЛЬЧУК Марина Віталіївна	депутат Менської міської ради
31.	МУРОВАНІЙ Сергій Григорович	перший заступник голови Менської районної державної адміністрації
32.	ПИЛИПЕНКО Світлана Вікторівна	виконуючий обов'язки старости Семенівського старостинського округу
33.	ПОПОВИЧ Лариса Леонідівна	депутат Менської міської ради
34.	САВЧЕНКО Тетяна Василівна	виконуючий обов'язки старости Осмаківського старостинського округу
35.	СКОРОХОД Сергій Віталійович	член виконавчого комітету Менської міської ради
36.	СОЛОХНЕНКО Світлана Анатоліївна	начальник відділу бухгалтерського обліку та звітності, головний бухгалтер Менської міської ради
37.	СТАРОДУБ Людмила Олександрівна	керуючий справами виконкому Менської міської ради
38.	ТРЕГУБЕНКО Сергій Миколайович	вільний журналіст
39.	ХІЛЬ Ганна Василівна	виконуючий обов'язки старости Синявського старостинського округу
40.	ХОМЕНКО Наталія Михайлівна	виконуючий обов'язки старости Бірківського старостинського округу
41.	ХОМЕНКО Віталій Валерійович	фізична особа-підприємець
42.	ЧИЧКАНА Віталій Миколайович	виконуючий обов'язки старости Куковицького старостинського округу

№	ПІБ учасника робочої групи	Посада
43.	ШАПОВАЛЕНКО Каріна Вікторівна	спеціаліст Центру культури і дозвілля молоді Менської районної державної адміністрації
44.	ШЕЛУДЬКО Світлана Валеріївна	начальник відділу культури Менської міської ради Менського району Чернігівської області
45.	ЯКОВЕНКО Тетяна Михайлівна	виконуючий обов'язки Величківського старостинського округу

Склад робочої групи з розробки Стратегії Мени було затверджено розпорядженням міського голови від 21 вересня 2017 року №194 «Про затвердження Положення та складу робочої групи з розробки Стратегічного плану розвитку Менської об'єднаної територіальної громади на період до 2024 року» з доповненнями від 18 жовтня 2017 року №230 «Про внесення змін до складу робочої групи з розробки Стратегічного плану розвитку Менської об'єднаної територіальної громади на період до 2024 року». Крім того, до роботи зі Стратегією залучалися представники зацікавлених сторін:

- Молодіжна рада при Менській міській раді;
- Громадська організація «ГРОМ»;
- інтернет-видання «Менщина»;
- видання «Наше слово»;
- жителі громади.

II. АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

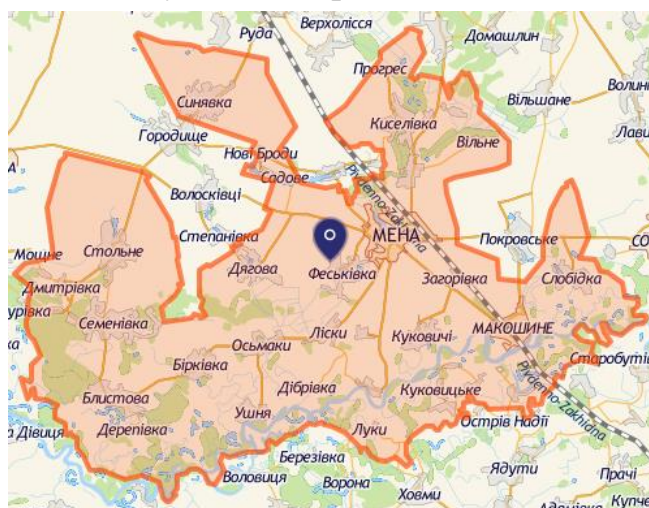
1. Соціально-економічний аналіз – основні висновки

КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА ГРОМАДИ

Менська ОТГ – значний агропромисловий центр із хорошими логістичними можливостями: тут є залізниця (але не вузлова станція), перетинаються автошлях національного значення Н27 та територіальна дорога Т25-36, потенційно є можливість водного сполучення по річці Десна.

Громада була створена в 2017 р., з 30 травня почав функціонувати єдиний орган місцевого самоврядування для її населених пунктів – Менська міська рада. Водночас на прямі міжбюджетні відносини громада перейшла 1 січня 2018 року.

До складу Менської міської об'єднаної територіальної громади входить 33 населені пункти (одне місто, одне селище, 31 село), об'єднанні в 16 старостинських округів, з адміністративним центром в місті Мена, а саме: Макошинський, Бірківський, Блистівський, Величківський, Дягівський, Киселівський, Куковицький, Лісківський, Осьмаківський, Садовий, Семенівський, Синявський, Слобідський, Стольненський, Ушнянський, Феськівський.

Загальна площа території громади становить 83644 га.

В межах населених пунктів площа території – 9259,88 га.

Орієнтовна чисельність населення станом на 01.10.2017 – 26239 осіб.

Менська громада – це переважна більшість ресурсів Менського району. Водночас їх доля на тлі області є незначною.

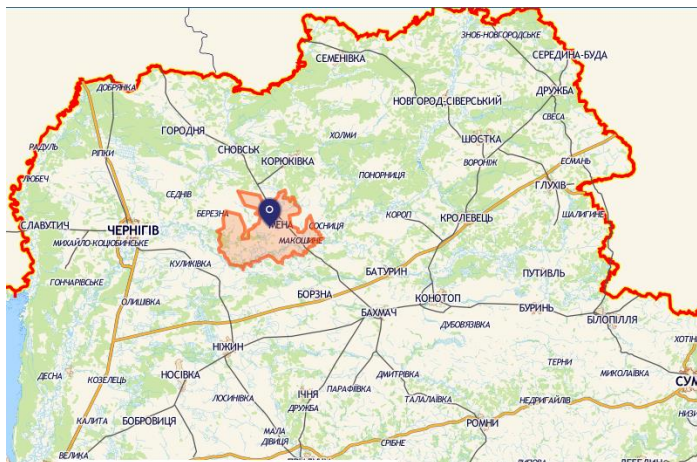
На час об'єднання Менська ОТГ була першою за чисельністю населення та другою за площею в Чернігівській області. Ймовірно приєднання до ОТГ ще кількох сільських рад.

Порівняння громади, району, області

Адмін.-тер. одиниця	Площа, км ²	Площа у % до загальної площі району/області	Населення, чоловік	Населення у % до загального району/області
Менська ОТГ	836,44	60,75/2,6	26239	71,9/2,6
Менський район	1376,00	4,3	36508	3,65
Чернігівська область	31900,00	-	1000056	-

Історична довідка

Найбільш давні населені пункти на теренах громади – селище Макошине (ймовірно, літописний Хоробор), село Блістова (місто Блестов) часів Київської Русі. Але вони були знищені під час монголо-татарського нашествия. Решти давньоруських поселень є також на території та навколо міста Мена. Втім перша згадка про нього датується 1654 р., тобто поселення тут виникло у першій половині XVII ст. за часів Речі Посполитої. В цей час ця земля тісно пов'язана з її православним сенатором, магнатом та відомим меценатом Адамом Киселем (звідки назва села Киселівка). Наступний період – це козацьке поселення. Тут тривалий час знаходився адміністративний центр однойменної козацької сотні Ніжинського, а потім – Чернігівського полку (1648 – 1782 рр.). Після ліквідації російською імператрицею Катериною II Української козацької держави, Гетьманщини, Мена стала волосним центром Сосницького повіту Чернігівської губернії, з 1923 р. – Менського району. Збереглася значна частка пам'яток історико-культурної спадщини, частина з них є унікальною.

Географічне розташування, опис суміжних територій.

Менська громада розташована на півночі най-північнішої області України – Чернігівської. Недалеко (70 – 90 км) україно-білоруського та україно-російського кордону.

На заході й північному заході Менська громада межує з Чернігівським і Городнянським районами (Городнянська ОТГ), на півночі – із Сновським (Сновська ОТГ) та Корюківським (Корюківська ОТГ), на сході – з Сосницьким (Сосницька ОТГ), Борзнянським та Куликівським (Куликівська ОТГ) районами області. З південного заходу на південний схід (наскрізь) територією громади протікає річка Десна.

Інформація про громади-сусіди

Основні громади-сусіди (конкуренти) Менської ОТГ станом на початок 2017 року є:

№	Показники	Сосницька	Городнянська	Корюківська
1	Територія, кв. км	311,4	768,94	606,952
2	Населення, чол.	10820	19105	17657
3	Порівняння у % до Менської	37,2/41,2	92/72,8	72,6/67,3

Тобто за розмірами території та чисельністю населення Менська об'єднана громада співмірна з прилеглими до неї ОТГ Чернігівського району,

потенційними конкурентами. Всіх їх об'єднує незначна щільність населення, значні площі лісів, схожі (якщо не тотожні) водні ресурси. Але все ж таки в Менській громаді мешканців більше, а землі та умови для ведення сільського господарства тут краще (крім Сосницької громади). Ситуація може змінитися після утворення Борзнянської ОТГ.

ЗАГАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ГРОМАДИ

Аграрний сектор

Головний ресурс Менської ОТГ – це земля, причому переважна більшість землі – чорноземи. Їх бальність дещо поступається південним, але, в цілому, це хороші землі, придатні для крупно-товарного сільськогосподарського виробництва. Більше того, в Менській громаді вони унікально сполучаються зі значною кількістю водних ресурсів – клімат тут значно вологіший, ніж на півдні України чи навіть Чернігівської області, поруч – малі річки та озера.

Сільське господарство розвинуте. Серед більших підприємств: СТОВ «Олстас-льон», ФГ «Бутенко», СТОВ «Праця Стольне», ТОВ «Мена-Авангард», ПП «Перше травня», філія ТОВ «Агроресурс-2006», СФГ «Бджола», ПП «Бірківське», СГ КТ «Дружба» та ін. Домінує рослинництво, тваринництво розвивається переважно серед дрібних домогосподарств та не охоплено кооперацією (це означає, що вже найближчим часом дрібні товаровиробники зіткнуться з необхідністю адаптації до вимог Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»). Певне виключення – діяльність ПРАТ «Менське підприємство по племінній справі в тваринництві».

Структура земель на території громади має наступний вигляд: (га)

Орні землі (рілля)	67983,954
Ліси та інші лісовкриті площі	140,876
Багаторічні насадження (сади)	64,28
Сіножаті	625,43
Пасовища	140,85
Інше (піски, яри)	-
Площа земель під населеними пунктами,	9259,88
в т. ч. забудовані землі	-
Водний фонд (річки, озера, ставки)	5428,73

Промисловість

На теренах Менської громади виготовляються низка брендovаних товарів. Насамперед, це Менський сир та мінеральна вода «Остреченська». Перший відомий за межами країни, другий – домінуюча товарна позиція в межах області.

До основного кола промислових підприємств громади можна віднести – філія «Менський сир» ППКФ «Прометей», ПАТ «Мена-ПАК», ПП «Завод Сільгоспмаш», ТОВ «Нептун», ДП «Юмак», ПРАТ «ШРБУ – 82», ТОВ «Мена-ДОЗ». Причому понад половини продукції, що виробляється – це «Менський сир», чверть – «Мена-ПАК». Тобто відчутна залежність бюджету громади від

успішності зазначених двох підприємств, що працюють на її теренах. Одна це не монополісти – економіка Менської громади є диверсифікованою.

Підприємства харчової промисловості виробляють дві третини від загального обсягу промислової продукції громади, тобто домінують в її економіці. Загальна динаміка за видами продукції є такою.

Виробництво найважливіших видів промислової продукції

Види продукції у натуральному виразі в розрізі підприємств згідно з класифікацією ВЕД	Один. виміру	2016 факт	2017	2017 у % до 2016	2018р. прогноз	2018 у % до 2017
Сир твердий	тонна	2258,0	2730,0	120,9	2830,0	103,7
Сир м'який	тонна	159,0	60,0	37,7	100,0	166,7
Суша молочна сироватка	тонна	3245,0	2920,0	90,0	3010,0	103,1
Чіпси картопляні	тонна	445,0	450,0	101,1	500,0	111,1
Мінеральна вода	тис.дкл.	945,3	940,0	99,4	950,0	101,1
Безалкогольні напої	тис.дкл.	78,2	72,0	92,1	75,0	104,2
Питна вода	тис.дкл.	8,1	8,2	101,2	8,5	103,7
Дерев'яна тара /піддони/	тис.шт.	52,3	52,7	100,8	62,8	119,2
Гофрокартонна тара	тис.кв.м.	20,2	24,1	119,3	26,0	107,8
Асфальто-бетонна суміш	тис.тонн	43,7	55,0	125,8	67,0	121,8

Менська громада є доволі привабливою для бізнесу – в 2017 року в її економіку було вкладено понад близько 100 млн. грн. капітальних інвестицій. Частина товарів постачається на зовнішні ринки. Основними торговельними партнерами є Литва, Білорусь, Німеччина, Китай, Казахстан, Киргизстан.

ЕКСПОРТ

тис дол. США

Підприємство	2016 р. факт	2017 р.	2018 р. прогноз
ПАТ «МЕНА ПАК»	85,0	750,0	800,0
ДП «Юмак» ЗАТ Корпорація ІАС	34,55	33,8	-
ФГ «Бутенко»	-	-	-
ТОВ «Нептун»	-	-	-
Разом	119,55	783,8	800,0

ІМПОРТ

тис дол. США

Підприємство	2016 р. факт	2017 р.	2018 р. прогноз
ПАТ «МЕНА ПАК»	1177,0	1050,0	1030,0
ДП «Юмак» ЗАТ Корпорація ІАС	-	-	-
ФГ «Бутенко»	-	-	-
ТОВ «Нептун»	-	-	-
Разом	1177,0	1050,0	1030,0

ПОСЛУГИ**Соціальна та гуманітарна сфери**

Нова громада прийняла на себе більшість проблем, що були притаманні Менському району, найбільш гострі – в соціальній та гуманітарній сферах. За рахунок бюджету громади з 1 січня 2018 р. утримується така мережа бюджетних закладів:

Школи	Дитячі садки	Заклади позашкільної освіти	Заклади культури	Бібліотек и	Заклади фізичної культури	Амбулаторії, поліклініки, ФАПи	Лікарні	Інше
17	14	5	5	21	1	13	1	1

Зазначена мережа була збудована з розрахунку на іншу, значно меншу чисельність населення. Тепер вона є великим тягарем, який не можна залишати як є. Фактично всі її складові (заклади освіти, медичні, культури, фізкультури) виконують свої функції на попередніх ресурсах, розвиток лише фрагментарний, переважно – у м. Мена.

Водночас Менській громаді не вистачає дуже важливого сегменту гуманітарної сфери – спеціалізованого навчального закладу, що негативно впливає на якість навчання в цілому.

Менська лікарня чим далі більше програє конкуренцію із відповідним Корюківським закладом охорони здоров'я, який активно підтримується місцевою громадою.

На території громади – добре розвинута мережа бібліотек та сільських будинків культури і клубів, які є центрами аматорського мистецтва та центрами тяжіння для місцевого населення. На жаль, переважна більшість із

них взимку не опалюється, що створює некомфортні умови та звужує можливості соціальної комунікації.

Менська громада зробила важливий крок в сфері соціальних послуг, ухваливши рішення про створення власного територіального центру соціального обслуговування. Втім, поки що це лише заявка на майбутнє

Відпочинок та рекреація

Наявність значних водних та лісових ресурсів, відносно екологічне благополуччя створюють сприятливі умови для розвитку на теренах Менської громади сфери оздоровлення та рекреації.

В місті Мена діє зоологічний парк загальнодержавного значення (комунальне підприємство обласної ради) – єдиний в Україні, розташований у районному центрі. Він надає атракційні послуги та привертає увагу відвідувачів із Чернігівської області та за її меж, є однією з візитівок Менщини.

В трьох кілометрах від центру м. Мена посеред соснового лісу на березі однойменного озера розташований санаторій «Остреч». Однак він морально та фізично застарів і вже не привертають колишньої уваги відвідувачів

В селі Стольне є парк дендрологічного типу із системою ставків (XIX ст.), досі ніяк не задіяний.

Недалеко від Мени на березі Десни – руїни Максаківського монастиря-фортеці, відомого принаймні з XVI ст., що й надалі занепадають. По території всієї громади – численні зразки пам'яток минулого.

Комунальні послуги

Житлово-комунальні послуги населенню громади надають комунальні підприємства Менської міської ради «Менакомунпослуга» та «Макошинське». КП «Менакомунпослуга» надає послуги з обслуговування вуличного освітлення, благоустрою населених пунктів громади, а також займається вивезенням твердих і рідких побутових відходів по місту Мена; КП «Макошинське» надає послуги з водопостачання та водовідведення по смт.Макошине. Тобто значна частина населених пунктів ОТГ якісними комунальними послугами або не охоплена, або в дуже незначній мірі, їхні обсяги – мізерні. Також на теренах громади комунальні послуги надають ТОВ «Менський комунальник» (водопостачання та водовідведення в адміністративному центрі), Менська дільниця тепломереж ПАТ «Облтеплокомуненерго».

Водогони є проблемними – загальна протяжність водопровідної мережі населених пунктів громади становить 78,15 км., каналізаційної – 12,815 км. ТОВ «Менський комунальник» обслуговує лише 29,8 км водопроводів і 10,1 км каналізаційних мереж та надає послуги 3760 споживачам. Середній термін експлуатації водопровідної мережі становить 30 років. Її зношеність призводить до частих поривів на мережі. Майже 25 км водогонів знаходиться в аварійному стані. Переважна більшість водогонів усільській місцевості не

облікована, існує як факт, плата за користування не береться або є символічною. Водовідведення наявне тільки в м. Мена та селищі Макошине.

На території громади централізованим теплопостачанням займається Менська дільниця ПАТ „Облтеплокомуненерго”, яка обслуговує 2,99 км. теплових мереж (виключно в м. Мена). Загальна опалювальна площа складає 49554м², в тому числі населення – 18112 м² (або 383 квартири), бюджетні установи – 25203 м², інші – 6239 м².

Благоустрій

Питаннями благоустрою населених пунктів, вивезенням твердих та рідких побутових відходів займається КП «Менакомунпослуга» Менської міської ради. Вони ж і обслуговують системи вуличного освітлення населених пунктів громади. Обидва напрями роботи проблемні. Фактично в кожному населеному пункті – стихійні сміттєзвалища, централізованої системи збирання, сортування, утилізації ТПВ не має. Населені пункти (за виключенням Мени) майже не освітлені.

Дороги та транспорт

Протяжність доріг комунальної власності становить 375,626 км. Також територією громади проходить 38,2 км. районних автомобільних доріг місцевого значення, 51,7 км автомобільних доріг – загального користування обласного значення, чотири автомобільні дороги державного значення та одна автомобільна дорога національного значення Н-27 «Чернігів–Мена–Сосниця–Грем'яч». Стан доріг місцевого значення викликає постійні нарікання користувачів.

В м. Мена хороше транспортне сполучення з Черніговом та Києвом – одна та три години часу в дорозі відповідно. Це найінтенсивніші напрями сполучення. Також існують транспортні маршрути, що зв'язують Мена як райцентр та центри колишніх сільських рад. Всього в 2017 р. послугами пасажирського автомобільного транспорту скористалося 20 тис. пасажирів. Разом із тим регулярне транспортне сполучення між сільськими населеними пунктами самої громади скоріше випадкове, що дуже ускладнює внутрішні пересування її мешканців та в цілому – інтеграцію громади.

Цивільний захист населення

В місті Мена розташований підрозділ пожежної охорони МНС України. Але вплив на нього органу місцевого самоврядування обмежений, а час надання допомоги в селах завеликий. Тому Менською міською радою створено Місцеву пожежну охорону, відділення якої розташовуються в смт.Макошине, с.Семенівка, с.Бірківка та с.Стольне, які забезпечують пожежну охорону на території всіх населених пунктів громади.

Інше

В м. Мена хороше банківське обслуговування – тут діють філії найбільших в Україні банків. В селах лише подекуди є касові термінали.

Працюють поштові відділення ВАТ «Укрпошта», що надають універсальні послуги. Однак через скорочення у сільській місцевості там надання послуг ускладнено.

В адміністративному центрі є швидкісний Інтернет – підведено оптоволокно. Однак в жодному іншому населеному пункті його немає, відповідно швидкість Інтернету та сама його наявність залежить від потужності сигналу мобільних операторів, а часом – від погодних умов.

НАСЕЛЕННЯ ТА ТРУДОВІ РЕСУРИ

Менська громада мононаціональна. 96,6% її мешканців – українці, росіян – 2,5%, білорусів – 0,5%.

За оцінкою Головного управління статистики в Чернігівській області, на 1 жовтня 2017 в населених пунктах Менської об'єднаної територіальної громади проживало 27,5 тис. осіб. Смертність надалі перевищує народжуваність вдвічі, причому майже дві третини померлих були жителями сільської місцевості. Тобто населення сіл зменшується швидше, ніж міста.

Якщо в молодшому віці серед населення переважають чоловіки, то вже у віці 18 – 39 років – жінки. Зрештою у віці 60+ їх стає вдвічі більше, ніж чоловіків. Це вкрай негативні тенденції для громади, що відображають (в тому числі) й ризикований та нездоровий спосіб життя багатьох чоловіків. В результаті скорочується чисельність мешканців найбільш працездатного віку та зменшуються можливості для розвитку.

Розподіл населення за статтю та віком

Населенні пункти	Чоловіки					Жінки				
	0-17	18-39	40 -59	60 +	усього	0-17	18-39	40 - 59	60 +	Усього
м. Мена	1203	1938	1690	832	5663	1081	1688	2097	1986	6852
Макошине	179	459	252	237	1127	186	499	267	345	1297
с. Остапівка	2	18	11	24	55	6	9	7	38	60
с. Бірківка	53	92	109	82	336	55	77	92	186	410
с. Блестова	63	114	103	116	396	56	82	81	209	428
с. Величківка	53	92	136	61	342	63	95	144	96	398
с. Дягова	83	113	113	82	391	80	107	108	143	438
с. Киселівка	92	152	150	102	496	81	143	154	216	594
с. Прогрес	3	14	8	7	32	5	12	16	11	44
с. Комарівка	0	2	2	7	11	0	0	2	19	21
с. Куковичі	83	90	114	116	403	75	106	110	199	490
с. Загорівка	8	15	26	17	66	8	11	25	32	76
с. Овчарівка	0	4	5	10	19	0	1	4	17	22
с. Ліски	34	71	71	34	210	35	43	80	88	246
с. Майське	13	18	23	19	73	10	18	19	28	75
с. Максаки	9	21	34	48	112	12	16	28	82	138
с. Луки	0	1	2	5	8	0	0	1	16	17
с.Осьмаки	32	77	79	42	234	34	73	76	89	272
с. Садове	15	18	34	20	87	11	30	25	37	103
с. Нові Броди	8	22	22	16	68	9	15	14	46	84

Населенні пункти	Чоловіки					Жінки				
	0-17	18-39	40 -59	60 +	усього	0-17	18-39	40 - 59	60 +	Усього
с. Семенівка	70	113	94	73	350	63	95	87	147	392
с. Синявка	51	59	75	228	413	72	112	86	272	542
с. Слобідка	28	72	70	60	230	33	62	54	106	255
с. Стольне	95	111	418	202	826	143	61	243	349	796
с. Дмитрівка	11	14	18	16	59	10	12	14	14	50
с. Лазарівка	0	0	1	8	9	0	0	1	10	11
с. Черногорці	0	0	1	4	5	0	0	0	10	10
с. Ушня	35	41	81	114	271	31	32	97	187	347
с. Дібрівка	0	2	6	18	26	0	0	1	9	10
с. Феськівка	89	154	154	104	541	92	179	170	202	643
Усього:	2312	3897	3902	2704	12859	2251	3578	4103	5189	15121

Чисельність дітей та підлітків до 17 років у структурі населення – трохи більше 16%, що є загрозливим показником. Водночас мешканці пенсійного віку (старше 60 років) становлять 28%. Тобто понад 60% – це мешканці громади працездатного віку, що непогано для громади та створює хороші передумови для її розвитку (навіть з огляду на явні демографічні проблеми).

На ринку праці склалась така ситуація: кількість зареєстрованих безробітних протягом 2017 року склала 1463 особи, що на 16,7% менше показника 2016 р. Це відповідає тенденції на зниження офіційно зареєстрованого рівня безробіття в Чернігівській області.

Зареєстроване безробіття

	2015	2016	2017
Місто Мена	765	665	413
Бірківський старостинський округ	36	42	27
Блиствський старостинський округ	26	16	11
Величківський старостинський округ	37	33	25
Дягівський старостинський округ	41	43	24
Киселівський старостинський округ	103	77	73
Куковицький старостинський округ	63	45	33
Лісківський старостинський округ	65	77	47
Макошинський старостинський округ	68	59	37
Осьмаківський старостинський округ	14	20	22
Садовий старостинський округ	8	7	4
Семенівський старостинський округ	17	21	18
Синявський старостинський округ	30	33	18
Слобідський старостинський округ	25	16	7
Стольненський старостинський округ	47	34	24
Ушнянський старостинський округ	21	25	20
Феськівський старостинський округ	118	64	51

Середня заробітна плата по громаді нижче за середню по Чернігівській області та притаманно сільській місцевості. Власне, це одна з ключових причин, чому й досі в Менській громаді переважає трудова міграція за її межі.

Зайнятість населення Менської міської ОТГ

Міські, селищні, сільські ради та населенні пункти в них	Всього населення	Працездатне населення						Непрацездатне населення					
		Чол.		Жін.		разом		Чол.		Жін.		разом	
		ч.	%	ч.	%	ч.	%	ч.	%	ч.	%	ч.	%
Міськрада		7495		7110		14605		4520		6226		10746	
м. Мена	12515	3709	29,64	3480	27,81	7189	57,45	2468	19,72	2856	22,82	5324	42,55
сmt. Макошине	2133	683	28,18	759	31,31	1442	59,49	234	9,65	350	14,44	584	24,09
с. Остапівка	99	22	19,13	18	15,65	40	34,78	24	20,87	40	34,78	64	55,65
с. Бірківка	658	201	26,84	150	20,03	351	46,86	135	18,02	261	34,85	396	52,87
с. Блестова	808	217	25,89	163	19,45	380	45,35	116	13,84	209	24,94	325	38,78
с. Величківка	682	174	23,71	181	24,66	355	48,37	119	16,21	115	15,67	234	31,88
с. Вільне	1	1	100,00	0	0,00	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
с. Дягова	649	215	27,78	231	29,84	446	57,62	91	11,76	151	19,51	242	31,27
с. Киселівка	1021	282	27,59	236	23,09	518	50,68	123	12,04	255	24,95	378	36,99
с. Прогрес	65	19	30,65	26	41,94	45	72,58	10	16,13	14	22,58	24	38,71
с. Комарівка	24	4	12,90	2	6,45	6	19,35	7	22,58	19	61,29	26	83,87
с. Куковичі	699	191	20,92	162	17,74	353	38,66	141	15,44	216	23,66	357	39,10
с. Загорівка	118	30	19,74	28	18,42	58	38,16	27	17,76	41	26,97	68	44,74
с. Овчарівка	18	9	21,95	3	7,32	12	29,27	10	24,39	19	46,34	29	70,73
с. Ліски	455	142	30,15	105	22,29	247	52,44	34	7,22	106	22,51	140	29,72
с. Майське	146	41	27,70	33	22,30	74	50,00	19	12,84	32	21,62	51	34,46
с. Макаси	238	55	21,74	34	13,44	89	35,18	48	18,97	92	36,36	140	55,34
с. Луки	12	2	8,00	0	0,00	2	8,00	6	24,00	17	68,00	23	92,00
с.Осьмаки	445	159	29,89	123	23,12	282	53,01	59	11,09	99	18,61	158	29,70
с. Садове	195	52	26,13	50	25,13	102	51,26	25	12,56	53	26,63	78	39,20
с. Нові Броди	131	45	29,41	24	15,69	69	45,10	23	15,03	60	39,22	83	54,25
с. Семенівка	656	193	26,88	146	20,33	339	47,21	98	13,65	172	23,96	270	37,60
с. Синявка	862	110	11,52	172	18,01	282	29,53	67	7,02	40	4,19	107	11,20
с. Слобідка	409	135	30,07	103	22,94	238	53,01	67	14,92	125	27,84	192	42,76
с. Стольне	1552	303	19,45	406	26,06	709	45,51	202	12,97	349	22,40	551	35,37
с. Дмитрівка	93	24	22,64	27	25,47	51	48,11	16	15,09	14	13,21	30	28,30
с. Лазарівка	12	1	5,26	1	5,26	2	10,53	8	42,11	10	52,63	18	94,74
с. Черногорці	8	1	6,67	0	0,00	1	6,67	4	26,67	10	66,67	14	93,33
с. Ушня	490	119	19,26	132	21,36	251	40,61	128	20,71	173	27,99	301	48,71
с. Дібровка	23	8	22,22	1	2,78	9	25,00	18	50,00	9	25,00	27	75,00
с. Феськівка	1021	348	29,39	314	26,52	662	55,91	193	16,30	319	26,94	512	43,24

На ринку праці домінують професії, пов'язані з сільським господарством, переробкою сільськогосподарської продукції. Галузева зайнятість, в цілому, відповідає наявній структурі економіки громади. Вона також засвідчує справжнє число тих, хто не реєструється в центрі зайнятості, натомість опікується виключно власним господарством (самозайнятість). Таких мешканців у Менській громаді більшість.

Розподіл зайнятого населення за галузями

№	Назва галузі	Кількість	% до працездатного населення	% до всього населення
1.	Сільське господарство	1830	8,5	4,6
2.	Промисловість	1279	5,9	3,2
3.	В т.ч. харчова промисловість	923	4,3	2,3
4.	Будівництво	128	0,6	0,3
5.	Транспорт та зв'язок	551	2,6	1,4
6.	В т.ч. зв'язок	487	2,2	1,2
7.	Лісове господарство	24	0,1	0,06
8.	Торгівля	169	0,8	0,4
9.	Державна служба	542	2,5	1,4
10.	Освіта	776	5,6	3,1
11.	Охорона здоров'я	764	4,4	2,4
12.	В колективному секторі	-	-	-
13.	В приватному секторі	-	-	-

<i>№</i>	<i>Назва галузі</i>	<i>Кількість</i>	<i>% до працездатного населення</i>	<i>% до всього населення</i>
14.	В державному секторі	-	-	-
15.	Приватні підприємці	-	-	-
16.	Фермери (39 осіб-члени фермерських господарств + 157 осіб-наймані працівники)	196	0,9	0,5

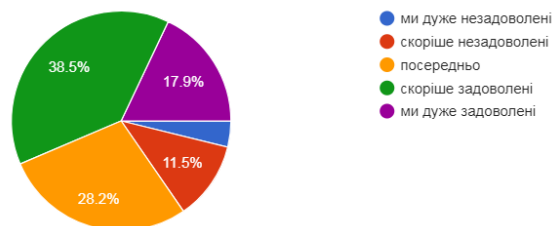
З огляду на ключове значення людини для майбутнього громади одним із головних напрямів стратегічного її розвитку має стати створення комфортних умов для життя, що приваблюватимуть нових мешканців. Тому, крім зусиль, спрямованих на стимулювання економічної активності, необхідно звернути увагу на рівень підготовки у школах, можливості занять спортом, покращити умови надання медичних послуг, впорядкувати місця соціальної комунікації.

2. Результати соціологічного дослідження – основні висновки

Протягом вересня – жовтня 2017 р. В Менській громаді проходило соціологічне дослідження умов життя та якості послуг що надаються. Для цього була використана google-форма та проведена відповідна інформаційна кампанія на сайті міської ради, в соціальних мережах, оголошення друкувалося в районній газеті. В результаті були отримані відповіді від 78 респондентів. Вочевидь, це дослідження не є репрезентативним. Дані, які містяться в анкеті, дозволяють стверджувати, що вікова структура населення в цілому дотримана: працюючих – 71,8%, пенсіонерів – 24,4%., водночас обмаль безробітних та студентів. Тобто респонденти – переважно люди з рівнем доходів, який можна охарактеризувати як середній (так вважає 57% опитаних) та, можливо, дещо вище середнього для Менщини. 64,1% – мешканці Мени, 35,9% – сіл громади (щоправда, дві третини з них – мешканці села Блестова). Отримані дані не можна поширювати на все населення громади, але вони відображають точку зору соціально активної частини, тобто тієї, яка формує порядок денний розвитку.

1. Загалом наскільки Ви задоволені чи незадоволені тим, що ПРОЖИВАЄТЕ в НАШІЙ ОБ'ЄДНАНІЙ ГРОМАДІ?

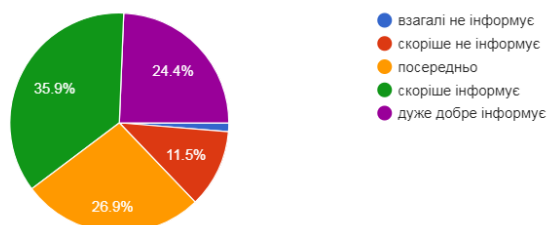
78 responses

Опитаним притаманний соціальний оптимізм – 56,4% з них дуже або скоріше задоволені тим, що живуть в Менській ОТГ, а 61,5% задоволені або дуже задоволені створенням громади. Водночас навіть серед таких респондентів 23,1% за можливості хотіли б кудись переїхати, що опосередковано засвідчує високий ступінь незадоволеності якістю життя в громаді. При цьому відсоток тих, хто вважає громаду багатую – мізерний, переважають оцінка «середня» – 43,6%, на другому місці «бідна» – 33,3%.

7. На Вашу думку, влада об'єднаної громади ІНФОРМУЄ чи НЕ ІНФОРМУЄ мешканців про свою діяльність?

78 responses

Така оцінка, на нашу думку, в цілому відповідає даним соціально-економічного аналізу стану ОТГ, отже позитивно характеризує рівень обізнаності соціально активної частини населення громади та її здатності до прийняття адекватних рішень.

88,2% респондентів дуже або просто цікавляться станом справ у громаді. Як правило, серед таких людей значно вище поінформованість про дії влади. Водночас навіть серед них 39,7% вважає, що місцева влада або посередньо інформує про свою діяльність, або скоріше не інформує. Це є свідченням браку систематичної комунікації між владою та громадськістю, що є типовим явищем для ОТГ. Ще критичні оцінки

в питанні реального впливу мешканців ОТГ на рішення органу самоврядування – 45,3% опитаних вважають, що його або взагалі немає, або скоріше немає, а 25,6% оцінюють це вплив як посередній. Тому цьому сегменту має бути приділена серйозна увага. Тим більше, що очікування від ОТГ великі та позитивні – 59% на думку респондентів громада сприяє громадській активності мешканців. Показовим є те, що майже співпав відсоток тих, хто знає про діяльність якоїсь громадської організації та тих, хто брав у тому участь – біля 30%. Це означає, що попит на відповідну нішу соціальної активності перевищує наявні можливості. Отже, громада має створити НГО умови для активізації своєї діяльності та гарантовано отримує позитивні оцінки стосовно цього.

Рівень оцінки адміністративних послуг виявився посереднім – так його характеризували 46% опитаних, ще 10,3% – як погані. Така критична реакція вимагає від міської ради нагальної реакції та виправлення ситуації, адже йдеться про соціально дражливі речі, Тим більше, що доля позитивних оцінок роботи службовців виконкому ради також залишає бажати кращого – біля третини.

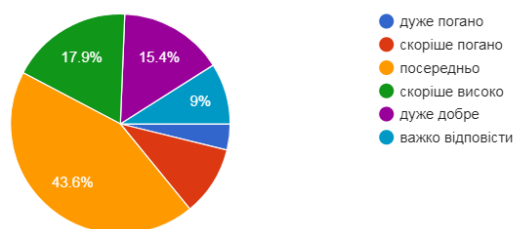
Так само необхідно звернути увагу на якість комунальних послуг – 39,7% опитаних вважають їх посередніми, на один відсоток менше – дуже добрими або скоріше добрими. З огляду на майже цілковиту відсутність серед респондентів бідніших прошарків населення можемо зробити припущення, що насправді критичні оцінки переважають.

Серед природних чинників, що впливають на якість життя, найбільш тривожним показником виявилася реакція на якість води – тобто дуже доброю її не вважає ніхто, лише посередньою або поганою. Найбільш позитивно оцінена чистота повітря. А от щодо річок та водоймищ переважають оцінки скоріше погано, посередньо або дуже погано. Такі дані свідчать про страх мешканців громади перед негативними змінами в природньому середовищу, особливо щодо води. Вочевидь, це одне з пріоритетних завдань для нової громади.

Три чверті опитаних вважають стан доріг дуже поганим або скоріше поганим, позитивні оцінки взагалі відсутні. Тобто, хоча ба частково, громада має зробити кроки для зменшення цієї проблеми. Краще ставлення до громадського транспорту – тут принаймні 24% позитивних оцінок, але ж переважають негативні – 41%.

15. Як Ви оцінюєте адміністративні послуги, що надаються владою нашої об'єднаної громади?

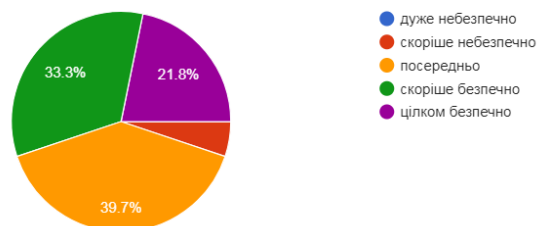
78 responses

На теренах громади домінує відчуття безпеки – скоріше небезпечною ситуацію вважають 5,1%, всі інші відповіді – або безпечною, або посередньою. Такими настроями можна та варто скористатися для розвитку громади.

22. Чи, на Вашу думку, прогулюватися ввечері поблизу місця проживання Вашої родини, загалом:

78 responses

Також позитивно опитані меняни налаштовані щодо системи освіти – доступність шкіл добрим вважають 78% респондентів, а якість освіти в них – 47,4%. Інша ситуація з дитячими садками – тут абсолютно домінує посередня оцінка. Втім й стосовно шкіл насторожує 28,2% посередніх оцінок якості навчання та 10% – поганих. Це ознака існуючих проблем, що потребують змін.

Значно гірше справ із наданням соціальних послуг – 48,7% опитаних вважає їх посередніми, позитивні оцінки тут рідкість.

Привертає увагу критичний погляд на діяльність будинків культури – посередніх оцінок тут 39,7%, стільки – позитивних. Але ж є ще негативні. Тобто в нинішньому стані будинки культури залишатися не можуть. Цікаво, що (для багатьох випадків) одна з їхніх складових, бібліотеки отримали 69% добрих оцінок. Ймовірно, що саме підтримка бібліотек дасть швидкий та більш позитивний ефект, ніж будинківкультури в цілому. Щодо спорту думки розійшлися – можливість участь у змаганнях оцінена позитивно, а от стосовно можливостей щоденного спорту переважає скепсис. Отже, необхідно створювати відповідні умови.

Однак найбільш проблемним є не гуманітарний напрямок, а той, що пов'язаний із розвиток бізнесу. Щодо доступності робочих місць, можливості заснування власного бізнесу, допомоги підприємцям позитивної реакції майже

34. Що, на Ваш погляд, загалом переважає у ВІДНОСИНАХ МІЖ ЛЮДЬМИ на території нашої об'єднаної громади: недовіра, обережність та ПРИВАТНИЙ ІНТЕРЕС, чи почуття солідарності та ТУРБОТА ПРО ЗАГАЛЬНЕ БЛАГО?

78 responses

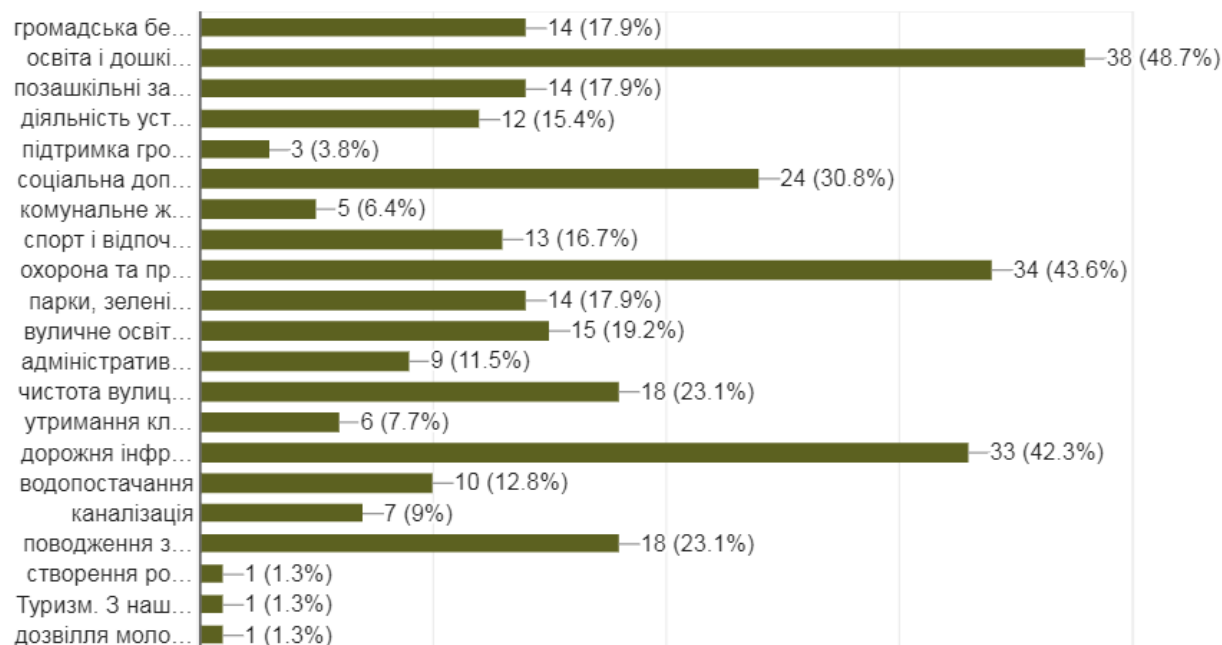
не спостерігається. Домінує або скепсис (щодо заснування власного бізнесу), або негативні оцінки (щодо кількості доступних робочих місць). Вочевидь, міська рада має передбачити низку заходів, спрямованих на подолання подібних

настроїв та стимулювання підприємницької активності.

Щоправда, ймовірно, це не зовсім коректний показник. Бізнес засновується на довірі, а з цим в Менській громаді проблема – 69% опитаних вважають, що у відносинах між людьми переважає недовіра, обережність та приватний інтерес. Це свідчення авторизації, розпорошеності суспільства та

Які сфери, на Вашу думку, повинні мати особливу ПІДТРИМКУ? Просимо зазначити НЕ БІЛЬШЕ ТРЬОХ найважливіших пунктів, представлених нижче:

78 responses

браку відчуття локальної ідентичності, розуміння територіального колективу як цілості з власними інтересами. Існує нагальна потреба її формування, що позитивно вплине й на бізнес-клімат в громаді.

Серед сфер, яким ОТГ має надати особливу підтримку, найбільший відсоток отримали такі:

- освіта – 48,7%;
- охорона здоров'я – 46,3%;
- дорожня інфраструктура – 42,3%;
- соціальна допомога – 30,8%;
- чистота вулиць та громадських місць – 23,1%;
- сміттєзвалища – 23,1%;
- вуличне освітлення – 19,2%.

В цілому, варто звернути на таке:

- факт створення ОТГ сприйнято позитивно, з новою самоврядною владою пов'язані значні очікування;
- якість життя на теренах громади залишає бажати кращого – надто багато бажаних виїхати звідси;
- соціально активна частина мешканців громади об'єктивно аналізує її нинішній стан (в міру позитивно та негативно) та прагне змінити ситуацію на краще;
- в ОТГ бракує систематичної комунікації влади та громадськості;
- бажання брати участь у громадській діяльності менше, ніж наявні можливості;
- якість надання адміністративних послуг посередня;

- якість надання соціальних нижче середньої;
- якість комунальних послуг – посередня, тут найбільш дражливим є питання якості питної води;
- в громаді існує острах перед погіршенням екологічної ситуації, особливо хвилює стан водоймищ, зокрема річки Десна;
- на теренах громади домінує відчуття безпеки;
- попри позитивні оцінки діяльності закладів освіти тривожними є показники оцінки якості освіти що надається;
- робота закладів культури потребують невідкладних змін;
- відчутна нестача спортивної мережі;
- до розвитку підприємництва домінує скепсис, а у випадку доступності робочих місць – негативна реакція;
- небезпечним є рівень недовіри серед мешканців громади один до одного, відповідно – брак відчуття територіальної солідарності.

3. SWOT-аналіз – висновки

Результати SWOT-аналізу Менської ОТГ отримані за допомогою двох сполучених способів. Перше – це дані попереднього аналізу, проведеного в рамках діяльності Чернігівського відокремленого підрозділу Центру розвитку місцевого самоврядування. Вони мали переважно дослідницький характер. Друге джерело – це семінар із членами робочої групи та представниками зацікавлених сторін безпосередньо під час розробки Стратегії. Тоді фокус-групам було запропоновано здійснити галузевий SWOT-аналіз за такими напрямками: адміністрація громади, інфраструктура та просторове планування, економіка, природне середовище та туризм. Отримані результати були узагальнені та представлені робочій групі у вигляді зведеного SWOT-аналізу. Чисельність факторів коливалась від дев'яти («загрози») до двадцяти одного («слабкі сторони»). Робоча група висловила свою думку щодо факторів, які мають більший або менший вплив, таким чином через відбулося їхнє рейтингування. Після обговорення фактори, що зайняли найнижчі місця, були видалені з таблиці SWOT-аналізу як несуттєві. Таким чином, їхня чисельність скоротилася

В цілому процес підготовки SWOT-аналіз проходив у кілька етапів за участю представників неурядових організацій, комунальних інституцій, а також мешканців, які представляють різні соціальні групи (підприємці, фермери, пенсіонери).

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> – Адмінцентр громади розташований за 200 км від Києва, 69 км – від кордону з Білоруссю на перетині автошляху державного значення Р-12, обласного – Т 2534, є залізнична станція – Дуже добре транспортне сполучення з Черніговом та Києвом – Менська громада – одна з найбільших ОТГ в Чернігівській області – Працює кілька відомих переробних підприємств (мінеральна вода «Остреченська», «Менський сир») – Молодь соціально активна, при міській раді діє молодіжна рада – Значні масиви земель – чорноземи – У м. Мена та є новий генеральний план – Значний відсоток підприємливих людей – Є значні площі під проммайданчики – Майже третина території громади – мальовнича пойма річки Десна, екологічно чисті малі річки та озера – Наявні значні ліси (30% площ громади) – Наявна мережа територіальних підрозділів центральних органів влади – Працює Менський зоопарк – У Менській громаді є партнери за кордоном (Польща, Франція) – Є цінні пам'ятки української історико-культурної спадщини 	<ul style="list-style-type: none"> – В сільській місцевості немає діючих промпідприємств, домінує самозайнятість – Стійка перевага смертності над народжуваністю, загрозливий % населення непрацездатного віку – Брак кваліфікованих галузевих фахівців – Проблемне сміттєзвалище в Мені, стихійні - у всіх селах громади – Незадовільний стан очисних споруд в м. Мена та їхня у селах (крім селища Макошине) – Поганий стан доріг між більшістю населених пунктів громади – В сільських населених пунктах немає Інтернету або він поганої якості – Менські районні лікарні бракує техніко-матеріального забезпечення та фахівців – Генеральні плани сільських населених пунктів застарілі (крім с. Блистова) – Ймовірність хімічної аварії на підприємствах сільгосппереробки – Забруднення водойм виробниками, замулення річок що збільшується – Якість питної води погіршується – Неконтрольована вирубка лісів – Неоптимізована мережа середніх шкіл, немає спеціалізованої – Бракує сучасних місць відпочинку
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> – Ухвалення державою низки рішень, насамперед, щодо управління землею за межами населених пунктів – Стале зростання попиту на сільськогосппродукти, зокрема на натуральні та органічні – Використання коштів державної інфраструктурної субвенції – Можливість безмитного постачання сільськогосптоварів на ринок ЄС – Увага міжнародних донорів та бізнесу до ОТГ – Практика розподілу бюджетних коштів на конкурсних засадах – Наявність значних сум «екологічних коштів» в обласному бюджеті – Увага низки впливових народних депутатів до Менської ОТГ 	<ul style="list-style-type: none"> – Крупні міські центри (Чернігів, Київ) та Польща забирають кращі кадри – Безконтрольне використання землі агрохолдингами – Неочікувані управлінські рішення держави щодо змісту та методів запровадження реформ – Створення центр шпитального округу (згодом – нового району) в Корюківці – Прискорення запровадження норм Закону України «Про якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини», насамперед, щодо молочних продуктів та м'яса – Вплив загальноукраїнської політики на роботу депутатів міської ради – Загострення військових дій на теренах України та їх негативний вплив на стан мешканців громади

<ul style="list-style-type: none"> – Розвиток системи електронного врядування – Поширення серед мешканців міст захоплення зеленим туризмом, бажання мати власну садибу в селі – Наявність та доступність сучасних технологій збору та утилізації сміття – Державна підтримка реформам у соціальній та гуманітарній сферах – Посилення інтересу до сплаву по Десні 	<ul style="list-style-type: none"> – Зростання в Україні та світі цін на енергоносії
--	---

Для сильних сторін Менської громади важливо поєднання чистого середовища з величезними можливостями для розвитку сфери рекреації з хорошим транспортним сполученням, з доволі розвинутим сільгоспвиробництвом та переробною промисловістю. Все зазначені фактори накладаються на значну соціальну активність місцевого населення, що проявляє себе як в громадській сфері, так і економіці. Це дозволяє громаді отримувати суттєві надходження до бюджету та надавати забезпечувати фактично весь визначений законодавством України спектр публічних (щоправда, різної якості).

Також необхідно зауважити наявність низки локальних факторів, що посилюють унікальність вищезазначених: великі площі лісу, пойма Десни, пам'ятки історико-культурної спадщини, зоопарку. Їхнє творче використання може справити істотний вплив на динаміку розвитку Менської громади.

Серед негативних факторів найзагрозливішим є негативні демографічні тенденції. Не в останню чергу – через брак комфортних умов для проживання. Наявна добра екологічна ситуація має тенденцію до погіршення, що вимагатиме невідкладних дій громади. Розвинуте сільське господарство є доволі монофункціональним, а приватний сектор – архаїчним. Наявні транспортні можливості використовують дуже обмежено.

Із зовнішніх чинників найбільший вплив, одночасно позитивний і негативний, на розвиток Мени, справляє відносно близьке розташування Чернігова та Києва. Існують значні загрози діяльності зі сторони підприємств (насамперед, агрохолдингів), управління якими розташовано за межами громади. Непевність посилюється через близькість до кордону з країною-агресором – Росією та через непередбачуваність дій української держави. Водночас зовнішня кон'юнктура для Менської громади в цілому позитивна: на світових ринках стабільно зростає попит на сільгосппродукцію, є певні можливості безмитного її постачання до країн ЄС, в Україні посилюється інтерес до внутрішнього туризму, Менська громада є доволі помітною та привертає увагу потенційних донорів та інвесторів.

Варто також наголосити, що в сільській місцевості Менської ОТГ домінують безробіття та самозайнятість, що спричиняє суттєвий негативний вплив на використання сильних сторін громади та зовнішніх шансів. Як

наслідок – високий рівень трудової міграції та «вимивання» кадрового потенціалу.

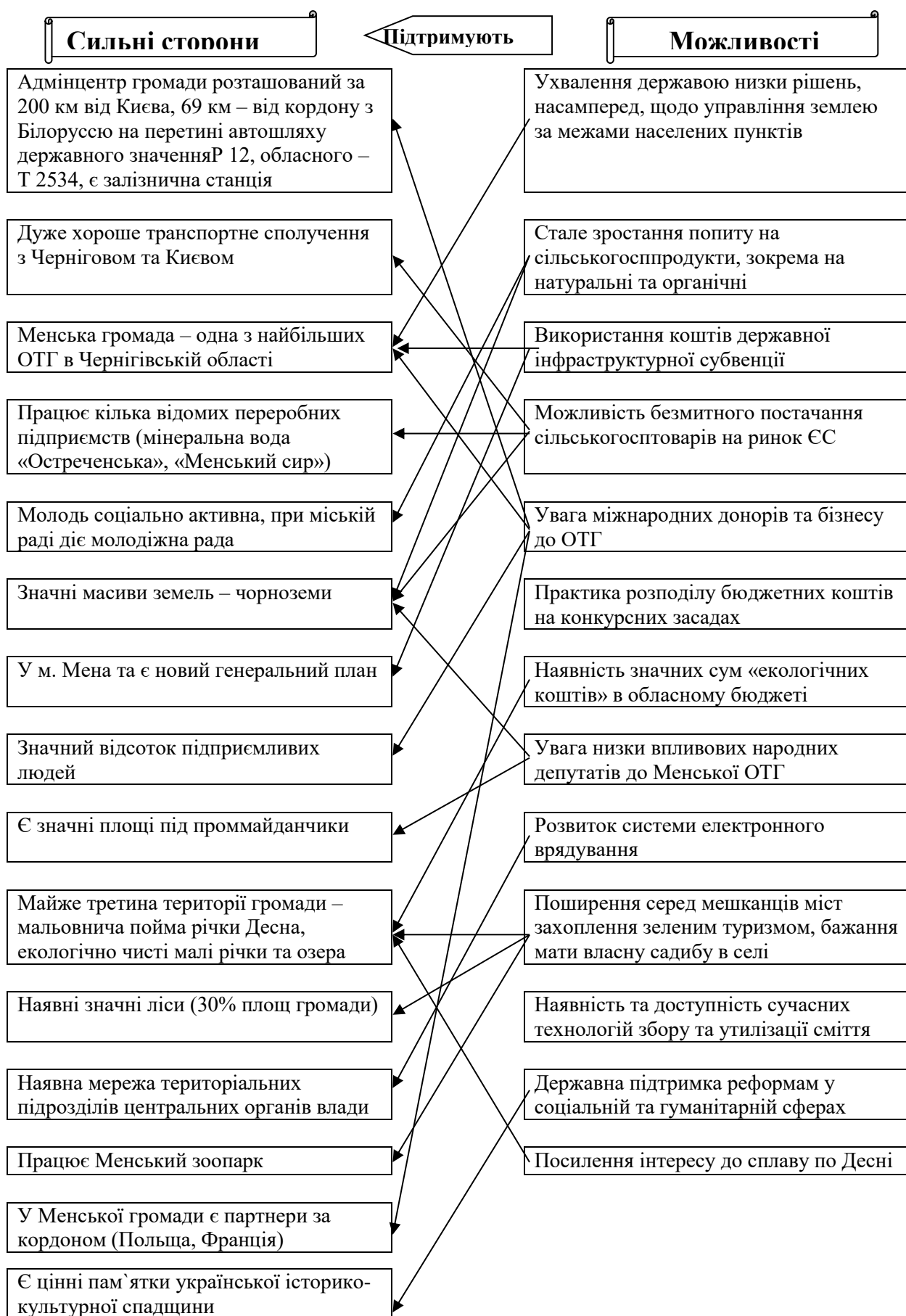
До проектів, що матимуть стратегічне значення, відносяться:

- розвиток промислової зони м. Мена включно зі сприянням будівництву логістичних центрів;
- здійснення заходів зі стимулювання розвитку підприємництва на теренах громади та сучасного аграрного виробництва;
- створення сучасної спортивної бази у с. Стольне, яка б мала загальнонаціональне значення;
- розвиток різноманітних напрямів туризму та відпочинку;
- реновація міського парку Мени та формування його сучасного обличчя;
- будівництво мосту через р. Десна в районі с. Блистова;
- розширення мережі санаторно-курортних закладів в районі урочища «Остреч»;
- створення сучасних місць соціальної інтеграції мешканців громади за інтересами та віковими групами.

Зрештою, всі проекти, що здійснюватимуться, матимуть на меті створення максимально комфортних умов проживання на території громади, привабливих як для місцевих мешканців, так і для нинішніх жителів великих міст.

Підсумовуючи висновки SWOT варто зауважити, що в Менській ОТГ сильні сторони переважають над слабкими, хоча перелік останніх – великий. Є значна кількість загроз, але вони можливостей для успішного розвитку громади явно більше.

4. SWOT-матриця Менської громади.

5. Порівняльні переваги, виклики та ризики

Порівняльні переваги

(визначені в результаті аналізу сильних сторін і можливостей)

- В Україні та в сусідніх країнах зростає інтерес до відносно недорогого внутрішнього туризму, відпочинку, спорту в екологічно чистій місцевості з натуральним харчуванням та комфортними умовами проживання. Менська громада має для прекрасні природні можливості та численні історико-культурні принади, чим може скористатися для свого розвитку.
- На світових ринках зростає попит на сільськогосподарську продукцію та її переробку. Це вже суттєво вплинуло на виробників, що працюють на теренах Менської громади і цей вплив лише посилюватиметься. Вони реагують збільшенням обсягів, наступний крок – диверсифікація продукції що виробляється, посилення місцевої спеціалізації.
- Розміри громади мають значення – донорам та інвесторам зручніше започатковувати значні проекти з більшими ОТГ, до яких належить Менська. Вона може розраховувати на більші суми коштів, що знаходитимуться в її управлінні, відповідно на більшу довіру до вміння адмініструвати залучені ресурси (порівняно з меншими громадами).
- Зазначена перевага посилюватиметься хорошим транспортним сполученням між Києвом та українським прикордонням, фактично – транзитною функцією Менської громади, що сприятиме розвитку логістичних центрів на її теренах.

Виклики

(визначені в результаті аналізу слабких сторін і можливостей)

- Брак діючих промпідприємств у сільськогосподарській місцевості, домінування самозайнятості можна зменшити завдяки рішенням держави, спрямованим на передачу земель, що знаходяться за межами населених пунктів, до управлінням громадам, а також завдяки сталому зростанню попиту на продукти харчування у світі й можливостям безмитної торгівлі з ЄС – в межах квот, визначених для Посиленою зони вільної торгівлі України та ЄС, а також завдяки збільшенню постачання аналогічних товарів до третіх країн.
- «Екологічні кошти», проекти міжнародної технічної допомоги, державна інфраструктурна субвенція, зрештою – наявність та доступність сучасних технологій збору й утилізації сміття, санації навколишнього середовища в цілому дозволяють розв'язати відповідну застарілу проблему, а також розпочати роботу із очищення річищ водоймищ, втримати чистоту навколишнього середовища – для комфортного проживання та розвитку туризму.
- Існують помірні зовнішні джерела фінансування (насамперед, державна інфраструктурна субвенція та ДФРР), а також приватні ресурси які дозволяють у середньостроковій перспективі позитивно вплинути на

стан інфраструктури громади, насамперед – дороги (включно з транспортним обслуговуванням) та зв'язок (насамперед – повсюдне забезпечення швидкісним Інтернетом) та на рівень комунальних послуг що надаються.

- Наявний стан ресурсного забезпечення закладів гуманітарної та соціальної сфер (освіти, охорони здоров'я, культури) може бути змінено завдяки реформам у державній політиці в зазначених сферах, використання бюджетних коштів (державного та обласного бюджетів) на конкурсних засадах, залученню міжнародної технічної допомоги, посиленій увазі народних депутатів України.

Ризики

(визначені в результаті аналізу слабких сторін і загроз)

- Розвитку найперспективнішої галузі виробництва в Менській громаді, аграрній – включно з переробкою, загрожує кілька чинників. Негативно впливає відтік кваліфікованих та й просто кадрів на роботу до значних міст та за кордон. В результаті в громаді збільшується відсоток осіб непрацездатного віку, дуже обмежені кадрові можливості для осучаснення виробництва – не лише крупного, але й дрібного.
- У зв'язку з цим чи не найбільшим ризиком є діяльність агрохолдингів, управління якими знаходиться за межами громади – це негативний вплив на стан земельних, водних та лісових ресурсів, на зайнятість працездатного населення, інші соціальні наслідки, а також на ступінь наповнюваності бюджету громади.
- Серйозним тягарем для громади, отже – ризиком, є велика соціальна та гуманітарна інфраструктура, що знаходиться на її утриманні. Розрахована вона була на іншу чисельність мешканців, але й дотепер існує у мало зміненому форматі. Це призводить до погіршення послуг що надаються та перевитрат бюджетних коштів. На стан питання помітно впливає загальноукраїнська політика – потяг до популізму призводить до неухвалення нагальних для забезпечення розвитку громади рішень та модернізації наявної гуманітарної та соціальної сфер.
- Досить відчутна загроза зростання цін на енергоносії, але йдеться не їх розмір, а про багатовимірний вплив та невідворотність наслідків, а саме – перевитрати на опалення мережі бюджетних установ, збільшення тягара для бізнесу, відповідно – підвищення цін та зменшення рентабельності. Зрештою – на рівень доходів мешканців громади та їх купівельну спроможність.

6. Сценарії розвитку Менської громади

Менська громада лише з 1 січня 2018 р. Переходить на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом. Отже, фактично саме ця дата є точкою відліку її існування як соціально-економічної цілості, а не лише з точки зору правової чи адміністративної (і то – частково). Більше того, більшість статистичних даних є приблизними через відсутність у державній статистиці такої одиниці обліку, як об'єднанатериторіальна громада. Тому повноцінне формування сценаріїв з точки зору впливу внутрішніх факторів розвитку є неможливим. До цього питання варто буде повернутися після виконання першого Плану заходів із реалізації Стратегії. Поки що наведено елементи відображають, насамперед, вплив на громаду зовнішніх факторів. Хоча не лише.

Основними сценаріями розвитку є інерційний (песимістичний) та модернізаційний (реалістичний).

Інерційний сценарій розвитку

Інерційний сценарій базується на припущення, що баланс внутрішніх та зовнішніх факторів впливу на громаду як суспільне та соціально-економічне явище залишається незмінним, система змінюється за попереднім алгоритмом, тобто за інерцією. В цілому, суспільно-економічний стан країни та регіону є або нейтральним, або таким, що не сприяє розвитку громади.

Базові припущення інерційного сценарію (національний рівень):

- на сході України триває латентний військовий конфлікт, що відволікає значні ресурси, але широкомасштабний військових дій немає;
- російські війська й надалі перебувають в прикордонних областях Росії та Білорусі за приблизно 70 – 100 км від Менської громади, але далі демонстрації сили справа не йде;
- триває міжнародний тиск на державу Україна від її союзників, що стимулює її запровадження нових регуляторних актів, які спрямовані на зменшення рівня корупції та покращення умови ведення бізнесу; втім відбувається це все вкрай повільно;
- у зв'язку з проведенням в 2019 р. президентських виборів темпи реформ в Україні згортаються; деяке виключення становить реформа місцевого самоврядування через те, що вже набрала значний темп та продемонструвала кращі результати, але й вона рухається переважно за інерцією під власним тиском;
- Україна отримує лише частину із запланованої допомоги Європейського Союзу через постійні зриви у виконанні власних зобов'язань щодо реалізації положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС;
- зовнішньоторгівельне сальдо України залишається від'ємним на тлі постійних проблем із отриманням чергової траншу кредиту від МВФ та інших міжнародних донорів;
- через непрозорість більшості процедур привабливість України для інвесторів із розвинутих країн залишається доволі низькою, водночас

зростає інтерес третіх країн, що активно розвиваються та виявляються більш адаптованими до українських умов;

- ВВП України повільно зростає (біля 2% на рік), а інфляція балансує на межі повзучою та галопуючою;
- Українська держава виявляється неспроможною здійснити монетизацію пільг та субсидій, що призводить до збагачення одним та збідніння інших громадян України та росту утриманських настроїв, отже негативно впливає на соціальну та економічну активність населення;
- в цілому в країні зберігається динамічний баланс серед різних політичних сил та суспільних настроїв, який створює доволі неспокійне суспільне тло, але до без значних потрясінь.

Базові припущення інерційного сценарію – місцевий рівень:

- формуватиметься ідентичність громади, але головним критерієм само територіальної ідентифікації надалі залишатиметься населених пункт проживання мешканця громади;
- впізнаваність громади за межами області принципово не відрізнятиметься від попереднього рівня Менського району та міста Мена;
- наявна структура економіки не зазнає принципових змін, нові інвестори з'являтимуться повільно, їхні капіталовкладення не зможуть змінити загальної тенденції;
- держава виконуватиме свої зобов'язання щодо надання державної інфраструктурної субвенції для Менської громади, але її обсяги постійно зменшуватимуться; більшість коштів державного бюджету, що спрямовуються на розвиток, надалі розподілятимуться не через ДФРР, а в «ручному режимі» – через субвенцію на соціально-економічний розвиток, громада зможе отримати незначну частину цього фінансування. це дозволить реалізувати кілька інфраструктурних проектів, але досягнення матимуть дуже локальний характер, жодної принципової проблеми не буде розв'язано;
- через брак кваліфікованих галузевих фахівців громада не зможе залучити крупні проекти міжнародної технічної допомоги, обмежившись малими та, частково, середніми, що будуть переважно «м'якими»;
- наявна структура комунальних організацій соціальної та гуманітарної сфер в цілому зберігатиметься, що призводитиме до нераціонального використання бюджетних коштів;
- до громади приєднається кілька сільських рад, що тимчасово ускладнить управління нею та відволікатиме нечисленні сили нового апарату виконкому ради громаду на виконання позапланових поточних завдань, відповідно – за рахунок середньо- та довгострокових;
- рівень громадянської активності залишатиметься на досягнутому рівні – більше в місті, менше – в селі; в цілому він буде недостатнім, аби суттєво впливати на ухвалення управлінських рішень та розвиток громади, до

того ж спостерігатимуться явні територіальні диспропорції щодо впливів;

- рівень підприємницької активності не зміниться, надходження від такого роду діяльності незначно зростуть, але й надалі місцеві підприємці масово уникатимуть сплати податків.

Результат інерційного сценарію:

- ✓ демографічна ситуація залишатиметься критичною – триватиме старіння населення, його помітне скорочення в селах та менше – в місті, значна частина працездатних мешканців поїде на заробітки за межі громади;
- ✓ промисловість Менської громади триматиметься на досягнутому рівні, але відчутної модернізації не відбуватиметься, відповідно обсяги та асортимент товарів що виробляються зазнають незначних змін, ріст середньої зарплати по громаді буде середньостатистичним;
- ✓ на сільських територіях надалі впевненіше господарюватимуть агрохолдинги, які забезпечать обробку всієї орної землі та модернізацію виробництва, при цьому рівень працевлаштування місцевого населення залишатиметься малим;
- ✓ дрібні товаровиробники сільськогосподарської продукції не зможуть вчасно забезпечити дотримання вимог Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» від 23.12.1997 р. № 771; крім того, вони не зможуть створити жодного нового сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу; все це разом негативно вплине на обсяги їхньої продукції та рівень доходів дрібних домогосподарств;
- ✓ більшість населення громади надалі розраховуватиме більше на соціальні виплати (зокрема, субсидії), ніж шукатиме собі роботу, причому інтерес до перекваліфікації залишатиметься низьким;
- ✓ через незначні транспортні потоки та брак коштів на підведення інфраструктури на території Менської громади не буде створено жодного логістичного центру.

Модернізаційний сценарій розвитку

Модернізаційний сценарій розвитку базується на припущеннях формування дуже сприятливих зовнішніх (міжнародних, національних) та внутрішніх (в громаді) факторів впливу. Тобто громада максимально скористається можливостями стрімкого розвитку країни.

Базові припущення модернізаційного сценарію (національний та регіональний рівень):

- державі Україна вдасться подолати системну корупцію та її обсяги суттєво зменшаться на оперативному рівні, що призведе до суттєвого зростання доходів державного бюджету та коштів, якими оперує держава для підтримки регіонального розвитку;
- економіка України демонструватиме стійке зростання, що перевищуватиме №5 на рік, а інфляція не виходитиме за межі 10%;

- курс гривні залишатиметься в межах прогнозного, а кількість вільних кредитних ресурсів зростатиме, відповідно ціна запозичень зменшуватиметься, а їхня доступність для бізнесу й громадян зростатиме;
- Україна вчасно та в повному обсязі виконуватиме свої зобов'язання перед партнерами (насамперед, ЄС та США), що призведе до збільшення обсягів фінансової допомоги та дешевих кредитів;
- кошти, що спрямовуються на регіональний економічний розвиток, розподілятимуться прозоро, на конкурсних засадах, виключно через ДФРР;
- дедалі зростатиме економічний ефект від децентралізації, що позитивно вплине на рівень життя в країні в цілому;
- на сході України запанує тиша, почнеться процес поступової реінтеграції окупованих територій, але триматиме він довго, тому в перші роки не вимагатиме значних капіталовкладень зі сторони України;
- українській державі вдасться навести лад у системі пільг та соціальної допомоги, що дозволить перерозподілити наявні ресурси та використовувати їх ефективніше;
- Чернігівська область демонструватиме темпи розвитку, що випереджатимуть середньо-українські показники та привертатимуть додатковий інтерес потенційних інвесторів;
- Частина коштів обласного бюджету розподілятиметься між громадами на конкурсних засадах для підтримки їхніх проектів місцевого розвитку (на основі дольової участі);
- суттєво збільшаться обсяги україно-білоруського прикордонного співробітництва та зацікавленість білоруських підприємств у спільному розвитку бізнесу на прилеглих територіях.

Базові припущення модернізаційного сценарію – місцевий рівень:

- буде сформовано локальну ідентичність громади як територіальної спільноти, мешканці якої розуміють сполучення своїх особистих інтересів з інтересами громади;
- місцевий бізнес позитивно відреагує на зміни що відбуваються, збільшиться його ступінь довіри до самоврядної влади;
- громада матиме достатню інституційну спроможність, аби постійно працювати над залученням зовнішніх джерел фінансування – на конкурсних засадах;
- громада сформує всі базові планові документи та, в цілому, буде їх дотримуватися;
- громада інвентаризує всі свої наявні ресурси (майно, земля) та зможе ними ефективно управляти;
- будуть розроблені та поширені інвестиційні пропозиції громади;
- громада докладатиме чималих зусиль для розвитку на її теренах туризму, насамперед, сільського, зеленого, спортивного;

- діловий клімат в громаді сприятиме поширенню та урізноманітненню підприємницької діяльності;
- заклади соціальної та гуманітарної сфери будуть оптимізовані та модернізовані, їхня діяльність частково перепрофільована – відповідно до поточних потреб та наявних викликів.

Результат модернізаційного сценарію:

- Збільшується громадянська активність мешканців громади, вони разом відстоюють її інтереси, докладають особистих зусиль заради загального успіху;
- на терени громади заходять стратегічні для неї бізнес-проекти;
- місцеві підприємці свідомо виводять частину своєї діяльності з «тіні», відповідно помітно зростають власні надходження до бюджету ради громади;
- кожного року громада залучає значні зовнішні ресурси для свого розвитку – як з державного бюджету України, так і міжнародної технічної допомоги;
- дрібні товаровиробники об'єднуються в кооперативи та відстоюють своє місце на ринку продовольчих товарів;
- зростає рівень доходів населення, відповідно – надходження до місцевого бюджету;
- доля витрат на утримання закладів соціальної та гуманітарної сфери в бюджеті громади зменшується, а відсоток коштів, що спрямовується на розвиткові проекти – збільшується;
- в громаді формується мережа сучасних спортивних комплексів, здоровий спосіб життя стає модним;
- життя в громаді стає комфортним та привабливим, а демографічна ситуація стабілізується.

III. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ, ЦІЛІ РОЗВИТКУ ТА ЗАВДАННЯ

Менська міська об'єднана територіальна громада – громада північного Придесення з успішним підприємництвом, з високотехнологічним агропромисловим виробництвом та розвинутою, нешкідливою для навколишнього середовища промисловістю, сучасною інфраструктурою, з безпечними та комфортними умовами життя і відпочинку, туристичний центр, де живуть здорові соціально активні та гостинні люди, які є патріотами рідного краю.

Стратегічне бачення розвитку громади

Бачення сформульовано не академічним шляхом, а за допомогою участі активних мешканців громади, що брали участь у засіданнях робочої групи. Отже, воно є партисипативним.

Формулювання бачення проходило в кілька етапів. Йому передувало проведення SWOT-аналізу, але для кращого розуміння стану справ та його конкретизації робочій групі було запропоновано визначити ключові проблеми Менської громади. Таких виявилось сорок. На підставі проведеного узагальнення проблем, їх систематизації та запропонованих шляхів розв'язання було ідентифіковано сфери, пріоритетні для Менської громади, а саме: соціальна, економіка, комунальна, здоров'я та екологія (чотири). Члени робочої групи у фокус-групах визначали наслідки для кожної з них виявлених проблем. Надалі кожна фокус-група запропонувала свою версію цінностей, як, на їхню думку, домінують серед мешканців громади. Зрештою, результати були узагальнені, тобто зведені до одного списку.

Фокус-групи також спробували дати відповідь на запитання – якою я бачу Менською громадою у 2025 р. Як допоміжний інструмент для цього було використано конкурс дитячого малюнкуз аналогічною назвою. На завершення учасники

зібрання у двох фокус-групах спробували сформулювати стратегічне бачення, використовуючи для цього згадані компоненти: результати SWOT-аналізу, виявлені проблеми, цінності та прагнення мешканців громади, а також дані проведеного через Інтернет дослідження якості життя серед мешканців громади. В результаті було отримано два дуже подібних формулювання, які робоча група до одного. Сформульоване таким чином стратегічне бачення

робоча група оприлюднила для обговорення та за його підсумками внесла деякі зміни до наявної редакції.

Наявне формулювання бачення максимально повно враховує нинішній стан Менської громади, відштовхується від наявних проблем та водночас пропонує позитивний варіант її розвитку. Кожна теза у баченні означає, що нині цієї складової бракує, але мешканці громади прагнуть змінити ситуацію, а саме: розвинути успішне підприємництво, модернізувати сільське господарство, але без шкоди для навколишнього середовища, створити сучасну інфраструктуру, перетворити Мену та навколишні села на туристичний та рекреаційний центр, де пануватиме здоровий спосіб життя та будуть створені комфортні умови для мешканців громади та її гостей. Зрештою, на думку розробників, це призведе до зміни якості життя на краще. Таким чином, бачення Мени доволі конкретне.

Крім того, в баченні стисло відображені всі чотири стратегічні цілі, отже – також і оперативні цілі. Таким чином, бачення стало реальним концентрованим виразом усього змісту Стратегії.

Цілі розвитку – стратегічні та операційні. Завдання

Реалізація бачення Менської ОТГ вимагає відповідної підготовки. З метою реалізації комплексного підходу до планування було проаналізовано ефекти, які вдалося досягнути в попередній період розвитку. У результаті проведених із робочою групою та представниками зацікавлених сторін аналізу та дискусії були сформульовані стратегічні та операційні цілі. В основі запропонованих цілей – результати, отримані завдяки SWOT-матриці, та аналізу виявлених проблем громади. Останні робоча група спробувала переформулювати на завдання. В процесі роботи з'ясувалося, що так можна зробити лише стосовно частини проблем. Інші вимагали значно ширшого підходу, тому стали основою для операційних цілей.

Первісно робочою групою пропонувалося п'ять стратегічних цілей – як окрема виділявся розвиток туризму та сфери рекреації (з огляду на величезний, але майже незадіяний потенціал Менщини у зазначених галузях). Однак через очевидний зв'язок з економічною діяльністю під час формулювання завдань було вирішено від цього відмовитися та передбачити розвиток туризму як окрему операційну ціль, що має позитивно вплинути на створення сприятливих умов для економічного розвитку громади. Щодо інших операційних цілей, запропонованих робочою групою, змін не вносилося.

Також було звернуто увагу на доцільність розвитку на території Менщини логістичних центрів – через розташування громади на перетині відразу кількох шляхів сполучення, що знайшло своє відображення серед завдань операційної цілі «Покращення підприємницького клімату».

В цілому, структура стратегічних та операційних цілей виглядає так:

Стратегічні цілі			
1. Створення сприятливих умов для економічного розвитку громади	2. Збереження навколишнього середовища та захист здоров'я мешканців	3. Покращення умов життя та його безпеки	4. Розвиток соціального капіталу громади
Операційні цілі			
1.1. Стимулювання розвитку аграрного сектору економіки	2.1. Гарантування екологічної безпеки	3.1. Розвиток інфраструктури громади	4.1. Покращення управління громадою та взаємодії з громадськістю
1.2. Маркетинг громади	2.2. Забезпечення належного рівня охорони здоров'я мешканців громади	3.2. Покращення благоустрою населених пунктів	4.2. Покращення доступності пропозицій у сфері культури та фізичної культури
1.3. Покращення підприємницького клімату	.	3.3. Розвиток комунальних послуг	4.3. Забезпечення доступу до якісної освіти
1.4. Розвиток туризму та рекреації		3.4. Покращення рівня безпеки	

Успішне досягнення цілей пов'язується з підготовкою та реалізацією відповідного їм набору завдань. Завдання до операційних цілей почали формуватися на основі виявлених проблем громади – тієї частини, яка на думку робочої групи, є достатньо вузькою, аби становити зміст саме завдання, а не операційної цілі. Таким чином було сформовано перелік, оприлюднений для загального обговорення мешканцями громади та внесення проектних ідей й технічних завдань до них.

Як з'ясувалося щодо частини завдань були висловлені сумніви з огляду на реалістичність їхнього виконання, приналежності до сфери компетенції міської ради та доцільності витрачання зусиль за відповідними напрямками в принципі. Тому під час засідання робочої групи з загального переліку завдань були зняті два завдання, а саме: «Покращення рівня ветеринарного обслуговування» та «Боротьба з хворобами лісів та тварин». Деякі інші завдання зазнали редакційних правок, але в структурі залишилися.

Крім того, були зауваги щодо завдань «Сприяння розвитку кооперативного руху», «Облаштування нового адміністративного приміщення міської ради та її виконкому». Попри очевидну необхідність їх реалізації учасники зібрання погодилися, що їх реалізація буде відтермінована в часі, втім, залишиться в рамках стратегії. Питання були також до завдання «Підтримка місцевих спеціалізацій товарів та послуг» – що саме може запропонувати Менська громада на цьому специфічному ринку та як подібну діяльність виробників можна підтримати..

Таким чином, обговорення, що мало на меті збір проектних ідей, вплинуло на перелік завдань та їхні формулювання. В цілому співвідношення стратегічних та операційних цілей із завданнями виглядає так:

Стратегічні, операційні цілі та завдання

Стратегічна ціль	Операційна ціль	Завдання
1. Створення сприятливих умов для економічного розвитку громади	1.1. Стимулювання розвитку аграрного сектору економіки	1.1.1. Підтримка ярмаркової діяльності
		1.1.2. Сприяння розвитку кооперативного руху
		1.1.3. Сприяння запровадженню серед дрібних сільськогосподарських виробників сучасних аграрних технологій
	1.2. Маркетинг громади	1.2.1. Підготовка та популяризація інвестиційних пропозицій в межах країни та за кодоном
		1.2.2. Розробка бренду громади та просування її унікальності
	1.3. Покращення підприємницького клімату	1.3.1. Сприяння розвитку на теренах громади переробної промисловості та логістичних центрів
		1.3.2. Інституційна підтримка розвитку малого та середнього бізнесу
		1.3.3. Розробка нових генеральних планів та зонінгу для населених пунктів громади, її просторового планування
		1.3.4. Інвентаризація земельних ділянок та їхнього цільового використання
	1.4. Розвиток туризму та рекреації	1.4.1. Підтримка розвитку сільського та зеленого туризму
		1.4.2. Сприяння модернізації діючої інфраструктури туризму та відпочинку
		1.4.3. Розробка та просування інформаційної продукції про туристичні можливості громади
		1.4.4. Підтримка існуючих об'єктів історико-культурної спадщини
2. Збереження навколишнього середовища та захист здоров'я мешканців	2.1. Гарантування екологічної безпеки	2.1.1. Запобігання замуленню річки Десна
		2.1.2. Ліквідація антисанітарного стану покинутих будинків та прилеглої території
		2.1.3. Ліквідація стихійних сміттєзвалищ, налагодження в межах громади системи збирання, сортування та утилізації сміття
		2.1.4. Знищення аварійних дерев в населених пунктах
		2.2.1. Підтримка профілактики захворювань серед мешканців громади

Стратегічна ціль	Операційна ціль	Завдання
	2.2. Забезпечення належного рівня охорони здоров'я мешканців громади	2.2.2. Забезпечення кадрами та технічним оснащенням закладів охорони здоров'я
3.Покращення умов життя та його безпеки	3.1. Розвиток інфраструктури громади	3.1.1. Покращення якості доріг
		3.1.2. Розвиток мережі громадського транспорту на теренах громади та покращення рівня дотичних послуг
		3.1.3. Впорядкування мереж водопостачання та водовідведення, очистки води
		3.1.4. Освітлення населених пунктів, насамперед – сільських
	3.2. Покращення благоустрою населених пунктів	3.2.1. Облаштування зон відпочинку в міста Мена та найбільших сільських населених пунктах громади
		3.2.2. Реалізація локальних проєктів із благоустрою на основі підтримки місцевих ініціатив
	3.3. Розвиток комунальних послуг	3.3.1. Інвентаризація майна комунальної власності, реструктуризація його управління
		3.3.2. Розширення (географічне та змістовне) надання комунальних послуг діючим комунальним підприємством
		3.3.3. Запровадження в комунальній сфері енергозберігаючих технологій та альтернативних видів палива
	3.4. Підвищення рівня безпеки	3.4.1. Розвиток місцевої пожежної охорони
		3.4.2. Встановлення відео-спостереження в громадських місцях
		3.4.3. Підтримка місцевих ініціатив із громадської безпеки
4.Розвиток соціального	4.1. Покращення управління громадою та	4.1.1. Облаштування нового адміністративного приміщення міської ради та її виконкому
		4.1.2. Поширення практики електронного врядування

Стратегічна ціль	Операційна ціль	Завдання
капіталу громади	взаємодії з громадськістю	4.1.3. Розширення переліку та покращення якості надання адміністративних послуг
		4.1.4. Покращення умов надання та збільшення обсягу соціальних послуг у сільській місцевості, їх інституційна реорганізація – у міській
		4.1.5. Створення нових інформаційних можливостей для комунікації влади та громадськості
		4.1.6. Підтримка різноманітних форм організованої соціальної активності мешканців громади
	4.2. Підвищення доступності пропозицій у сфері культури та фізичної культури	4.2.1. Перетворення діючих будинків культури та клубів на комфортні місця соціальної комунікації мешканців населених пунктів, розширення їхніх послуг та модернізація
		4.2.2. Здійснення досліджень місцевої історико-культурної спадщини та просування їх результатів
		4.2.3. Модернізація та розширення спортивної інфраструктури
	4.3. Забезпечення доступу до якісної освіти	4.3.1. Підтримка розвитку опорних шкіл, їхнього оснащення та комплектації
		4.3.2. Сприяння розвитку професійних спеціалізацій в навчальних закладах громади
		4.3.3. Запровадження факультативного вивчення основ підприємництва та проектного менеджменту в начальних закладах громади

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1.

СТВОРЕННЯ СПРИЯТЛИВИХ УМОВ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Менська громада володіє унікальним сполученням природних ресурсів та інших унікальних можливостей. Це північна частина українського Полісся, тобто дуже лісиста як для України місцевість із прекрасними можливостями для розвитку переробної (зокрема, деревообробної) промисловості, а водночас – надзвичайно мальовнича та комфортна територія для життя та відпочинку. Біля третину території громади безпосередньо прилегла до Десни, але й за її межами – то суцільне сузір'я малих річок та водоймищ. Водночас тут є великі масиви чорноземів. Розташування громади на перетині шляхів сполучення відкриває для неї логістичні можливості (щоправда, поки триває військовий конфлікт з Росією вони зменшені). Досі громада змогла скористатися цими перевагами лише частково – у вигляді низки старих та нових переробних підприємств. Менська громада вдало поєднує розвиткові можливості міста та села. Створення ОТГ відкриває нові можливості для підготовки та просування інвестиційних проектів та громади в цілому, розвитку потенційно високопродуктивного сільського господарства, переробки, логістичних центрів, а також майже незадіяних досі туризму та рекреації. Досягнення цієї стратегічної цілі пропонується через таку структуру операційних цілей та завдань.

Операційна ціль 1.1. Стимулювання розвитку аграрного сектору економіки.

Завдання 1.1.1. Підтримка ярмаркової діяльності.

В Мені проводиться один традиційний щорічний ярмарок – Троїцький – та здійснюється ринкова торгівля на пристосованій для цього площі, чого недостатньо. Для реалізації цього завдання передбачається облаштувати в м. Мена територію комунального ринку з можливостями дрібнооптової торгівлі та тимчасового зберігання товарів, а також низки торгівельних майданчиків у селах.

Завдання 1.1.2. Сприяння розвитку кооперативного руху.

Реалізація цього завдання є критично важливою для майбутнього дрібних товаровиробників, що працюють на теренах громади. Передбачається:

- вивчення досвіду роботи успішних сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів (СОК) за межами громади;
- проведення навчально-інформаційної кампанії з метою популяризації ідеї створення СОКів та виявлення зацікавлених домогосподарств;
- формування та створення в населених пунктах громади ініціативних груп майбутніх кооперативів;

- надання консультативно-дорадчої допомоги засновникам кооперативів;
- сприяння створенню двох кооперативів: зі збору молока та зберігання овочів та їхньому технічному забезпеченні.

Завдання 1.1.3. Сприяння запровадженню серед дрібних сільськогосподарських виробників сучасних аграрних технологій.

Серед дрібних домогосподарств домінує архаїчні неефективні способи виробництва. Змінити ситуацію пропонується за допомогою організації:

- консультативно-дорадчої служби при Центрі надання адміністративних послуг (вивчення кон'юнктури ринку та прогнозування прибутковості культур, знайомство із сучасними засобами обробки та захисту рослин, досягненнями ветеринарії, можливостями місцевої спеціалізації товарів, селекції рослин та порід домашніх тварин, вимогами до безпеки та якості харчових продуктів, новими технологіями вирощування сільгосппродукції, можливості збуту товарів за межами громади та умовами формування товарних партій, ін.);
- проведення інформаційних компаній з популяризації сучасних аграрних технологій та семінарів для зацікавлених представників дрібних домогосподарств;
- організація участі представників дрібних домогосподарств у крупних сільськогосподарських ярмарках.

Операційна ціль 1.2. Маркетинг громади.

Завдання 1.2.1. Підготовка та популяризація інвестиційних пропозицій в межах країни та за кодоном.

Нині зовнішній світ не обізнаний з інвестиційними можливостями Менської громади. Тому для реалізації завдання передбачається:

- визначитися з пріоритетними напрямками видів економічної діяльності;
- розробити детальну процедуру купівлі/продажу комунального майна чи його оренди;
- визначити та оприлюднити перелік владних послуг і можливих преференцій для інвесторів;
- визначити території пріоритетного інвестиційного розвитку громади та їхню спеціалізацію;
- розробити кілька інвестиційних пропозицій, розмістити їх на сайті міської ради (українською та англійською мовами);
- щонайменше раз на рік брати участь в інвестиційній виставці за межами громади.

Завдання 1.2.2. Розробка бренду громади та просування її унікальності.

Існує затверджена символіка м. Мена та деяких старостинських округів, але загальної символіки громади немає. Тому передбачається:

- оголосити та провести конкурс на розробку бренду громади;
- підтримати виготовлення пілотної партії брендovаних сувенірів, а також відповідної зовнішньої інформації;
- провести інформаційну кампанію з поширення бренду громади за її межами.

Операційна ціль 1.3.Покращення підприємницького клімату.

Завдання 1.3.1. Сприяння розвитку на теренах громади переробної промисловості та логістичних центрів.

Поруч із розвитком аграрного сектору це один з двох головних пріоритетів в економіці громади. Для реалізації завдання міська рада встановить часові рамки пільгового режиму користування землею для нових підприємств переробної промисловості та логістичних центрів, а також забезпечить підведення комунікацій, інших складових інфраструктури, необхідних для започаткування та ведення бізнесу.

Завдання 1.3.2. Інституційна підтримка розвитку малого та середнього бізнесу.

Для забезпечення виконання цього завдання передбачається реалізація проекту зі створення бізнес-центру (бізнес-інкубатора) при Центрі наданні адміністративних послуг із виділенням необхідних площ для офісних приміщень підприємцям-початківцям, надання їх необхідної консультативно-дорадчої підтримки та навчання. Також його діяльність передбачатиме можливість надання молодим підприємцям мікро-грантів на реалізацію соціально значимих ідей.

Завдання 1.3.3.Розробка нових генеральних планів та зонінгу для населених пунктів громади, її просторового планування.

Нові генеральні плани із зонінгом є лише у м. Мена та с. Блистова. Громада розпочне роботу зі створення відповідних документів для всіх населених пунктів, починаючи з найбільших, яка триватиме весь час реалізації Стратегії. До просторового планування громада перейде лише після завершення процесу створення ОТГ в Чернігівській області (очікується в часових межах дії Стратегії) та кооперуватиметься в цьому питанні із сусідніми громадами.

Завдання 1.3.4. Інвентаризація земельних ділянок та їхнього цільового використання.

Нині узагальнена інформація про стан земельних ділянок, відповідно – правильного розподілу плати за користування землею, в громаді відсутня, що призводить до втрат бюджетних надходжень. Тому передбачається проведення їхнього обліку та (за необхідності) грошової оцінки. Ділянки землі комунальної власності будуть внесені до реєстру об'єктів нерухомого майна комунальної власності громади.

Операційна ціль 1.4. Розвиток туризму та рекреації.

Завдання 1.4.1. Підтримка розвитку сільського та зеленого туризму.

Менська громада має чудові природні можливості для розвитку сільського та зеленого туризму. Але самого факту їх наявності замало. Для стимулювання такого туризму передбачається надання допомоги бажаючим зайнятися цією справою – насамперед, фінансування, навчання й вивчення досвіду функціонування успішних зелених садиб в Чернігівській області та за її межами. Також громада інформація про зелені садиби розміщуватиметься на туристичному web-сайті Менської міської ради.

Завдання 1.4.2. Сприяння модернізації діючої інфраструктури туризму та відпочинку.

Нинішня інфраструктура туризму та рекреації на теренах Менської громади відповідає рівню вимог, що застосовувалися наприкінці ХХ ст. Тому передбачається реалізувати один пілотний проект, що має продемонструвати нові концептуальні підходи до розвитку цієї сфери та стати прикладом для наслідування, а саме: відтворення за кресленнями що збереглися інтерактивної канцелярії Менської козацької сотні з усіма її складовими (тобто, включно із шинком, міні-готелем та в'язницею). Дії в рамках цього завдання передбачають залучення приватних підприємців, які можуть отримати додаткові вигоди за рахунок надання туристичних послуг.

Завдання 1.4.3. Розробка та просування інформаційної продукції про туристичні можливості громади.

Конкуренція на ринку туристичних послуг передбачає постійну присутність в інформаційному полі. Для цього передбачається:

- створити туристичний web-сайт та сторінку у Facebook;
- урізноманітнити діяльність існуючого при районній бібліотеці туристичного інформаційного центру;
- розробити та поширити туристичний довідник (туристичні об'єкти та місця відпочинку);
- розробити та поширити листівки та буклети про туристичні принади Менської громади;
- розробити та поширити інформацію про нові туристичні маршрути;
- створити промо-роліки про туристичні та рекреаційні можливості громади;

- організувати проведення прес-турів.

Завдання 1.4.4. Підтримка існуючих об'єктів історико-культурної спадщини.

Для кращого обліку та збереження передбачається створити каталог історико-культурних пам'яток (державного та місцевого значень), розташованих на теренах громади, а також розробити галузеву програму їхньої підтримки та збереження в туристично привабливій формі. Окремо передбачено проект із реставрації Максаківського чоловічого монастиря та створення біля нього зони відпочинку. Залучатимуться приватні підприємці, які можуть отримати додаткові вигоди за рахунок організації сервісу.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2.

ЗБЕРЕЖЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ЗАХИСТ ЗДОРОВ'Я МЕШКАНЦІВ

Однією з фундаментальних причин, що обумовлює проживання людини на тій чи іншій місцевості, є чистота навколишнього середовища та охорона власного здоров'я. На теренах Менської громади спостерігаються тривожні тенденції за обома напрямками – погіршується якість лісів, замулюються водойми, чим далі більше нарікань викликає якість роботи медичних закладів та їхнього забезпечення. Вади останнього поставили під сумнів можливість розміщення в Мені центру шпитального округу, що для громади є небажаним. Тому Стратегія розвитку Менської громади передбачає реалізацію низки проектів, спрямованих на зупинення небезпечного розвитку подій та забезпечення звичного рівня екологічної безпеки та покращення системи охорони здоров'я на території.

Досягнення стратегічної цілі пропонується через таку структуру операційних цілей та завдань.

Операційна ціль 2.1.Гарантування екологічної безпеки

Завдання 2.1.1. Запобігання замуленню річки Десна.

Замулення та обміління спостерігається на всіх водоймах, розташованих в межах громадах, але ключовою є найбільша річка – Десна, яка до того ж захаращена деревами що впали. Тому передбачається розробити проект та залучити зовнішні джерела для очистки найбільш засміченої частини її русла в межах території громади.

Завдання 2.1.2. Ліквідація антисанітарного стану покинутих будинків та прилеглої території.

Через міграційні процеси в населених пунктах громади збільшується кількість недоглянутих садиб. Їхня руйнація та захаращеність території становить небезпеку для оточуючих. Для виконання завдання передбачається

перевірити права власності та за його результатами провести санацію території.

Завдання 2.1.3. Ліквідація стихійних сміттєзвалищ, налагодження в межах громади системи збирання, сортування та утилізації сміття.

Йдеться про розв'язання типової проблеми, що справляє помітний негативний вплив на стан навколишнього середовища та псує імідж екологічно чистої громади. Для виконання цього завдання планується реалізувати кілька проектів:

- одноразова ліквідація всіх стихійних сміттєзвалищ у селах;
- запровадження централізованої системи роздільного збору та утилізації твердих побутових відходів у громаді;
- модернізація існуючих сміттєзвалищ в м. Мена та в с. Блистова.

Завдання 2.1.4. Знищення аварійних дерев в населених пунктах.

Через значну лісистість місцевості, сприятливі природні умови для росту дерев та занедбаність роботи комунальних служб у попередній період кількість аварійних дерев значна, вони становить серйозну загрозу для людей і техніки. Тому передбачається проведення одноразової широкомасштабної кампанії з прибирання таких дерев у населених пунктах, надалі – підтримка задовільного стану комунальним підприємством.

Операційна ціль 2.2. Забезпечення належного рівня охорони здоров'я мешканців громади

Завдання 2.2.1. Підтримка профілактики захворювань серед мешканців громади.

Для реалізації цього завдання передбачається:

- проведення щорічних інформаційних кампаній, спрямованих на заохочення профілактичних звернень мешканців громади до лікарів для обстеження;
- запровадження обов'язкових щорічних медичних оглядів для офіційно працюючих – незалежно від форм власності;
- організація виїзних медичних обстежень у сільських населених пунктах громади.

Завдання 2.2.2. Забезпечення кадрами та технічним оснащенням закладів охорони здоров'я.

Для забезпечення виконання цього завдання передбачається:

- закупівля службового житла для кваліфікованих лікарів необхідних для громади спеціальностей;
- розробка та ухвалення місцевої галузевої програми, що спрямовуватиметься на оновлення обладнання в закладах охорони здоров'я громади.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3.

ПОКРАЩЕННЯ УМОВ ЖИТТЯ ТА ЙОГО БЕЗПЕКИ

Реалізація зазначеної цілі має на меті створення на теренах громади комфортних умов проживання – не однакових, але рівноцінних із значними містами, тобто такими, що могли б скласти гідну конкуренцію з їхніми принадами. До того ж, через збільшення мобільності населення, на наших очах спостерігається підвищення рівня вимог до побуту, що необхідно враховувати новій громаді. В разі успіху вдасться подолати негативні демографічні процеси та забезпечити громаді можливості для розвитку. Досі (поруч із відсутністю достатньої кількості робочих місць) стан інфраструктури, транспортне обслуговування, рівень надання комунальних послуг, благоустрій населених пунктів були серйозними аргументами, що впливали на рішення мешканців залишити її межі. Виключення становить хіба що стан безпеки, але й тут виникали запитання щодо гарантування захисту від пожеж та, часом, рівня безпеки в громадських місцях. Громада має дати власні відповіді на зазначені виклики часу.

Досягнення стратегічної цілі пропонується через таку структуру операційних цілей та завдань.

Операційна ціль 3.1. Розвиток інфраструктури громади.

Завдання 3.1.1. Покращення якості доріг.

Для реалізації цього завдання планується реалізувати кілька проектів із ремонту доріг в населених пунктах. Водночас буде здійснено аналізу стану доріг за межами населених пунктів. Поетапний ремонт зазначених магістралей здійснюватиметься після рішення держави про передачу їх в управління громаді, переважно – починаючи з 2021 р.

Завдання 3.1.2. Розвиток мережі громадського транспорту на теренах громади та покращення рівня дотичних послуг.

Реалізація цього завдання спрямовано на створення регулярного транспортного зв'язку між селами громади. Для цього передбачається придбання двох комунальних автобусів, які здійснюватимуть перевезення мешканців за плату в режимі «човників», та, одночасно, безкоштовний підвіз дітей до опорних шкіл і їхнє повернення додому. Окремим проектом передбачається встановлення нових зупинок для громадського транспорту або ж ремонт наявних (за можливості).

Завдання 3.1.3. Впорядкування мереж водопостачання та водовідведення, очистки води.

Для реалізації цього завдання необхідно:

- провести інвентаризацію всіх існуючих водогонів та прийняти їхнє майна на баланс громади;

- реалізувати принаймні один пілотний проект модернізації водогону зі встановленням лічильників та новими умовами оплати праці за послуги;
- модернізувати очисні споруди в м. Мена.

Завдання 3.1.4. Освітлення населених пунктів, насамперед – сільських.

В громаді реалізується значний європейський проект з освітлення вулиць м. Мена, тому тут ситуація виглядає краще. В сільській місцевості проблеми з освітленням у всіх населених пунктах. Тому передбачається реалізація кількох взаємопов'язаних проектів:

- точкове освітлення громадських місць ліхтарями на сонячних батареях у малих селах;
- встановлення окремих ліхтарів від мережевого живлення біля приватних будинків – з оплатою споживання електроенергії за рахунок відповідного домогосподарства (за згодою мешканців);
- встановлення мереж сучасного LED-освітлення в більших населених пунктах.

Операційна ціль 3.2. Покращення благоустрою населених пунктів

Завдання 3.2.1. Облаштування зон відпочинку в міста Мена та найбільших сільських населених пунктах громади.

В жодному населеному пункті Менської громади, включно з адміністративним центром, немає сучасної зони відпочинку. Передбачається проведення реконструкції та впорядкування міського парку та, окремо, низки зон відпочинку в найбільших селах громади, особливо – біля водойм.

Завдання 3.2.2. Реалізація локальних проектів із благоустрою на основі підтримки місцевих ініціатив.

Завдання передбачає підтримку низки місцевих ініціатив (міні-проектів), спрямованих на благоустрій населених пунктів. Їхня обов'язкова умова – ініціатива та участь самих мешканців у здійсненні запланованого.

Операційна ціль 3.3. Розвиток комунальних послуг.

Завдання 3.3.1. Інвентаризація майна комунальної власності, реструктуризація його управління.

Нині громада достеменно не знає ні обсяги свого майна, ні його стан. Відповідно складно обрахувати потреби в його утриманні, а також можливості грошових надходжень. За результатами інвентаризації будуть прийняті

рішення щодо доцільності його утримання, функціонального призначення, управління. Буде створено реєстр об'єктів нерухомого майна комунальної власності громади (будівлі та споруди, приміщення, об'єкти інженерно-транспортної інфраструктури та благоустрою, зелені насадження, об'єкти незавершеного будівництва, після подібної інвентаризації землі – земельні ділянки).

Завдання 3.3.2. Розширення (географічне та змістовне) надання комунальних послуг діючим комунальним підприємством.

Діючі на теренах громади комунальні підприємства потребують реорганізації в одне, розширення своєї діяльності на всю територію громади та збільшення асортименту послуг що надаються. У зв'язку з цим передбачається придбання нової спеціальної техніки.

Завдання 3.3.3. Запровадження в комунальній сфері енергозберігаючих технологій та альтернативних видів палива.

Комунальна сфера Менської громади залишається неефективною з точки зору використання енергії. Це призводить до перевитрат як бюджетних коштів, так й особистих (через ціну послуг). Тому передбачається реалізація низки проєктів, спрямованих на термосанацію приміщень майна комунальної власності та застосування альтернативних видів палива – насамперед, на основі місцевої сировини.

Операційна ціль 3.4. Підвищення рівня безпеки.

Завдання 3.4.1. Розвиток місцевої пожежної охорони.

Створення місцевої пожежної охорони – одне з перших організаційних кроків нової громади. Однак нова структура лише становиться та потребує посилено уваги щодо:

- професійного навчання кадрів;
- модернізації існуючої техніки та закупівлі нової;
- ремонту та оснащення пожежних боків;
- заохочення волонтерів.

Завдання 3.4.2. Встановлення відео-спостереження в громадських місцях.

Попри домінуюче відчуття безпеки серед мешканців громади та відсутність значних резонансних злочинів громада потерпає від дрібних крадіжок та інших незначних правопорушень, що дуже часто не фіксуються. Певне занепокоєння викликає у мешканців безпека в громадських місцях під час великих зібрань. Тому завдання передбачає поступове, покрокове встановлення системи відео-спостереження. Пілотний варіант буде апробовано у м. Мена. Далі система поширюватиметься на села громади – після їхнього підключенням до швидкісного Інтернету.

Завдання 3.4.3. Підтримка місцевих ініціатив із громадської безпеки.

Робота національної поліції викликає нарікання. В минулому Мена мала позитивний досвід функціонування добровільних формувань громадян, які допомагали підтримувати безпеку, насамперед, під час велелюдних зібрань. Однак лише бажання тут не досить. Тому громада надаватиме помірну підтримку місцевим ініціативним групам, які звертатимуться з відповідними проханнями до міської ради, та контролюватиме їхню діяльність.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4.

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ГРОМАДИ

Йдеться про гуманітарний та соціальний розвиток. Громада переживає зміну системи управління, нова передбачає широке залучення до прийняття та реалізації рішень громадськості, розвиток громадських ініціатив, що досі знаходилося у доволі латентному стані. Принаймні, системної роботи на цьому напрямі не велося – робилося як робилося. Контролю знизу за досягнутими результатами та зворотного впливу майже не простежувалося. Нові обставини передбачають зусилля усіх зацікавлених сторін і, насамперед, місцевої влади, яка за визначенням несе найбільшу відповідальність за майбутнє громади. Аби так склалося необхідно забезпечити базові умови для соціальної активності та соціальної інтеграції, підвищення освітньо-культурного рівня, занять спортом мешканців громади та подолання існуючого рівня недовіри між ними. Тобто в центрі уваги зазначеної цілі – людина, що становить сутність будь-якої розвиткової політики. Виконання завдань поставленої цілі вимагатиме реалізації значного числа «м'яких» проектів.

Досягнення стратегічної цілі пропонується через таку структуру операційних цілей та завдань.

Операційна ціль 4.1.Покращення управління громадою та взаємодії з громадськістю.

Завдання 4.1.1. Облаштування нового адміністративного приміщення міської ради та її виконкому.

Ситуація в місті Мена доволі типова – після передачі повноважень структура апарату виконкому ради громади суттєво зросла, нові служби необхідно розміщувати та забезпечувати їм належні умови праці. Між тим існуюче адміністративне приміщення міської ради розраховувалося на виконання зовсім іншого обсягу функцій. Тому в межах терміну реалізації Стратегії (але не першочергово) це питання має бути розв'язано у задовільний для громади спосіб. Існують два принципових варіанти – переобладнання одного з існуючих адміністративних приміщень або спорудження нового – з сучасних збірних конструкцій.

Завдання 4.1.2. Поширення практики електронного врядування.

Нині спілкування мешканців громади зі своїм місцевим самоврядуванням переважно відбувається у традиційний спосіб – через відповідні особисті звершення, що не завжди є зручно, тим більше, коли йдеться про села. Сучасні інформаційні технології надають можливості, що здатні значно покращити комунікації як між складовими місцевої влади (рада – старости), так і між громадянами та радою, її виконавчими структурами. Для цього необхідно:

- підключити всі старостинські округи до швидкісного Інтернету й забезпечити їх необхідним для зв'язку обладнанням та системою захисту інформації;
- розробити новий сайт ради громади, який би дозволяв надавати низку послуг дистанційно;
- запровадити систему електронного документообігу в самому виконкомі;
- провести навчання майбутніх користувачів;

Як окрема складова передбачене оснащення сесійної зали міської ради необхідним обладнанням та налагодження прямих трансляцій її засідань через Інтернет.

Завдання 4.1.3. Розширення переліку та покращення якості надання адміністративних послуг.

Оцінка мешканців громади рівня надання адміністративних послуг тяжіє до посередньої та негативної. Виходячи з цього існує нагальна потреба у створенні сучасного міського Центру надання адміністративних послуг, який би забезпечував їхню якість, швидкість та максимально можливий перелік. Таким чином покращуватиметься імідж влади та опосередковано – умови для ведення підприємницької діяльності на теренах громади.

Завдання 4.1.4. Покращення умов надання та збільшення обсягу соціальних послуг у сільській місцевості, їх інституційна реорганізація – у міській.

Надання соціальних послуг оцінені мешканцями громади негативно – трохи краще в місті, відверто погано – в сільських населених пунктах. Виконання завдання передбачає створення міської інституції та підтримку її діяльності, насамперед – розширення географії та збільшення інтенсивності роботи в сільській місцевості.

Завдання 4.1.5. Створення нових інформаційних можливостей для комунікації влади та громадськості.

Насамперед, очікується, що буде започатковано:

- видання та поширення друкованого бюлетеня громади;
- створення та ведення каналу міської ради на YouTube;
- створення та ведення сторінки міської ради у Facebook;
- створення радіо громади.

Завдання 4.1.6. Підтримка різноманітних форм організованої соціальної активності мешканців громади.

Виконуваність завдання передбачається шляхом проведення таких заходів:

- створення громадського простору на базі Центру культури і дозвілля молоді;
- започаткування серед місцевих громадських організацій конкурсу міні-проектів (на умовах дольової участі);
- підтримка діяльності молодіжної ради громади;
- залучення громадських організацій до реалізації галузевих програм міської ради.

Операційна ціль 4.2. Підвищення доступності пропозицій у сфері культури та фізичної культури.

Завдання 4.2.1. Перетворення діючих будинків культури та клубів на комфортні місця соціальної комунікації мешканців населених пунктів, розширення їхніх послуг та модернізація.

Нинішні будинки культури та бібліотеки потребують управлінського втручання зі сторони громади. Необхідно провести їх інвентаризацію (кадрове та фінансове забезпечення, майно) з точки зору інтенсивності та різноманіття діяльності, запровадження сучасних напрямів, а також наявних умов роботи. Закладам культури надаватиметься підтримка щодо матеріально-технічної бази, але лише з огляду на поставлені ними цілі та оцінку досягнутих результатів. Більша ефективність означатиме більшу підтримку. Водночас здійснюватимуться заходи зі збільшення комфортності перебування в закладах культури, особливо в зимовий період. Також планується підключити заклади культури до швидкісного Інтернету, створити біля них зони вільного wi-fi.

Завдання 4.2.2. Здійснення досліджень місцевої історико-культурної спадщини та просування їх результатів.

Дослідження історико-культурної спадщини спрямовано на краще розуміння розиткових можливостей громади та збільшення її впізнаваності у зовнішньому світі. В рамках виконання завдання передбачається:

- підтримка комплексного дослідження (історія, культура, економіка, інші складові) минулого терен Менської громади;
- проведення конкурсів історичних дослідницьких робіт з історії рідного краю для молоді;
- підтримка проведення конференцій та фестивалів історичної реконструкції.

Завдання 4.2.3. Модернізація та розширення спортивної інфраструктури.

Реалізація завдання покликана розширити можливості для здорового способу життя, а разом із тим сприятиме інтеграції громади. Принципове значення має реконструкція стадіону в м. Мена, що є темою окремого проекту та центром майбутніх змагань в громаді, інших масових зібрань. Водночас модернізуватиметься спортивна мережа в селах. Також окремий проект – спорудження спортивної бази обласного значення у с. Стольне. Але в цілому в сільській місцевості пріоритетна підтримка надаватиметься тим населеним пунктам, де місцеві мешканці проявлятимуть власну ініціативу та готовність особисто долучитися до відповідних робіт й подальшого обслуговування. Окремо реалізовуватиметься пілотний проект із створення сервісного центру обслуговування вело-туристів (працюватиме й на місцевих мешканців).

Операційна ціль 4.3. Забезпечення доступу до якісної освіти.

Завдання 4.3.1. Підтримка розвитку опорних шкіл, їхнього оснащення та комплектації.

Згідно реформи галузі освіти передбачається, що в недалекому майбутньому середня освіта надаватиметься виключно в опорних школах (попередній перелік визначено). Вже найближчі роки не зможуть функціонувати кілька шкіл – через відсутність достатньої кількості учнів – або ж вони залишаться як школи I ступеня. В такому разі розвиток мережі опорних шкіл – прийнятне для всіх задіяних сторін рішення. Саме вони повинні забезпечити якість освіти та конкурентоздатність випускників. Між тим в Менській громаді діє лише одна опорна школа. Для зміни ситуації передбачається придбання шкільних автобусів та стимулювання створення опорних шкіл за допомогою власних та залучених зовнішніх ресурсів.

Завдання 4.3.2. Сприяння розвитку професійних спеціалізацій в навчальних закладах громади.

На теренах громади немає жодної спеціалізованої школи чи ПТУ. Тому виконання завдання передбачає створення такого типу навчального закладу в рамках окремого проекту. Крім того, передбачається, що на основі вивчення потреб на ринку праці існуючим середнім школам громади буде запропоновано запровадити низку спеціалізацій, насамперед, у старших класах. Їх діяльність підтримуватиметься громадою.

Завдання 4.3.3. Запровадження факультативного вивчення основ підприємництва та проектного менеджменту в начальних закладах громади.

Нині в жодному навчальному закладі на теренах громади не вчать основам ведення власного бізнесу, що негативно впливає на його розвиток. Тому громада через відділ освіти виконкому ради має намір ініціювати його започаткування та стимулювати вчителів до його ведення.

Узгодження між стратегією розвитку громади та іншими стратегічними документами

Стратегія розвитку Менської ОТГ до 2024 року включно враховує основні положення Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» (затверджена Президентом України), узгоджується з Державною стратегією регіонального розвитку України на період до 2020 року (затверджена урядом України), Стратегією розвитку Чернігівської області на період до 2020 р. (затверджена обласною радою), відповідає планам їх реалізації та економічним, соціальним, екологічним, інфраструктурним, територіальним й іншим аспектам розвитку громади.

Узгодженість із Державною стратегією регіонального розвитку

Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року (ДСРР-2020) включає три Стратегічні цілі:

1. Підвищення конкурентоспроможності регіонів.
2. Територіальна соціально-економічна інтеграція і просторовий розвиток.
3. Ефективне державне управління у сфері регіонального розвитку.

В усіх зазначених випадках спостерігається повне (понад 50% операційних цілей) або часткове (менше 50% операційних цілей) співпадіння зі змістом цілей Стратегія розвитку Менської ОТГ на період до 2025.

Стратегічна ціль 1 «Створення сприятливих умов для економічного розвитку громади» Стратегії Менипрямо кореспондується зі Стратегічними цілями Державної стратегії регіонального розвитку України 1 та 2.

Стратегічна ціль 2 «Збереження навколишнього середовища та захист здоров'я мешканців» прямо кореспондується зі Стратегічними цілями 1 та 3.

Стратегічна ціль 3 «Покращення умов життя та його безпеки» прямо кореспондується з усіма трьома Стратегічними цілями.

Стратегічна ціль 4 «Розвиток соціального капіталу громади» прямо кореспондується зі Стратегічними цілями 2 та 3.

Узгодженість зі Стратегією розвитку Чернігівської області

Стратегії розвитку Чернігівської області на період до 2020 року (зі змінами) включає три Стратегічні цілі:

1. Розвиток людського потенціалу: «Людина – понад усе».
2. Підвищення конкурентоспроможності області та забезпечення стійкого економічного зростання: «Конкурентоспроможний регіон»
3. Розвиток сільських територій: «Регіон рівних можливостей».

Стратегія розвитку Менської ОТГ безпосередньо спирається на вимоги Стратегії розвитку Чернігівської області на період до 2020 року, вона містить відповідні зазначеному документу цілі – стратегічні та операційні, а також завдання, що передбачають спільні дії центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування. Водночас Стратегія розвитку Менської ОТГ враховує унікальність громади та її потреби в

розвитку, отже містить власні цілі та завдання розвитку громади. Це наочно видно з наступної таблиці:

Узгодженість стратегічних цілей Стратегії розвитку Менської ОТГ із цілями Стратегії розвитку Чернігівської області на період до 2020 року

Стратегічні цілі (область)	Стратегічні цілі Менської ОТГ			
	Створення сприятливих умов для економічного розвитку громади	Збереження навколишнього середовища та захист здоров'я мешканців	Покращення умов життя та його безпеки	Розвиток соціального капіталу громади
Розвиток людського потенціалу: «Людина – понад усе»	X	X	x	X
Підвищення конкурентоспроможності області та забезпечення стійкого економічного зростання: «Конкурентоспроможний регіон»	X	x	x	X
Розвиток сільських територій: «Регіон рівних можливостей»	X	x	X	X

Примітка: Велика літера "X" означає більшу узгодженість/зв'язок, аніж маленька "x".

Таким чином стратегічна ціль 1 «Створення сприятливих умов для економічного розвитку громади» прямо кореспондується з усіма Стратегічними цілями Стратегії розвитку Чернігівської області.

Стратегічна ціль 2 «Збереження навколишнього середовища та захист здоров'я мешканців» прямо кореспондується зі Стратегічною цілю 1 та є близькою до цілей 2 і 3.

Стратегічна ціль 3 «Покращення умов життя та його безпеки» прямо кореспондується Стратегічною цілю 3 та є близькою до цілей 1 і 2.

Стратегічна ціль 4 «Розвиток соціального капіталу громади» прямо кореспондується з усіма Стратегічними цілями Стратегії розвитку Чернігівської області.

Щодо операційних цілей, то спостерігається співпадіння в понад 50% випадках між цілями Стратегії Менської ОТГ та Чернігівської області. В цілому співвідношення між ними відображено у наступній таблиці.

Операційні цілі Стратегії Чернігівської області	Операційні цілі Стратегії розвитку Менської громади													
	1.1. Стимулювання розвитку аграрного сектору економіки	1.2. Маркетинг громади	1.3. Покращення підприємницького клімату	1.4. Розвиток туризму та рекреації	2.1. Гарантування екологічної безпеки	2.2. Забезпечення належного рівня охорони здоров'я мешканців громади	3.1. Розвиток інфраструктури громади	3.2. Покращення благоустрою населених пунктів	3.3. Розвиток комунальних послуг	3.4. Підвищення рівня безпеки	4.1. Покращення управління громадою та взаємодії з громадянськістю	4.2. Підвищення доступності пропозицій у сфері культури та фізичної культури	4.3. Забезпечення доступу до якісної освіти	
1.1. Комплексний розвиток територіальних громад	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
1.2. Захист і збереження територій					X	X	x	x	x	X	x			
1.3. Створення умов до формування здорового населення та підтримка сімейних цінностей				X	x	X	x	x	x	x		X	x	
1.4. Забезпечення умов для отримання якісної освіти	x		x				x			x	x	X	X	
1.5. Розвиток культурного і духовного середовища, забезпечення патріотичного виховання населення		x		X				x		X	X	X	X	
2.1. Підвищення рівня інвестиційної привабливості та інноваційної спроможності	X	X	X	X	x	X	x	x	x	X	X	x	x	
2.2. Стимулювання розвитку малого і середнього підприємництва	X	X	X	X	x	x	x	x	x	x	x	x	X	
2.3. Розвиток туризму		X	x	X	x		x	x	x	X	x	X	X	
3.1. Розвиток високопродуктивного агропромислового комплексу	X	X	X		x		x				x		x	
3.2. Підвищення стандартів життя та рівня зайнятості в сільській місцевості	X	x	X	X	x	X	X	X	X	X	X	X	X	

Примітка: Велика літера "X" означає більшу узгодженість/зв'язок, аніж маленька "x"

Причому абсолютно з операційними цілями Стратегії Менської громади співпадає ціль «1.1. Комплексний розвиток територіальних громад» Стратегії області. Близькі до цього цілі «2.1. Підвищення рівня інвестиційної привабливості та інноваційної спроможності» та «3.2. Підвищення стандартів життя та рівня зайнятості в сільській місцевості». У зазначених двох випадках цілі обох стратегій співпадають повністю, щоправда ступінь ця різна.

У всіх інших випадках ступінь співпадіння коливається від 54% до 84%. Таке співвідношення є нормальним, адже частина операційних цілей стратегії розвитку Менської громади не має та не може мати свого повного відповідника у Стратегії області. Таким чином відображається унікальність Менської громади.

З іншої сторони, деякі цілі Стратегії Чернігівської області сформульовані або дуже абстрактно, або надто вузько. В результаті у деяких випадках ми бачимо або дуже багато співпадінь, або надто мало. Але, в цілому, важливим є те, що спостерігається узгодженість як стратегічних, так і операційних цілей Стратегії Мени з ключовими секторами розвитку.

Узгодженість із іншими планами розвитку Менської ОТГ

Основним короткостроковим документом громади є «Програма соціально-економічного розвитку Менської міської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік». Вона була схвалена рішенням ІХ сесії Менської міської ради 7 скликання від 22.12.2017 «Про програму соціально-економічного розвитку Менської міської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік». Ця програма так само спирається на Державну стратегію регіонального розвитку та на План заходів з реалізації у 2018–2020 рр. Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2020 року. Головна мета Програми (плану) цілком співзвучна з баченням Стратегії, а саме: «Створення умов для економічного зростання та удосконалення механізмів управління розвитком громади на засадах ефективності, відкритості та прозорості, посилення інвестиційної та інноваційної активності, забезпечення належного функціонування транспортної та комунальної інфраструктури, дотримання високих екологічних стандартів, та внаслідок цього підвищення конкурентоспроможності громади, доступності широкого спектру соціальних послуг та зростання добробуту населення». Втім, бачення є ширшим.

Так само близькими є стратегічні цілі Стратегії та пріоритетні напрями, визначні програмою соціально-економічного розвитку Менської міської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік:

Узгодженість стратегічних цілей Менської ОТГ з напрямками, визначеними програмою соціально-економічного розвитку Менської міської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік

Цілі (напрями) програми соціально-економічного розвитку Менської міської ОТГ на 2018 р.	Стратегічні цілі Менської ОТГ			
	Створення сприятливих умов для економічного розвитку громади	Збереження навколишнього середовища та захист здоров'я мешканців	Покращення умов життя та його безпеки	Розвиток соціального капіталу громади
Модернізація системи водопостачання з метою забезпечення населення громади якісною питною водою.	x	x	X	x
Вдосконалення ефективної системи первинної медико-санітарної допомоги.	x	x	X	x
Розбудова та зміцнення матеріально-технічної бази шкіл та дошкільних навчальних закладів для забезпечення високого рівня надання освітніх послуг.	x		X	X
Ремонт стратегічно-важливих доріг громади.	X	x	X	
Забезпечення ефективної роботи КП «Менакомунпослуга» та КП «Макошинське» для обслуговування потреб всіх населених пунктів громади, а саме надання якісних послуг з благоустрою територій населених пунктів громади, придбання спецтехніки для вивезення та утилізації побутових відходів, благоустрою території, поточних ремонтів доріг, обслуговування систем водопостачання та водовідведення, вуличного освітлення.	X	x	X	x
Підвищення рівня соціального обслуговування незахищених та вразливих верств населення.		x	X	x
Реформування закладів культури і дозвілля у сучасні простори для розвитку населення, створення	x	X	X	X

умов для надання якісних послуг населенню різного віку.				
Покращення та наближення адміністративних послуг до людей.	X	X	X	X
Створення дієвих пожежних команд в старостинських округах.	X	X	X	x
Забезпечення транспортного сполучення населених пунктів громади з адміністративним центром	x	x	X	x

Примітка: Велика літера "X" означає більшу узгодженість/зв'язок, ніж маленька "x".

Відсутність співпадіння в кількох випадках пояснюється обмеженістю в часі періоду планування. Водночас є абсолютне співпадіння на рівні проектних ідей, викладених в плані (програмі) соціально-економічного розвитку, що засвідчує роль Стратегія для розвитку на довгострокову перспективу поточних планів громади.

Також в Менській ОТГ діє кілька галузевих програм, а саме:

Відповідність між завданнями Стратегії громади та її галузевими програмами

№	Назва програми	Рішення сесії міськради
1.	План дій сталого енергетичного розвитку міста Мена до 2020 року	14.02.2013
2.	Програма "Безпечне місто" на 2016-2019 року	30.12.2017
3.	Програма розвитку міжнародного співробітництва міста Мена Чернігівської області на 2018 рік	30.12.2017
4.	Програма фінансового забезпечення виконання депутатських повноважень та інших видатків, пов'язаних з діяльністю Менської ОТГ на 2018 рік	30.12.2017
5.	Програма по наданню пільг хворим з хронічною нирковою недостатністю, що отримують програмний гемодіаліз в лікарні та проживають в населених пунктах, які увійшли до Менської ОТГ на 2018 рік"	30.12.2017
6.	Програма розвитку фізичної культури та спорту Менської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік	30.12.2017
7.	Програма розвитку комунальних підприємств Менської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік	17.01.2018
8.	Видалення перерослих та аварійних дерев на території Менської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік	30.12.2017
9.	Програма підтримки комунальних підприємств Менської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік	11.01.2018
10.	Програма "Міський автобус" перевезення пасажирів по місту Мена на 2018 рік	30.12.2017
11.	Програма фінансування робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення на 2018-2020 роки	11.01.2018

№	Назва програми	Рішення сесії міськради
12.	Соціальна програма розвитку цивільного захисту Менської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік	11.01.2018
13.	Програма використання коштів на природоохоронні заходи на 2018 рік по Менській об'єднаній територіальній громаді	30.12.2017
14.	Програма підтримки індивідуального житлового будівництва та розвитку особистого селянського господарства "Власний дім" на 2018 рік на території Менської об'єднаної територіальної громади	30.12.2017
15.	Програма підтримки молодіжних ініціатив та обдарованої молоді на 2018 рік	17.01.2018
16.	Програма розвитку фізичної культури і спорту для дітей та молоді на 2018 рік	11.01.2018
17.	Програма оздоровлення та відпочинку дітей на 2018 рік	11.01.2018
18.	Програма культурно-мистецьких заходів та забезпечення розвитку творчих колективів	30.12.2017

Отже, всі галузеві програми Менської міської ради так чи інакше відповідають завданням Стратегії. Фактично, вона приводить всі існуючі документи стратегічного характеру Менської громади до спільного знаменника та встановлює між ними взаємозв'язки.

IV. ПЛАН ЗАХОДІВ ІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Часові рамки та засоби реалізації

В основі Плану заходів із реалізації Стратегії – проєкті ідеї, що були запропоновані мешканцями Менської громади та відібрані робочою групою. При цьому були внесені деякі зміни до запропонованих технічних завдань або ж кілька проєктних ідей узагальнено через їхню однотипність.

Всього в переліку 70 технічних завдань на проєкти місцевого розвитку. Всі вони розраховані на період 2018 – 2020 рр. Щоправда реалізація кількох лише розпочнеться та буде продовжена у 2020–2024 рр. Впровадження проєктів можливо через:

– внесення до плану (програми) соціально-економічного розвитку Менської міської ради на поточний період;

– внесення до галузевої програми, що ухвалена сесією міської ради або ж державної чи обласної – вразі залучення до їхнього виконання Менської громади.

Територія впливу проєктів Плану заходів із реалізації Стратегії

Завдання Стратегії, якому відповідає проєкт	Назва проєкту	Територія впливу проєкту
<i>Освітлення населених пунктів, насамперед – сільських</i>	Будівництво мереж зовнішнього освітлення по вул. Шевченка, вул. Грушевського та вул. Козацька від КТП-60 в с.Блистова, Менського району, Чернігівської області	Блиствський старостинський округ Менської міської ради
<i>Освітлення населених пунктів, насамперед – сільських</i>	Будівництво мереж зовнішнього освітлення по вул. Гагаріна, вул. Довженка, вул. Шевченка та провул. 1-ий Польовий від КТП-64 в с.Блистова, Менського району, Чернігівської області	Блиствський старостинський округ Менської міської ради
<i>Покращення якості доріг</i>	Капітальний ремонт дорожнього покриття вул. Довженка в с.Блистова Менського району Чернігівської області	Блиствський старостинський округ Менської міської ради
<i>Покращення якості доріг</i>	Капітальний ремонт дорожнього покриття вул. Гагаріна, вул.Терентія Кореня, вул.Мацуєва в с.Блистова Менського району Чернігівської області з виділенням черговості: I черга – Гагаріна, II черга – вул. Терентія Кореня, III черга – вул. Мацуєва	Блиствський старостинський округ Менської міської ради
<i>Покращення якості доріг</i>	Капітальний ремонт дорожнього покриття вул. Козацька в с.Блистова Менського району Чернігівської області	Блиствський старостинський округ Менської міської ради

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Назва проекту	Територія впливу проекту
<i>Покращення якості доріг</i>	Капітальний ремонт дорожнього покриття вул. Грушевського в с.Блистова Менського району Чернігівської області	Блистівський старостинський округ Менської міської ради
<i>Покращення якості доріг</i>	Капітальний ремонт територіальної автомобільної дороги державного значення Т-25-34 Корюківка-Синявка-Блистова-Мена	Менська ОТГ
<i>Підтримка ярмаркової діяльності</i>	Створення овочевого базару (офлайн + онлайн)	Менська ОТГ
<i>Розробка та просування інформаційної продукції про туристичні можливості громади</i>	Створення сайту про туристичні можливості громади	Менська ОТГ
<i>Запровадження в комунальній сфері енергозберігаючих технологій та альтернативних видів палива</i>	Теплоаудит комунальних і приватних будівель	Менська ОТГ
<i>Запобігання замуленню річки Десна</i>	Санація і поглиблення русла річки Десна.	Менська ОТГ
<i>Модернізація та розширення спортивної інфраструктури</i>	Створення спортивно-фізкультурного комплексу в с.Стольне Менського району з метою підготовки олімпійського резерву області	Населені пункти Менської міської об'єднаної територіальної громади та всієї Чернігівської області
<i>Розширення переліку та покращення якості надання адміністративних послуг</i>	Належний ЦНАП	Менська ОТГ, інші населені пункти Менського району
<i>Підготовка та популяризація інвестиційних пропозицій в межах країни та за кордоном</i>	Створення єдиної бази інвестиційно-привабливих об'єктів	Населені пункти громади
<i>Сприяння поширенню швидкісного Інтернету в сільській місцевості</i>	Створення веб-інструменту для роботи зі зверненнями громадян	Менська ОТГ
<i>Сприяння розвитку кооперативного руху</i>	Створення сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу з переробки молока	Старостинські округи Менської ОТГ
<i>Розробка бренду громади та просування її унікальності</i>	Брендування громади	Менська ОТГ

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Назва проекту	Територія впливу проекту
<i>Підготовка та популяризація інвестиційних пропозицій в межах країни та за кодом</i>	Створення умов для популяризації інвестиційних можливостей громади	Територія Менської міської об'єднаної територіальної громади
<i>Розробка нових генеральних планів та зонінгу для населених пунктів громади, її просторового планування</i>	Розроблення схеми планування території	Менська ОТГ
<i>Розширення (географічне та змістовне) надання комунальних послуг діючим комунальним підприємством</i>	Реконструкція очисних споруд в м.Мена	м.Мена
<i>Впорядкування мереж водопостачання та водовідведення, очистки води</i>	Капітальне будівництво водопроводу по вул. Красіна, Артема. Жовтнева в м. Мена Чернігівської області	м.Мена
<i>Розвиток місцевої пожежної охорони</i>	Створення та розвиток місцевої пожежної охорони	Територія населених пунктів Менської ОТГ
<i>Сприяння розвитку на теренах громади переробної промисловості та логістичних центрів</i>	Створення індустріального парку "Менський"	Менська ОТГ
<i>Покращення якості доріг</i>	Будівництво мосту через річку Десна в районі с.Блистова Менського району	Чернігівська область
<i>Покращення якості доріг</i>	Будівництво об'їзної автомобільної дороги навколо міста Мена	м.Мена
<i>Впорядкування мереж водопостачання та водовідведення, очистки води</i>	Розробка Схем оптимізації роботи системи централізованого водопостачання населених пунктів Менської міської об'єднаної територіальної громади	Населені пункти Менської ОТГ, які мають систему централізованого водопостачання
<i>Розширення (географічне та змістовне) надання комунальних послуг діючим комунальним підприємством</i>	Забезпечення збору та переробки твердих побутових відходів	Населені пункти Менської міської ОТГ
<i>Сприяння поширенню швидкісного Інтернету в сільській місцевості</i>	"Сільський інтернет"	сільські населені пункти громади
<i>Інституційна підтримка розвитку малого та середнього бізнесу</i>	Розвиток системи «єдиного вікна» для потенційних інвесторів	Менська міська ОТГ
<i>Інституційна підтримка розвитку малого та середнього бізнесу</i>	Бізнес-інкубатор	Менська ОТГ

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Назва проекту	Територія впливу проекту
<i>Підготовка та популяризація інвестиційних пропозицій в межах країни та за кодоном</i>	Створення Агенції розвитку Менської громади	Менська міська ОТГ
<i>Ліквідація стихійних сміттєзвалищ, налагодження в межах громади системи збирання, сортування та утилізації сміття</i>	Розумний менеджмент у поводженні із твердими побутовими відходами на території населених пунктів Менської міської об'єднаної територіальної громади	Менська міська ОТГ
<i>Сприяння модернізації діючої інфраструктури туризму та відпочинку</i>	Облаштування та маркування велосипедних маршрутів	Населені пункти Менської міської об'єднаної територіальної громади
<i>Сприяння модернізації діючої інфраструктури туризму та відпочинку</i>	Створення туристично-інформаційного центру	Менська ОТГ
<i>Сприяння розвитку кооперативного руху</i>	Розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації	старостинські округи Менської ОТГ
<i>Запровадження в комунальній сфері енергозберігаючих технологій та альтернативних видів палива</i>	Створення системи енергетичного менеджменту	Бюджетні установи Менської міської ради
<i>Інституційна підтримка розвитку малого та середнього бізнесу</i>	Створення коворкінг-центру для інформаційно-комунікативних заходів	Менська ОТГ
<i>Підтримка місцевих спеціалізацій товарів та послуг</i>	Надання допомоги суб'єктам господарювання області у реалізації їх експортного потенціалу	Менська міська ОТГ
<i>Сприяння модернізації діючої інфраструктури туризму та відпочинку</i>	Кулінарний маршрут Менщини	Населені пункти Менської ОТГ
<i>Підтримка існуючих об'єктів історико-культурної спадщини</i>	підтримка народних промислів і ремесл	Менська міська об'єднана територіальна громада
<i>Підтримка розвитку сільського та зеленого туризму</i>	Облаштування місць відпочинку туристів	Населені пункти Менської ОТГ, в першу чергу Придесення
<i>Підтримка місцевих спеціалізацій товарів та послуг</i>	Створення ринку сільгосппродукції	сільгоспвиробники Менської громади

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Назва проекту	Територія впливу проекту
<i>Сприяння розвитку професійних спеціалізацій в навчальних закладах громади</i>	Відкриття професійно-технічного навчального закладу в м.Мена	територія Чернігівської області
<i>Модернізація та розширення спортивної інфраструктури</i>	Реконструкція приміщення по вулиці Корольова 6 м.Мена для організації спортивно-дозвілєвого комплексу	м.Мена, населені пункти Менської ОТГ
<i>Модернізація та розширення спортивної інфраструктури</i>	Будівництво спортивних майданчиків та залів для занять фізичною культурою та спортом	Менська міська ОТГ
<i>Підтримка профілактики захворювань серед мешканців громади</i>	Реконструкція приміщення Центру культури і дозвілля молоді в м.Мена	місто Мена
<i>Розробка та просування інформаційної продукції про туристичні можливості громади</i>	Облаштування рекреаційної зони "Остреченська"	м.Мена
<i>Розробка нових генеральних планів та зонінгу для населених пунктів громади, її просторового планування</i>	Виготовлення містобудівної документації	Менська міська ОТГ
<i>Покращення якості доріг</i>	Покращення якості дорожнього покриття центральних та найбільш навантажених рухом вулиць населених пунктів Менської ОТГ	Менська міська ОТГ
<i>Облаштування зон відпочинку в міста Мена та найбільших сільських населених пунктах громади</i>	Під зачарованою Десною	Менська міська ОТГ
<i>Покращення якості доріг</i>	Покращення якості дорожнього покриття до об'єктів соціальної сфери	Менська міська ОТГ
<i>Освітлення населених пунктів, насамперед – сільських</i>	Будівництво та відновлення вуличного освітлення сільських та селищних населених пунктів Менської міської ОТГ	Менська міська ОТГ
<i>Інвентаризація земельних ділянок та їхнього цільового використання</i>	Інвентаризація земель Менської ОТГ	Менська міська ОТГ
<i>Розширення переліку та покращення якості надання адміністративних послуг</i>	Встановлення програми "Погосподарський облік"	м.Мена, Менської ОТГ
<i>Боротьба з хворобами лісів та тварин</i>	Менщина без амброзії.	Менська ОТГ

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Назва проекту	Територія впливу проекту
<i>Ліквідація стихійних сміттєзвалищ, налагодження в межах громади системи збирання, сортування та утилізації сміття</i>	Ліквідація стихійних сміттєзвалищ у населених пунктах громади	Ліквідація стихійних сміттєзвалищ у населених пунктах громади
<i>Знищення аварійних дерев у населених пунктах</i>	Знищення аварійних дерев	Населені пункти громади
<i>Розвиток місцевої пожежної охорони</i>	Створення пожежних під'їзду до водойм	Населені пункти громади
<i>Впорядкування мереж водопостачання та водовідведення, очистки води</i>	Відновлення і ремонт колодязів у селі	Населені пункти громади
<i>Забезпечення кадрами та технічним оснащенням закладів охорони здоров'я</i>	Створення сприятливих умов для медичних працівників Менської громади	Територія населених пунктів Менського району
<i>Підтримка існуючих об'єктів історико-культурної спадщини</i>	Реконструкція приміщення історико-краєзнавчого музею ім.Покотила та оновлення дизайну	Населені пункти Менської громади
<i>Розширення переліку та покращення якості надання адміністративних послуг</i>	Належний ЦНАП	Менська ОТГ, інші населені пункти Менського району
<i>Налагодження регулярного транспортного сполучення між населеними пунктами громади</i>	Налагодження регулярного транспортного сполучення між населеними пунктами громади та адміністративним центром	Менська міська ОТГ
<i>Встановлення відеоспостереження в громадських місцях</i>	«Безпечна громада»	Населені пункти громади
<i>Поширення практики електронного врядування.</i>	«Е-Мена»	Менська міська ОТГ
<i>Розширення переліку та покращення якості надання адміністративних послуг</i>	«Центр надання адміністративних послуг Менської міської об'єднаної територіальної громади – шлях до нової якості життя»	Населені пункти Менської міської ОТГ
<i>Покращення умов надання та збільшення обсягу соціальних послуг у сільській місцевості, їх інституційна реорганізація – у міській</i>	«Якісні адміністративні послуги для сільських жителів»	Сільські населені пункти Менської громади

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Назва проекту	Територія впливу проекту
<i>Створення нових інформаційних можливостей для комунікації влади та громадськості</i>	«Прозора влада»	Територія Менської міської ради
<i>Підтримка різноманітних форм організованої соціальної активності мешканців громади</i>	Партиципаторний бюджет	Менська ОТГ
<i>Підтримка різноманітних форм організованої соціальної активності мешканців громади</i>	Бюджетний регламент	Менська ОТГ
<i>Перетворення діючих будинків культури та клубів на комфортні місця соціальної комунікації мешканців населених пунктів, розширення їхніх послуг та модернізація</i>	Центри місцевої активності	Сільські, селищні населені пункти Менської ОТГ
<i>Перетворення діючих будинків культури та клубів на комфортні місця соціальної комунікації мешканців населених пунктів, розширення їхніх послуг та модернізація</i>	Центри місцевої активності	Сільські, селищні населені пункти Менської ОТГ
<i>Сприяння розвитку професійних спеціалізацій в навчальних закладах громади в рамках програми Забезпечення доступу до якісної освіти</i>	Добудова Киселівської ЗОШ І-ІІІ ст. із запровадження професійної освіти	Менська ОТГ
<i>Перетворення діючих будинків культури та клубів на комфортні місця соціальної комунікації мешканців населених пунктів, розширення їхніх послуг та модернізація</i>	Створення сучасного Центру культури і дозвілля молоді Менської громади	Менська ОТГ

Індикатори продуктів та результатів реалізації Стратегії

Стратегічна ціль 1: Створення сприятливих умов для економічного розвитку громади

Результат (продукт)	Початкова вартість індикатора	Індикатор результату	Цільова вартість індикатора
Операційна ціль 1.1. Стимулювання розвитку аграрного сектору економіки			
1.1.1. Розширено та диверсифіковано види сільгосппродукції, що виготовляються на теренах громади	0	Кількість товарних спеціалізацій громади	3
1.1.2. Створено простір для оптової та дрібнооптової торгівлі сільськогосподарською продукцією	0	Кількість облаштованих торговельних майданчиків.	3
		Кількість ярмарків протягом року	3
1.1.3. Дрібні товаровиробники отримали можливість для формування та збуту товарних партій продукції власного виробництва	0	Кількість працюючих сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів	2
		Частка товарів кооперативів в загальному обсязі	5%
1.1.4. Розширення тепличного господарства, новітніх методів обробки землі та боротьби зі шкідниками (використання біопрепаратів)	-	Обсяг товарної продукції, що вирощується дрібними товаровиробниками	20%
Операційна ціль 1.2. Маркетинг громади			
1.2.1. Розроблені, перекаладені англійською мовою та оприлюднені для загального доступу інвестиційні пропозиції громади	0	Кількість оприлюднених інвестиційних пропозицій	30
1.2.2. Розроблено бренд громади, здійснено кампанію з його популяризації	0	Частка продукції (робіт, послуг), що реалізована з використанням бренду громади	50%

Операційна ціль 1.3. Покращення підприємницького клімату			
1.3.1. Створено нові підприємства з переробної промисловості, засновано логістичні центри	0	Кількість нових працюючих підприємств виробництва та збуту товарів.	3
		Обсяг податкових відрахувань нових підприємств до бюджету громади	5%
1.3.2. Створено Центр розвитку підприємництва	0	Чисельність нових юридичних осіб – підприємців, зареєстрованих на теренах громади	100
1.3.3. Розроблені нові генеральні плани населених пунктів із зонінг, розроблено просторове планування громади	3	Кількість затверджених нових генеральних планів із зонінгом, просторовий план громади	10
1.3.4. Проведено інвентаризацію земель та їхнього цільового використання	0%	Частка землі на теренах громади, що пройшла інвентаризацію	100%
Операційна ціль 1.4. Розвиток туризму та рекреації			
1.4.1. Розширення рівня зайнятості сільського населення, пов'язаного з наданням послуг зеленого та сільського туризму	0	Кількість домогосподарств, які займаються зеленим та сільським туризмом.	10
	0	Обсяги відрахувань із наданих послуг до бюджету громади	1%
1.4.2. Поява на теренах громади об'єктів інфраструктури туризму та відпочинку сучасних	2	Кількість модернізованих об'єктів інфраструктури туризму та відпочинку сучасних	2
	2000	Чисельність туристів, що відвідала громаду протягом року	10000

1.4.3. Поява нових видів туристичної інформаційної продукції (QR-кодів відео-фільмів, туристичного веб-сайту, буклетів, туристичного довідника) та збільшення її обсягу	0	Загальний тираж друкованої продукції, чисельність переглядів інформації про туристичні можливості громади в Інтернеті	10000
1.4.4. Відреставровані та впорядковані об'єкти історико-культурної спадщини	0	Обсяг проведених робіт у грошовому вимірі.	1 млн.грн.
		Кількість впорядкованих об'єктів	2

Стратегічна ціль 2:Збереження навколишнього середовища та захист здоров'я мешканців

Індикатори продукту	Початкова вартість індикатор	Індикатори результату	Цільова вартість індикатора
Операційна ціль 2.1. Гарантування екологічної безпеки			
2.1.1. Розчищено ділянку річища Десни	0	Розмір санованої ділянки	10 км.
	0	Рівень задоволення мешканців громади проведеними роботами	50%
2.1.2. На теренах громади покинуті будинки або ліквідовані, або доглянуті	2%	Кількість недоглянутих будинків та прилеглих територій	1%
2.1.3. Стихійні звалища ліквідовані, а сертифіковані – модернізовані, на теренах громади працює система збору та утилізації сміття	2	Кількість модернізованихсертифікованих сміттєзвалищ та ліквідованих – стихійних	10
	20%	Відсоток сміття, що збирається та утилізується централізовано	100%
2.1.4. Усунуто небезпеку від аварійних дерев у населених пунктах	200	Відсоток ліквідованих аварійних дерев – відносно до їх оціночного показника	50%
Операційна ціль 2.2. Забезпечення належного рівня охорони здоров'я мешканців громади			
2.2.1. Щороку серед мешканців громади проводиться інформаційна кампанія з профілактики здоров'я		Показники захворюваності тяжкими хворобами серед населення	-20%

Індикатори продукту	Початкова вартість індикатор	Індикатори результату	Цільова вартість індикатора
2.2.2. Менська лікарня забезпечена кваліфікованими кадрами та технічним обладнанням для якісного надання визначених для медичних послуг		Відсоток забезпечення медичним персоналом та технікою відповідно до встановлених нормативів	70%
		Рівень задоволення мешканців громади якістю медичних послуг	50%

Стратегічна ціль 3: Покращення умов життя та його безпеки

Індикатори продукту	Початкова вартість індикатор	Індикатор результату	Цільова вартість індикатора
Операційна ціль 3.1. Розвиток інфраструктури громади			
3.1.1. Здійснено ремонт запланованих для цього ділянок		Відсоток виконання запланованих робіт – відповідно до затверджених проектів	5%
		Рівень задоволення мешканців громади якістю ремонтів доріг	30%
3.1.2. Громадський транспорт здійснює перевезення між населеними пунктами громади	0	Кількість суб'єктів, що здійснюють перевезення	2
3.1.3. Наявні водогони обліковані та, за необхідності, модернізовані, забезпечено водовідведення стічних стоків	78	Кількість кілометрів водогонів, що обліковано (у відсотках до фактичного стану).	100%
	29,8 10,1	Кількість кілометрів модернізованих водогонів та (окремо) водовідведення	5 км 2 км.
3.1.4. Населені пункти громади освітлені	1	Кількість населених пунктів що освітлена	20
		Кількість встановлених освітлювальних приладів	2000
3.1.5. В сільській місцевості є доступ до швидкісного Інтернету	2	Кількість населених пунктів громади, де є доступ до швидкісного Інтернету	20

Операційна ціль 3.2. Покращення благоустрою населених пунктів			
3.2.1. У м. Мена проведено реконструкцію міського парку, в найбільших сільських населених пунктах – зон відпочинку	0%	Кількість реконструйованих зон відпочинку у населених пунктах	50%
		Виконання робіт із реконструкції парку в м.Мена від результатів реконструкції	100%
3.2.2. За підтримки міської ради реалізовано кілька місцевих ініціатив мешканців населених пунктів громади з їхнього благоустрою – на основі солідарної відповідальності	0	Кількість реалізованих місцевих ініціатив із благоустрою	20
Операційна ціль 3.3. Розвиток комунальних послуг			
3.3.1. Комунальне майно обліковано, визначного відповідального за управління відповідним майном	0	Показники витрат на утримання комунального майна та доходів від нього	0,8
3.3.2. Збільшено перелік та обсяги комунальних послуг що надаються	5	Кількість комунальних послуг що надаються, чисельність клієнтів що обслуговуються	10 26000
	10%	Ступінь задоволення мешканців громади комунальними послугами що надаються	50%
3.3.3. Організації комунальної сфери запровадили енергозберігаючі технології та альтернативи види палива	5%	Частка організацій комунальної сфери, що використовують енергозберігаючі технології та альтернативи види палива	50%
Операційна ціль 3.4. Підвищення рівня безпеки			
3.4.1. В громаді діє місцева пожежна охорона (МПО)	0	Відсоток пожеж на теренах громади, ліквідованих за допомогою МПО	70%
3.4.2. В населених пунктах громади встановлені камери відео-спостереження	1	Чисельність правопорушень, виявлених за допомогою камер відео-спостереження	100

	0	Рівень відчуття безпеки мешканців громади	75%
3.4.3. Діючі громадські формування з підтримки громадської безпеки	1	Чисельність задіяних волонтерів	50
		Показники злочинності на теренах громади	-50%

Стратегічна ціль 4: Розвиток соціального капіталу громади

Індикатори продукту	Початкова вартість індикатора	Індикатор результату	Цільова вартість індикатора
Операційна ціль 4.1. Покращення управління громадою та взаємодії з громадськістю			
4.1.1. Всі підрозділи міської ради розміщені в облаштованих для приміщення та осначені необхідною технікою	0	Облаштоване та технічно оснащене адміністративне приміщення	100%
4.1.2. В міській раді діє електронне врядування	0	Кількість наданих публічних послуг за допомогою системи електронного врядування	2000
4.1.3. Відкриття та облаштування міського Центру надання адміністративних послуг	0	Кількість та обсяг адміністративних послуг що надаються	109
	-	Рівень задоволення мешканців громади від отриманих адміністративних послуг	75%
4.1.4. На теренах громади працює власний Центр надання соціальних послуг	0	Кількість мешканців громади, які звернулися до міського Центру надання соціальних послуг	1000
4.1.5. На теренах громади працюють нові інформаційні ресурси: міське радіо, друкований бюлетень, телеканал на YouTube	20%	Ступінь поінформованості мешканців громадою про дії міської ради	70%
4.1.6. Облаштовано Центр громадських ініціатив, запроваджено розподіл частини бюджетних коштів на конкурсних засадах серед офіційно зареєстрованих громадських об'єднань	0	Кількість громадських організацій, органів самоорганізації населення, інших об'єднань громадян за інтересами, які проявили активність на теренах громади протягом поточного року	5

Індикатори продукту	Початкова вартість індикатора	Індикатор результату	Цільова вартість індикатора
Операційна ціль 4.2. Підвищення доступності пропозицій у сфері культури та фізичної культури			
4.2.1. Існуючі будинки культури та клуби модернізовані та частково перепрофільовані	1	Кількість модернізованих та перепрофільованих будинків культури	20
4.2.2. Здійснено низку досліджень місцевої історико-культурної спадщини	0	Кількість оприлюднених та поширених досліджень місцевої історико-культурної спадщини	5
4.2.3. Реконструйовано стадіон у м. Мена, облаштовані спортивні майданчики у сільських населених пунктах громади	0	Реконструйований стадіон у м. Мена	100%
	0	Кількість модернізованих спортивних майданчиків у сільських населених пунктах громади	16
Операційна ціль 4.3. Забезпечення доступу до якісної освіти			
4.3.1. Діють оснащені сучасним обладнанням опорні школи	30%	Відсоток учнів, які навчаються в опорних школах	100%
4.3.2. На теренах громади діє спеціалізований середній навчальний заклад, у старших класах середніх шкіл введено спеціалізацію	0	Працюючий спеціалізований навчальний заклад.	1
	0	Кількість класів у середніх школах, де запроваджена спеціалізація	5
4.3.3. В навчальних закладах громади діють початкові курси з навчання основ підприємництва	0	Чисельність учнів, які пройшли навчальний курс з основ підприємництва	100

Орієнтовний фінансовий план реалізації Стратегії

Орієнтовний фінансовий план на 2018–2020 рр.

Назва проекту	Вартість, тис.грн.			
	Всього	2018	2019	2020
Будівництво мереж зовнішнього освітлення по вул. Шевченка, вул. Грушевського та вул. Козацька від КТП-60 в с.Блистова, Менського району, Чернігівської області	240,0876	240,0876		
Будівництво мереж зовнішнього освітлення по вул. Гагаріна, вул. Довженка, вул. Шевченка та провул. 1-ий Польовий від КТП-64 в с.Блистова, Менського району, Чернігівської області	170,246	170,246		
Капітальний ремонт дорожнього покриття вул. Довженка в с.Блистова Менського району Чернігівської області	1461,587	1461,587		
Капітальний ремонт дорожнього покриття вул. Гагаріна, вул.Терентія Кореня, вул.Мацуєва в с.Блистова Менського району Чернігівської області з виділенням черговості: I черга – Гагаріна, II черга – вул. Терентія Кореня, III черга – вул. Мацуєва	2636,784	2636,784		
Капітальний ремонт дорожнього покриття вул. Козацька в с.Блистова Менського району Чернігівської області	2870,695	2870,695		
Капітальний ремонт дорожнього покриття вул. Грушевського в с.Блистова Менського району Чернігівської області	1127,78	1127,78		
Капітальний ремонт територіальної автомобільної дороги державного значення Т-25-34 Корюківка-Синявка-Блистова-Мена	70000	10000	10000	10000
Створення овочевого базару (офлайн + онлайн)	100			
Створення сайту про туристичні можливості громади	1			
Теплоаудит комунальних і приватних будівель	100			
Санация і поглиблення русла річки Десна.				
Створення спортивно-фізкультурного комплексу в с.Стольне Менського району з метою підготовки олімпійського резерву області	30000	0	10000	20000
Належний ЦНАП	5000	-	5000	

Назва проекту	Вартість, тис.грн.			
	Всього	2018	2019	2020
Створення єдиної бази інвестиційно-привабливих об'єктів	150	20	130	
Створення веб-інструменту для роботи зі зверненнями громадян	150	20	70	60
Створення сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу з переробки молока	300	0	150	150
Брендування громади	100	20	40	40
Створення умов для популяризації інвестиційних можливостей громади	600	0	100	100
Розроблення схеми планування території	500		300	200
Реконструкція очисних споруд в м. Мена	30200	100	100	30000
Капітальне будівництво водопроводу по вул. Красіна, Артема. Жовтнева в м. Мена Чернігівської області	10150	150	10000	
Створення та розвиток місцевої пожежної охорони	6000	2000	2000	2000
Створення індустріального парку "Менський"	25200	100	100	5000
Будівництво мосту через річку Десна в районі с.Блистова Менського району	30000	0	100	10000
Будівництво об'їзної автомобільної дороги навколо міста Мена	50000			
Розробка Схем оптимізації роботи системи централізованого водопостачання населених пунктів Менської міської об'єднаної територіальної громади	300	100	200	
Забезпечення збору та переробки твердих побутових відходів	15000	100	2500	5000
"Сільський інтернет"	500	50	200	250
Розвиток системи «єдиного вікна» для потенційних інвесторів	300	0	100	200
Бізнес-інкубатор	1000		100	100
Створення Агенції розвитку Менської громади	1500	0	500	1000
Розумний менеджмент у поводженні із твердими побутовими відходами на території населених пунктів Менської міської об'єднаної територіальної громади	10000	1700	2300	3000
Облаштування та маркування велосипедних маршрутів	1000	50	100	150
Створення туристично-інформаційного центру	1000	0	200	800

Назва проекту	Вартість, тис.грн.			
	Всього	2018	2019	2020
Розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації	1000	0	150	200
Створення системи енергетичного менеджменту	3000	100	400	500
Створення коворкінг-центру для інформаційно-комунікативних заходів	300	100	100	100
Надання допомоги суб'єктам господарювання області у реалізації їх експортного потенціалу	700	100	400	200
Кулінарний маршрут Меницини	400	50	150	200
підтримка народних промислів і ремесл	500	100	200	200
Облаштування місць відпочинку туристів	500	100	200	200
Створення ринку сільгосппродукції	500	50	200	250
Відкриття професійно-технічного навчального закладу в м.Мена	50000	0	200	10000
Реконструкція приміщення по вулиці Корольова б м.Мена для організації спортивно-дозвілєвого комплексу	5000	100	2500	2400
Будівництво спортивних майданчиків та залів для занять фізичною культурою та спортом	10000	1000	1000	2000
Реконструкція приміщення Центру культури і дозвілля молоді в м.Мена	10000	200	1800	2000
Облаштування рекреаційної зони "Остреченська"	50000	0	200	1800
Виготовлення містобудівної документації	4931,64	2922,64	2009	
Покращення якості дорожнього покриття центральних та найбільш навантажених рухом вулиць населених пунктів Менської ОТГ	70000	10000	10000	10000
Під зачарованою Десною	358000	258000	100000	+
Покращення якості дорожнього покриття до об'єктів соціальної сфери	40000	10000	5000	5000
Будівництво та відновлення вуличного освітлення сільських та селищних населених пунктів Менської міської ОТГ	5110	2555	1278	1277
Інвентаризація земель Менської ОТГ	3000		1500	1500
Встановлення програми "Погосподарський облік"	25	5	10	10
Меницина без амброзії.	500	0	50	100
Створення пожежних під'їзду до водойм	500	50	150	300
Відновлення і ремонт колодязів у селі	400	0	200	200

Назва проекту	Вартість, тис.грн.			
	Всього	2018	2019	2020
Створення сприятливих умов для медичних працівників Менської громади	7000	0	3000	4000
Реконструкція приміщення історико-краєзнавчого музею ім.Покотила та оновлення дизайну	250	0	100	150
Належний ЦНАП	2500	1000	1500	
Налагодження регулярного транспортного сполучення між населеними пунктами громади та адміністративним центром	1000	200	400	400
«Безпечна громада»	600	100	250	250
«Е-Мена»	1000	100	400	500
«Центр надання адміністративних послуг Менської міської об'єднаної територіальної громади – шлях до нової якості життя»	3500	1300	1200	1000
«Якісні адміністративні послуги для сільських жителів»	1000	300	300	400
«Прозора влада»	500	50	200	250
Партиципаторний бюджет	1910	10	900	1000
Бюджетний регламент	20	10	10	
Добудова Киселівської ЗОШ І-ІІІ ст. із запровадження професійної освіти	28000	0	5000	5000
Центри місцевої активності	6000	1500	2000	2500
Створення сучасного Центру культури і дозвілля молоді Менської громади	6000	1500	2000	2500
Екологічна стежка в гідрологічному заказнику «Киселівський»	200	0	50	150

Джерела фінансування реалізації завдань

Основними джерелам фінансування реалізації Стратегії Мени є власні надходження до бюджету громади, а також зовнішні джерела (в тому числі цільові субвенції, кредити). Джерелом отримання цільової субвенції можуть бути урядові програми, що реалізують за посередництвом Міністерства регіонального розвитку (державна інфраструктурна субвенція, ДФРР) та обласні інституції, що підтримують відповідні сфери (обласний бюджет). Державний бюджет – це:

- кошти державної інфраструктурної субвенції;
- субвенція на соціально-економічний розвиток;
- кошти ДФРР;
- інші державні субвенції на виконання інвестиційних програм.

Щодо першого випадку – ці кошти надаватимуться обмежений період (найімовірніше, до 2020 р. включно), причому очікується, що обсяги Державної інфраструктурної субвенції поступово зменшуватимуться.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16 березня 2016 р. № 200 (зі змінами) та змісту Стратегії Менської міської ОТГ ці кошти використовуватимуться для:

Зовнішні джерела фінансування

Операційні цілі	Державна інфраструктурна субвенція	ДФРР та державна субвенція на соціально-економічний розвиток	Міжнародна технічна допомога	Інші джерела
1.1. Стимулювання розвитку аграрного сектору економіки			X	X
1.2. Маркетинг громади			X	X
1.3. Покращення підприємницького клімату	X	X	X	X
1.4. Розвиток туризму та рекреації		X	X	X
2.1. Гарантування екологічної безпеки			X	X
2.2. Забезпечення належного рівня охорони здоров'я мешканців громади		X	X	X
3.1. Розвиток інфраструктури громади	X	X	X	X
3.2. Покращення благоустрою населених пунктів	X	X	X	X
3.3. Розвиток комунальних послуг			X	X
3.4. Підвищення рівня безпеки			X	X
4.1. Покращення управління громадою та взаємодії з громадськістю			X	X
4.2. Підвищення доступності пропозицій у сфері культури та фізичної культури	X	X	X	X
4.3. Забезпечення доступу до якісної освіти	X	X	X	X

Можливості обласного бюджету значно менші. Фактично, громада може розраховувати на кошти спеціального (але не загального) фонду обласного бюджету за двома напрямками:

- так звані екологічні кошти обласного бюджету (в Мені є екологічні проблеми, які можна розв'язати виключно за їх допомогою); це природоохоронний фонд;
- кошти для співфінансування реконструкції доріг місцевого значення.

Обсяг коштів обласного бюджету, на які претендуватиме громада, можуть збільшитися в разі заснування обласного конкурсу проектів місцевого розвитку. В такому разі Менська громада братиме в них участь за напрямками, що визначені в Стратегії для державної інфраструктурної субвенції та ДФРР.

Найближчими роками ДФРР залишатиметься одним із основних джерелом фінансування діяльності Менської громади, спрямованої на її розвиток. Водночас очікується, що через цей фонд може реалізовуватиметься частина європейської допомоги для інфраструктурних проектів. Йдеться, насамперед, про проекти розвитку, що фінансуватимуться за кошти ЄС (секторальна співпраця). Вони повинні мати регіональний або міжрегіональний характер. Таким є проект створення на базі села Стольне олімпійського спортивного центру.

Варто зауважити, що надалі діятимуть менші програми, які фінансуються міжнародними інституціями, в тому числі – Радою Європи, Європейським Союзом, США, окремими країнами ЄС, Швейцарією, Канадою, Ізраїлем, приватними міжнародними фондами, іншими суб`єктами. У зв`язку з цим бажаною є співпраця з громадами країн ЄС для реалізації трьохсторонніх проектів. При цьому самоврядна влада надаватиме всю необхідну підтримку громадським організаціям, які ініціюватимуть та реалізовуватимуть проекти на території громади, що відповідають цілям та завданням її стратегії (включно з можливістю співфінансування).

З огляду на зазначене можлива співпраця з такими донорами (вибірково):

1. Програма U-LEAD з Європою: Програма для України з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку.

<http://tsnap.ulead.org.ua/>

2. Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH підтримує Україну за дорученням Федерального уряду Німеччини з 1993 року. Пріоритетними напрямками німецько-української співпраці є: <https://www.giz.de/en/worldwide/32413.html>

3. Гранти від Європейської Комісії для країн Східного партнерства: <https://eap-csf.eu/4th-call-for-project-proposals-under-the-eap-csf-re-granting-scheme/>

4. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» – DESPRO http://despro.org.ua/news/news/?ELEMENT_ID=1838

5. Міжнародний фонд «Відродження»: <http://www.irf.ua/>

6. Проект USAID «Підтримка аграрного та сільського розвитку» <https://www.facebook.com/usaaid.ards/>

7. Міністерство закордонних справ Польщі – Польська допомога http://kijow.msz.gov.pl/uk/wspolpraca_dwustronna/polska_pomoc/

8. Міністерство закордонних справ Нідерландів, програма «Matra» (трансформація суспільства) <https://www.netherlandsandyou.nl/your-country-and-the-netherlands/ukraine/and-the-netherlands/matra-programme>

9. Фонд сприяння демократії Посольства США – програма малих грантів <https://ua.usembassy.gov/uk/education-culture-uk/democracy-grants-uk/>

10. Національний Фонд підтримки демократії (NED): <https://www.ned.org/apply-for-grant/ru/>

Припущення та ризики, рекомендації

Рамковими припущеннями для реалізації Стратегії розвитку Менської громади є:

- успішне запровадження в Україні низки реформ – як найбільш комплексної, тобто місцевого самоврядування, так і галузеві – освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення (зокрема – пенсійної), земельних відносин, публічних закупівель та інших;

- неухильне дотримання державою своїх зобов'язань, задекларованих на початку реформ, насамперед, уникнення спокуси нового перерозподілу бюджетних коштів, цього разу на користь державного бюджету, а також надання існуючим місцевим державним адміністраціям нових функцій стосовно ОТГ;

- побоювання відвертого та бруталного втручання великого бізнесу та не обумовленого законодавством адміністративного ресурсу в діяльність ОТГ, блокування по суті контрреволюційних намірів;

- щонайменше уникнення загострення військових дій на сході України та збереження відносного спокою на контрольованій українською владою території держави;

- доступність та прозорість отримання (в тому числі, на конкурсних засадах) обіцяних державою коштів на розвиток ОТГ.

Втім лише останнього джерела та власних надходжень буде недостатньо. Менська громада вже має досвід реалізації на своїх теренах значного проекту, що здійснюється за кошти ЄС, а саме – освітлення вулиць. Робимо припущення, що його вдасться успішно завершити, що стане хорошим підґрунтям для довіри потенційних донорів та залучення нових значних міжнародних проектів.

Разом із тим варто врахувати досвід розробки та реалізації «Стратегічного плану економічного розвитку м. Мена на 2008–2012 рр.», підготовленого експертним комітетом стратегічного планування м. Мена та агенцією ЧернігівІнвест» за сприяння USAID. Попри високий професійний рівень цієї розробки та висловлені системні та слушні пропозиції щодо заходів із реалізації зазначеного Стратегічного плану вона залишилася саме аналітичною розробкою, переважна більшість запланованого залишилося нереалізованим, а новий стратегічний документ, так і не було розроблено.

На нашу думку це сталося тому що:

- попередня міська громада не мала достатньо ресурсів та владних повноважень для реалізації запланованого;

- в країні відбулися драматичні революційні події та зміна влади, що суттєво вплинуло на пріоритет розвитку, в т. ч. на місцевому рівні;

- попередній документ було розроблено переважно експертами, а не в партисипативний спосіб, що зрештою призвело до його забуття.

Тому тепер для реалізації нової Стратегії дуже важливо залучити громадськість – як формалізовані та зареєстровані організації, так і неформальні, але впливові групи та, звичайно, засоби масової інформації,

блогерів. Це дозволить створити навколо Стратегії приязну суспільну атмосферу, а в ідеалі – об'єднати навколо неї найбільш активних мешканців громади незалежно від їхніх переконань, партійної, релігійної чи будь-якої іншої приналежності. Тобто Стратегія має стати для нової громади інтегруючим чинником. Саме тому важливий не лише її текст, а спосіб розробки й реалізації. Вони рівноцінні.

Такий підхід означає, що це не може бути документ, що існує у первісному варіанті весь відведений йому час – Стратегії не уникнути щорічних змін саме через плинність інтересів місцевих мешканців та виникнення нових ідей (які, втім, мають відповідати пріоритетам розробки). Вочевидь, їх треба розглядати відповідно до схваленої процедури та вносити до Плану заходів із реалізації нові проектні ідеї та технічні завдання до них. Але робити таке не часто – не більше, ніж двічі на рік.

Також важливо, аби Стратегія стала об'єднуючим чинником для суб'єктів господарювання всіх форм власності – державної, комунальної, приватної (втому числі місцевих підприємців та фермерів), адже вона спрямована на забезпечення сприятливих умов для їхньої діяльності. Власне, реалізація стратегії передбачає об'єднання зацікавлених сторін в їхніх же інтересах.

Основні ризики, пов'язані з реалізацією Стратегії, включають:

- брак галузевих фахівців, необхідних для реалізації запланованого;
- гірша (порівняно з органами державної влади) адміністративна культура та виконавча дисципліна;
- звичка до інертного виконання своїх обов'язків зі сторони досвідчених адміністраторів, що працювали в органах державної влади;
- очікування значної частини мешканців нової громади надшвидких ефектів від самого факту її створення;
- неготовність місцевих груп впливів знайти компроміс із ключових питань, тривале взаємне побоювання;
- внутрішній дисонанс мешканців громади, насамперед управлінців, між умовами що швидко змінюють та їхнім попереднім досвідом, прагнення розв'язувати проблеми у звичний (застарілий) спосіб;
- постійне балансування на межі дозволено та необхідність ухвалення рішень, що не завжди мають однозначно врегульовані в законодавстві України;
- безпрецедентні можливості зовнішніх контактів на тлі браку досвіду спілкування з іноземцями;
- популістичні рішення, ухвалені з міркувань політичної доцільності без врахування довгострокових інтересів громади;
- тривале погіршення екологічної ситуації та поступова втрата громадою однієї з найпривабливіших своїх рис;
- недовіра сільських мешканців до міста, постійні підозри в несправедливому розподілі коштів;

– постійні непорозуміння зі старостами, складнощі адаптації їх до нової ролі представника інтересів мешканців старостинських округів та лідерського способу поведінки.

У зв'язку з зазначеним рекомендуємо:

– докласти значних зусиль для формування локальної ідентичності, створення територіальної спільноти, навчитися поєднуються різновекторні інтереси різних груп впливу;

– використовувати всі наявні можливості для збільшення впізнаваності громади за межами області;

– робити наголос на використанні власних ресурсів для розвитку громади, а не зовнішніх;

– працювати з міжнародними донорами професійно, що передбачає створення відповідного структурного підрозділу та залучення (підготовку) фахівців із проектного менеджменту;

– максимально скористатися досвідом громад з інших регіонів та закордонним, для чого розширяти зовнішні контакти, навчати працівників апарату новим методам управління.

V. СИСТЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ ТА МОНІТОРИНГУ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ, АКТУАЛІЗАЦІЇ ЙОГО ЗМІСТУ

Ефективність впровадження Стратегії значною мірою залежатиме від наступної відповідальності та послідовності Менської міської ради та її виконкому, наполегливості представників робочої групи та зацікавлених сторін, усіх небайдужих, хто матиме нагоду та бажання взяти участь у досягненні сформульованого бачення майбутнього територіальної громади. При цьому роль ініціатора, координатора впровадження, моніторингу та оцінки бере на себе сама громада – через виборні органи самоврядної влади.

Міський голова особисто та через призначених фахівців відповідає за формальну організацію, підготовку стратегії та її реалізацію. Мета його дій:

- створення сприятливого клімату навколо стратегії та пошук прихильників її реалізації;
- переказ настроїв та думок мешканців, різноманітних соціальних середовищ та груп інтересів, втручання в ситуаціях, коли необхідно внести зміни до стратегії.

Для забезпечення належного рівня відповідальності за впровадження стратегічного плану створюється система моніторингу його впровадження. Вона включає:

- Комітет із управління впровадженням Стратегії (із застосуванням гендерного підходу включаються представники органу місцевого самоврядування, бізнесу та громадськості, зокрема, фермерів, молоді, журналістів, пенсіонерів, неповносправних осіб – так, аби були відображені інтереси різних соціальних груп; за окремим рішенням сесії міської ради ці функції можна покласти на одну з її комісій); Комітет відповідає за забезпечення актуальності та реалістичності стратегічних і операційних цілей та за їх досягнення, його засідання проводяться не рідше двох разів на рік, частіше – за потребою;
- Положення про систему моніторингу виконання Стратегії (окремий документ, що ухвалюється рішенням сесії міської ради);
- систему індикаторів (результатів) виконання Стратегії (зміни «ландшафту»); індикатори відображають ефективність виконання конкретних завдань та засвідчують їх відповідність стратегічним цілям Стратегії.

Моніторинг Стратегії здійснюється протягом усього періоду її впровадження. Рух за стратегічними напрямками забезпечується виконанням завдань (проектів) за таким алгоритмом:

Моніторинг та оцінка здійснюються на основі систематичного збору інформації про стан реалізації запланованих завдань та цілей у ситуації що змінюється. Збирання даних та систематичний їх аналіз має на меті оцінити:

- відповідність до визначеного часу реалізації;
- ступінь реалізації закладених у документі продуктів та, водночас, досягнутих таким чином результатів;
- запровадження змін до завдань у зв'язку зі змінами соціально-економічних умов та з огляду на безпекові питання.

Базову інформацію, що необхідна для визначення результатів виконання завдань, містить План заходів із реалізації Стратегії. Він приймається двічі:

- на три роки (2018–2020 рр.);
- на чотири роки (2021–2024 рр.).

Система індикаторів відображена у тексті Стратегії. Її зміст, зокрема, передбачає визначення очікуваних результатів, що мають якісний характер. Останні оцінюються за доступними джерелами інформації та шляхом соціологічних і експертних досліджень. Для цього в громаді запроваджується щорічне соціологічне дослідження якості життя на її теренах (орієнтовний час проведення – жовтень). Експерти дослідження (певні впливові цільові групи – підприємці, вчителі, фермери, молодь, пенсіонери та ін.) проводяться за потребою, як правило, в разі виникнення потреби внесення тих чи інших змін до тексту Стратегії.

Кількість індикаторів для оцінки досягнення цілей становить 2 – 3 показника. Для кожного показника визначені такі характеристики: показники результатів, значення індикатора, показники продукту, поточне значення індикатора.

Цикл зустрічей Комітету з управління впровадженням Стратегії – це робота принаймні двічі на рік:

- у квітні під час оцінки реалізації Стратегії за попередній рік;
- у серпні під час збирання нових пропозицій щодо проектів реалізації Стратегії.

В результаті роботи Комітету напрацьовується аналітичний документ, що спирається на звітні матеріали, підготовлені відповідальними структурними підрозділами міськвиконкому (через визначеного рішенням міського голови координатора). Для цього використовуватиметься стандартна форма звіту.

Основний принцип оновлення Стратегії – діяльність відповідно до процесів першої редакції документу, що підготовлена на основі широкої участі мешканців громади. Скажімо, жоден з видів діяльності, що має здійснюватися відповідно до зазначеної редакції, не може бути виключений з наступної.

Іншим важливим принципом є акцент на аналізі змін і стану реалізації Стратегії розвитку громади, також уміння робити висновки та вносити корективи. Це робить можливим впевненість у встановлених пріоритетах або в добре продуманих рішеннях, що спрямовані на зміни. Крім того, це тягне за собою усунення випадковості проектів.

Також важливим є те, аби учасники системи моніторингу впровадження Стратегії не потрапили до рутини, бо це загроза втрати розвиткової активності громади.

В роботі з підготовки Стратегії особлива увага зверталася на усвідомленні того, що щорічне узгодження з соціальними партнерами пріоритетів дозволяє представити пропозиції щодо проектів від усіх бажаючих взяти участь у реалізації Стратегії. Участь соціальних партнерів дозволить враховувати під час внесення змін до Стратегії волю, ідеї та інтереси груп, які є представницькими для територіальної спільноти

Кількість показників у Стратегії оптимізована – аби не зменшувати можливості управління, але водночас мати можливості для об'єктивного оцінювання. Причому вони спираються на переважно місцеві джерела: дані досліджень, звіти виконкому, інформацію місцевих органів державної влади, територіальних органів центральних органів державної влади (насамперед, казначейської служби, податкової, Пенсійного фонду), звіти суб'єктів господарювання, матеріали в ЗМІ, Інтернет-ресурсах, зокрема – соціальних мережах. За можливості отримана інформація співставлятиметься з даними державної статистики. Це дає можливість порівнювати локальні показники громади із загальнодержавними та міжнародними. Разом із тим Стратегія передбачає появу власної, муніципальної статистики, яка за своєю методикою спиратиметься на кращі зразки земської статистики Чернігівщини.

Важливим індикатором є врахування в процесі розробки щорічного бюджету проектів Стратегії, а також формування на основі Стратегії інвестиційних програм та проектів місцевого розвитку, зокрема – планів (програм) соціально-економічного розвитку та галузевих програм. Проекти, включені до Стратегії відповідно до визначених завдань, користуватимуться пріоритетним правом на фінансування за рахунок бюджетних коштів. Зміни до Стратегії вноситимуться за результатами моніторингу її впровадження на основі запропонованих індикаторів. Моніторинг здійснюватиметься публічно – щорічно його результати оприлюднюватимуться на громадських слуханнях мешканців громади, висвітлюватимуться у медіа-ресурсах.

Засади оновлення Стратегії за щорічним циклом виглядатимуть так:

Засади оновлення Стратегії за щорічним циклом			
ФАЗА I	ФАЗА II	ФАЗА III	ФАЗА IV
Оцінка стану соціально-економічного розвитку громади та реалізації Стратегії розвитку	Ідентифікація ключових проблем та ідентифікація пріоритетів	Збирання нових проектних пропозицій, їх відбір та кваліфікація	Підготовка апікаційних форм стратегічних проектів Підготовка та ухвалення проекту Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку громади
Доповідь, що описує актуальну ситуацію в економіці та соціальній сфері – за всіма напрямками життя громади. Зазначення змін відносно попередньої редакції доповіді (попереднього року). Інформація про стан реалізації Стратегії та про зміни до переліку проектних ідей, які необхідно внести	Оцінка реалізації Стратегії за попередній рік Оцінка даних, що впливають із доповіді: зазначення тенденцій та відхилень, SWOT-аналіз. Ідентифікація ключових проблем. Внесення змін до індикаторів реалізації Стратегії	Збирання нових проектних пропозицій з реалізації Стратегії – на спеціально підготовлених формулярах Оцінка, відбір і кваліфікація відповідності проектівцілям Стратегії Відбір проектних пропозицій, що можуть бути внесені у вигляді технічних завдань до Стратегії, Оголошення списку зазначених проектів	Опрацювання проекту плану (програми) соціально-економічного розвитку (або змін до нього) на предмет внесення до нього заходів із реалізації Стратегії громади, представлення його для оцінки вибраним спільнотам. Презентація плану (програми) соціально-економічного розвитку для прийняття рішення міської ради
березень	квітень	серпень	листопад – грудень

VI. КАТАЛОГ ТЕХНІЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА ПРОЕКТІВ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ НА 2018–2020 РОКИ

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Освітлення населених пунктів, насамперед – сільських			
Назва проекту	Будівництво мереж зовнішнього освітлення по вул. Шевченка, вул. Грушевського та вул. Козацька від КТП-60 в с.Блистова, Менського району, Чернігівської області			
Цілі проекту	Покращення умов життя та його безпеки			
Територія впливу проекту	Блиствівський старостинський округ Менської міської ради			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	1000			
Стислий опис проекту	Відсутність вуличного освітлення в нічний час у селі, збільшення соціальної напруги і криміногенної ситуації, дорожньо-транспортних пригод, хуліганських проявів та інших правопорушень і злочинів			
Очікувані результати	Поліпшить якість вуличного освітлення та умов проживання мешканців населеного пункту; покращить безпеку дорожнього руху у вечірній і нічний час, кримінальну обстановку; зниження рівня травматизму населення;			
Ключові заходи проекту	Планується інформаційне супроводження проекту по мірі його впровадження			
Період здійснення	2018			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн	2018	2019	2020	Всього
	240,0876			240,0876
Джерела фінансування	Бюджет міської ОТГ, ДФРР			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, Державний фонд регіонального розвитку			
Інше	В наявності є експертний звіт. По даному проекту проводились вже роботи			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Освітлення населених пунктів, насамперед – сільських			
Назва проекту	Будівництво мереж зовнішнього освітлення по вул. Гагаріна, вул. Довженка, вул. Шевченка та провул. 1-ий Польовий від КТП-64 в с.Блистова, Менського району, Чернігівської області			
Цілі проекту	3.Покращення умов життя та його безпеки			
Територія впливу проекту	Блиствівський старостинський округ Менської міської ради			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	1000			
Стислий опис проекту	Відсутність вуличного освітлення в нічний час у селі, збільшення соціальної напруги і криміногенної ситуації, дорожньо-транспортних пригод, хуліганських проявів та інших правопорушень і злочинів			
Очікувані результати	Поліпшить якість вуличного освітлення та умов проживання мешканців населеного пункту; покращить безпеку дорожнього руху у вечірній і нічний час, кримінальну обстановку; зниження рівня травматизму населення;			
Ключові заходи проекту	Планується інформаційне супроводження проекту по мірі його впровадження			
Період здійснення	2018			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	170,246			170,246
Джерела фінансування	Бюджет міської ОТГ, ДФРР			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, Державний фонд регіонального розвитку			
Інше	В наявності є експертний звіт. По даному проекту проводились вже роботи			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Покращення якості доріг			
Назва проекту	Капітальний ремонт дорожнього покриття вул. Довженка в с.Блистова Менського району Чернігівської області			
Цілі проекту	3.Покращення умов життя та його безпеки			
Територія впливу проекту	Блистівський старостинський округ Менської міської ради			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	1000			
Стислий опис проекту	Дорожній одяг проїзної частини та з'їздах вул. Довженка не відповідає вимогам щодо міцності, безпеки руху транспортних засобів та пішоходів. Покриття та інші елементи ділянки дороги знаходиться в стані, коли для подальшої нормальної експлуатації необхідно виконати відновлювальні роботи, а саме - капітальний ремонт.			
Очікувані результати	В результаті реалізації проекту очікується отримати позитивний ефект: відбудеться зростання довіри громади до владних інституцій, будуть створені якісні умови проїзду жителями по комунальних дорогах населеного пункту, покращиться доступ населенню та медичним працівникам до школи, дитячого садка, медичних закладів. Забезпечить підвищення рівня життєво-важливих інтересів населення, об'єктів, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності шляхом покращення сполучення.			
Ключові заходи проекту	В ході реалізації проекту буде проведено роботи по укладці сучасного дорожнього покриття по житловій вулиці Довженка в с.Блистова Менської ОТГ. Планується інформаційне супроводження проекту по мірі його впровадження			
Період здійснення	2018			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	1461,587			1461,587
Джерела фінансування	Бюджет міської ОТГ, ДФРР			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, Державний фонд регіонального розвитку			
Інше	В наявності є експертний звіт.			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Покращення якості доріг			
Назва проекту	Капітальний ремонт дорожнього покриття вул. Гагаріна, вул.Терентія Кореня, вул.Мацуєва в с.Блистова Менського району Чернігівської області з виділенням черговості: I черга – Гагаріна, II черга – вул. Терентія Кореня, III черга – вул. Мацуєва			
Цілі проекту	3.Покращення умов життя та його безпеки			
Територія впливу проекту	Блиствівський старостинський округ Менської міської ради			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	1000			
Стислий опис проекту	Дорожній одяг проїзної частини та з'їздах по вул. Гагаріна, Терентія Кореня, та Мацуєва в с.Блистова Менського району не відповідає вимогам щодо міцності, безпеки руху транспортних заходів та пішоходів. Покриття та інші елементи ділянки дороги знаходиться в стані, коли для подальшої нормальної експлуатації необхідно виконати відновлювальні роботи, а саме - капітальний ремонт.			
Очікувані результати	В результаті реалізації проекту очікується отримати позитивний ефект: відбудеться зростання довіри громади до владних інституцій, будуть створені якісні умови проїзду жителями по комунальних дорогах населеного пункту, покращиться доступ населенню та медичним працівникам до школи, дитячого садка, медичних закладів. Забезпечить підвищення рівня життєво важливих інтересів населення, об'єктів, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності шляхом покращення сполучення.			
Ключові заходи проекту	В ході реалізації проекту буде проведено роботи по укладці сучасного дорожнього покриття по житлових вул. Гагаріна, Терентія Кореня, та Мацуєва в с.Блистова Менської ОТГ. Планується інформаційне супроводження проекту по мірі його впровадження			
Період здійснення	2018			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	2636,784			2636,784
Джерела фінансування	Бюджет міської ОТГ, ДФРР			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, Державний фонд регіонального розвитку			
Інше	В наявності є експертний звіт			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Покращення якості доріг			
Назва проекту	Капітальний ремонт дорожнього покриття вул. Козацька в с.Блистова Менського району Чернігівської області			
Цілі проекту	Покращення умов життя та його безпеки			
Територія впливу проекту	Блиствівський старостинський округ Менської міської ради			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	1000			
Стислий опис проекту	Дорожній одяг проїзної частини та з'їздах по вул. Козацька в с.Блистова Менського району не відповідає вимогам щодо міцності, безпеки руху транспортних заходів та пішоходів. Покриття та інші елементи ділянки дороги знаходиться в стані, коли для подальшої нормальної експлуатації необхідно виконати відновлювальні роботи, а саме - капітальний ремонт.			
Очікувані результати	В результаті реалізації проекту очікується отримати позитивний ефект: відбудеться зростання довіри громади до владних інституцій, будуть створені якісні умови проїзду жителями по комунальних дорогах населеного пункту, покращиться доступ населенню та медичним працівникам до школи, дитячого садка, медичних закладів. Забезпечить підвищення рівня життєво важливих інтересів населення, об'єктів, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності шляхом покращення сполучення.			
Ключові заходи проекту	В ході реалізації проекту буде проведено роботи по укладці сучасного дорожнього покриття по житлових вул. Козацька в с.Блистова Менської ОТГ. Планується інформаційне супроводження проекту по мірі його впровадження			
Період здійснення	2018			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	2870,695			2870,695
Джерела фінансування	Бюджет міської ОТГ, ДФРР			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, Державний фонд регіонального розвитку			
Інше	В наявності є експертний звіт			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Покращення якості доріг			
Назва проекту	Капітальний ремонт дорожнього покриття вул. Грушевського в с.Блистова Менського району Чернігівської області			
Цілі проекту	Покращення умов життя та його безпеки			
Територія впливу проекту	Блистівський старостинський округ Менської міської ради			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	1000			
Стислий опис проекту	Дорожній одяг проїзної частини та з'їздах по вул. Грушевського в с.Блистова Менського району не відповідає вимогам щодо міцності, безпеки руху транспортних заходів та пішоходів. Покриття та інші елементи ділянки дороги знаходиться в стані, коли для подальшої нормальної експлуатації необхідно виконати відновлювальні роботи, а саме - капітальний ремонт.			
Очікувані результати	В результаті реалізації проекту очікується отримати позитивний ефект: відбудеться зростання довіри громади до владних інституцій, будуть створені якісні умови проїзду жителями по комунальних дорогах населеного пункту, покращиться доступ населенню та медичним працівникам до школи, дитячого садка, медичних закладів. Забезпечить підвищення рівня життєво важливих інтересів населення, об'єктів, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності шляхом покращення сполучення.			
Ключові заходи проекту	В ході реалізації проекту буде проведено роботи по укладці сучасного дорожнього покриття по житлових вул. Грушевського в с.Блистова Менської ОТГ. Планується інформаційне супроводження проекту по мірі його впровадження			
Період здійснення	2018			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	1127,78			1127,78
Джерела фінансування	Бюджет міської ОТГ, ДФРР			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, Державний фонд регіонального розвитку			
Інше	В наявності є експертний звіт			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Покращення якості доріг			
Назва проекту	Капітальний ремонт територіальної автомобільної дороги державного значення Т-25-34 Корюківка-Синявка-Блистова-Мена			
Цілі проекту	3.Покращення умов життя та його безпеки			
Територія впливу проекту	Менська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	50000			
Стислий опис проекту	Дорожній одяг проїзної частини двох смуг четвертої технічної категорії не відповідає вимогам щодо міцності, безпеки руху транспортних засобів на ширині смуги від 10 до 25 метрів. Покриття та інші елементи ділянки дороги знаходиться в стані, коли для подальшої нормальної експлуатації необхідно виконати відновлювальні роботи, а саме - капітальний ремонт або реконструкцію.			
Очікувані результати	Створення комфортних умов проживання, пересування та підвищення соціальних стандартів життя мешканців Менської ОТГ			
Ключові заходи проекту	В ході реалізації проекту буде проведено роботи по укладці сучасного дорожнього покриття на територіальній автомобільній дорозі державного значення Т-25-34 Корюківка-Синявка-Блистова-Мена			
Період здійснення	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/на 2018-2020рр.
	10000	10000	10000	70000/ 30000
Джерела фінансування	Місцевий та державний бюджет			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, Чернігівська ОДА, Кабінет Міністрів України, Державне агентство автомобільних доріг України,			
Інше	Спільно зі службою автомобільних доріг у Чернігівській області розробити проектну документацію щодо реконструкції чи капітальному ремонту дороги, яка проходить через більшість населених пунктів Менської ОТГ			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Підтримка ярмаркової діяльності			
Назва проекту	Створення овочевого базару (офлайн + онлайн)			
Цілі проекту	Створити базар (облаштувати існуючий), на якому дрібні сільгоспвиробники зможуть продавати свою продукцію. А жителі громади зможуть купувати продукцію місцевих виробників			
Територія впливу проекту	Менська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	26000			
Стислий опис проекту	Облаштувати в місті місця для торгівлі (щоденної або щотижневої). В центрі міста, зі зручним отриманням послуг ветлабораторії, з мінімальним "містовим". Рекламувати даний базар. Нелегальну торгівлю ліквідувати. Створити інтернет-магазин базару, де продавці матимуть свою сторінку і зможуть приймати замовлення онлайн (наприклад, продавець робить оголошення, що має мішок картоплі, покупець оформляє замовлення онлайн (бронює), товар забирає і розраховується за нього безпосередньо на ринку).			
Очікувані результати	Дрібні сільгоспвиробники отримають кращі можливості для збуту продукції. Покупці купуватимуть місцеву (екологічно-чисту і недорогу) продукцію. Буде ліквідовано нелегальну (стихійну) торгівлю продуктами.			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - Облаштування базару - Договір з вет-лабораторією - Вирішення адміністративних питань, щодо утримання базару - Реклама базару - Розробка і підтримка інтернет-магазину 			
Період здійснення	07.2018-12.2018			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього.
		100		100
Джерела фінансування	Бюджет міської ОТГ, Інвестори (можливо)			
Ключові потенційні учасники проекту	КП міськради			
Інше	-			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Розробка та просування інформаційної продукції про туристичні можливості громади			
Назва проекту	Створення сайту про туристичні можливості громади			
Цілі проекту	Збільшення доходів місцевих підприємців та надходжень до бюджету міськради в результаті збільшити кількість туристів шляхом просування сайту про туристичні можливості громади в інтернеті. Надання туристам зручного доступу до інформації про туристичні можливості громади			
Територія впливу проекту	Менська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	26000			
Стислий опис проекту	Наповнення сайту (на безкоштовній платформі) інформацією про туристичні можливості громади. Просування сайту в інтернеті			
Очікувані результати	Збільшення доходів місцевих підприємців (які надають послуги туристам). Збільшення надходжень до місцевого бюджету. Збільшення кількості туристів, які приїдуть в Менську ОТГ. Збільшення часу проведення туристів в Менській ОТГ в результаті отримання ним інформації про невідомі їм раніше туристичні можливості громади			
Ключові заходи проекту	Підготовка інформації. Наповнення сайту. Реклама сайту			
Період здійснення	01.2018-06.2017			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	1			1
Джерела фінансування	Бюджет міської ОТГ. Підприємці			
Ключові потенційні учасники проекту	Міська рада. ГО "Менщина"			
Інше	-			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Запровадження в комунальній сфері енергозберігаючих технологій та альтернативних видів палива			
Назва проекту	Теплоаудит комунальних і приватних будівель			
Цілі проекту	Отримання комунальними закладами та місцевими жителями інформації про "втрати тепла" будівель, яка допоможе вжити заходів по утепленню будівель і зменшити витрати бюджету та місцевих жителів на оплату обігріву будівель			
Територія впливу проекту	Менська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	26000			
Стислий опис проекту	Придбання тепловізора та організація надання послуги енергоаудиту комунальних і приватних будівель			
Очікувані результати	Жителі та організації Менської ОТГ матимуть можливість скористатися послугою енергоаудиту.			
Ключові заходи проекту	Купівля тепловізора. Передача тепловізора в оренду КП або підприємству, яке буде надавати дані послуги			
Період здійснення	07.2018-12.2018			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
		50	50	100
Джерела фінансування	Бюджет міської ОТГ			
Ключові потенційні учасники проекту	Міська рада. КП або приватне підприємство			
Інше	-			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Запобігання замуленню річки Десна			
Назва проекту	Санація і поглиблення русла річки Десна.			
Цілі проекту	1. Санітарне підтримання стану річки. 2. Відновлення судноплавного статусу річки Десна. 3. Зменшення руйнівного впливу річки на береги.			
Територія впливу проекту	Менська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	2000			
Стислий опис проекту	<p>Реалізація даного проекту можлива при знайденні активних діалогів між державними структурами управління водними ресурсами, представниками бізнесу і органами місцевого самоврядування, що сприятиме розвитку національних інтересів, отриманні прибутків, підвищенню комфортності проживання тощо.</p> <p>Проект масштабний і довгостроковий.</p> <p>Виконання проекту сприятиме:</p> <p>1) відновленню судноплавності річки за рахунок збільшення робочих глибин і очищенню від різноманітних перешкод (затоплені дерева тощо);</p> <p>2) очищенню підводних джерел річки від мулу, що має покращити якість води і збільшити її рівень;</p> <p>3) зменшення меандру річки за рахунок поглиблення зменшить руйнацію берегів, які все одно необхідно буде укріплювати, особливо в межах населених пунктів.</p>			
Очікувані результати	Відновлення русла річки Десна та покращення екологічної ситуації			
Ключові заходи проекту	Виготовлення проектної документації та виконання робіт із розчищення русла			
Період здійснення	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	0	0	1000	1000
Джерела фінансування	Бюджети всіх рівнів та інші можливі джерела фінансування			
Ключові потенційні учасники проекту	Агентство водних ресурсів, Менська міська рада, Мінекології			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Модернізація та розширення спортивної інфраструктури			
Назва проекту	Створення спортивно-фізкультурного комплексу в с.Стольне Менського району з метою підготовки олімпійського резерву області			
Цілі проекту	Розвиток спортивної інфраструктури громади та області Створити сучасні умови для занять фізкультурою і спортом на території спортивного комплексу в тому числі для підготовки спортсменів області до участі в обласних, всеукраїнських, міжнародних змаганнях			
Територія впливу проекту	Населені пункти Менської міської об'єднаної територіальної громади та всієї Чернігівської області			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	25000			
Стислий опис проекту	Відновлення спортивно-фізкультурний комплекс для підготовки спортсменів області в рамках підготовки до офіційних змагань, створення умов для тренувань в першу чергу плавців, борців та боксерів, реконструкція готельного комплексу			
Очікувані результати	Після реалізації проекту планується проведення виїзних навчальних тренувальних зборів спортсменів області в рамках підготовчих зборів до участі в обласних, всеукраїнських, міжнародних змаганнях			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - Актуалізація проектно-кошторисної документації; - Завершити будівництво спортивно-фізкультурного комплексу з басейном в с.Стольне Менського району; - Реконструкція спортивної зали; - Створення умов для тренувань в першу чергу плавців, борців та боксерів; - Реконструкція готельного комплексу - Оновлення системи опалення, шляхом установаження геліо-системи та паралельне використання котлів з альтернативними видами палива 			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
		10000	20000	30000
Джерела фінансування	Державний, обласний, Бюджет міської ОТГ, а також інші джерела не заборонені законодавством			
Ключові потенційні учасники проекту	Міністерство молоді і спорту України, Міністерство регіонального розвитку України, Чернігівська обласна рада, Чернігівська обласна державна адміністрація, Менська міська рада			
Інше	-			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Розширення переліку та покращення якості надання адміністративних послуг			
Назва проекту	Належний ЦНАП			
Цілі проекту	Створення комфортних умов для населення для отримання адміністративних послуг			
Територія впливу проекту	Менська ОТГ, інші населені пункти Менського району			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	27000			
Стислий опис проекту	Приміщення в якому знаходиться Менська міська рада не відповідає встановленим вимогам, а тому для розміщення ЦНАП необхідне нове або інше приміщення, в якому необхідно буде зробити капітальний ремонт. У приміщенні ЦНАП необхідно провести заходи з утеплення приміщення, влаштування пандусу, встановлення терміну самообслуговування, забезпечення надання супутніх послуг, облаштування кімнати очікування та відпочинку, сформувати переліку адміністративних послуг, підготувати Положення та регламент ЦНАП, підготувати та затвердити інформаційні та технологічні картки, підібрати персонал ЦНАП			
Очікувані результати	Комфортне для відвідувачів приміщення і некабінетна система обслуговування, розширені прийомні години, можливість отримання «супутніх послуг», насамперед, це банківське / касове обслуговування – внесення плати з адміністративні послуги у приміщенні ЦНАП, достатній перелік послуг			
Ключові заходи проекту	Капітальний ремонт приміщення, придбання комп'ютерної техніки, придбання ліцензійного програмного забезпечення, придбання меблів та іншої необхідної техніки, проведення швидкісного інтернету			
Період здійснення	2018-2019			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
		5000		5000
Джерела фінансування	Бюджет міської ОТГ, кошти ДФРР, кошти міжнародних партнерів			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, Кабінет Міністрів України, Міжнародні партнери			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Підготовка та популяризація інвестиційних пропозицій в межах країни та за кодоном			
Назва проекту	Створення єдиної бази інвестиційно-привабливих об'єктів			
Цілі проекту	Провести аналіз, обстеження та визначити інвестиційно-привабливі об'єкти. Підготувати відповідні нормативно-правові акти. Зробити єдину базу таких об'єктів			
Територія впливу проекту	Населені пункти громади			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	28000			
Стислий опис проекту	В рамках реалізації проекту, планується провести детальний аналіз об'єктів, які знаходяться на території громади і можуть бути запропоновані інвестору, а саме вільні від забудови земельні ділянки, приміщення різного призначення. На основі проведеного аналізу буде підготовлено базу даних про ці об'єкти, яка буде розповсюджуватися через офіційний веб-сайт та ЗМІ для пошуку інвестора.			
Очікувані результати	База даних об'єктів для залучення інвестицій розміщена на сайті громади (декількома мовами)			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - проведення інвентаризації об'єктів, які можуть становити інвестиційний інтерес; - формування бази даних об'єктів для залучення інвестицій; - інформаційна компанія, спрямована на пошук інвестора; - розміщення бази даних інвестиційних об'єктів на офіційному веб-сайті. 			
Період здійснення	2018-2019			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	
	20	130		150
Джерела фінансування	Бюджет міської ОТГ, кошти міжнародної технічної допомоги			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, Відділ архітектури, містобудування та житлово-комунального господарства Менської міської ради, представники бізнесу			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Сприяння поширенню швидкісного Інтернету в сільській місцевості			
Назва проекту	Створення веб-інструменту для роботи зі зверненнями громадян			
Цілі проекту	Удосконалення та спрощення системи зворотного зв'язку між міською владою та громадськістю. Надання консультацій та вирішення проблемних питань громадян в режимі «онлайн».			
Територія впливу проекту	Менська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	26000			
Стислий опис проекту	Запровадження системи електронного документообігу та автоматизація видачі довідок різного характеру. Створення бази даних. Ефективне адміністрування сайту міської ради, особливо зі зверненнями громадян та запровадження «онлайн» трансляцій сесій та засідань виконавчого комітету, та спілкування з жителями. Запровадження нового веб-інструменту у спілкуванні зі старостами громади, іншими громадами.			
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> - запровадження системи електронного документообігу; - автоматизація видачі довідок; - збільшення можливостей веб-сайту міської ради, в результаті якого мешканці отримуватимуть інформаційно-консультаційну допомогу; - швидка обробка звернень громадян. 			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - запровадження системи електронного документообігу; - підготовка технічного завдання для вибору програмного ресурсу, за допомогою якого будуть видаватися довідки мешканцям громади; - зміна структури веб-сайту та покращення його адміністрування; - інформаційно-роз'яснювальна робота з жителями 			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	20	70	60	150
Джерела фінансування	Міський бюджет, кошти МТД.			
Ключові потенційні учасники проекту	Міська рада, громадські організації			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Сприяння розвитку кооперативного руху			
Назва проекту	Створення сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу з переробки молока			
Цілі проекту	☐ Забезпечення цін на молоко витратам на його виробництво. ☐ Розвиток молочного скотарства. ☐ Підвищення рівня самозайнятості населення. ☐ Створення організованого ринку збуту молока.			
Територія впливу проекту	Старостинські округи Менської ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	1000			
Стислий опис проекту	Для власників особистих селянських господарств молоко є одним із головних джерел доходів. Проте, селяни зустрічаються з труднощами під час збуту своєї продукції: вони отримують низьку ціну, або – не маючи каналу збуту, використовують значну частину молока для годівлі домашньої худоби. Тобто відсутня система, яка б дозволяла місцевим жителям збувати продукцію на справедливих умовах, чи навіть переробляти. Проектом пропонується створення молочарського обслуговуючого кооперативу, встановлення обладнання для зберігання молока, налагодження збуту молока.			
Очікувані результати	☐ Збільшення доходів домогосподарств. ☐ Збільшення кількості робочих місць. ☐ Збільшення поголів'я ВРХ. ☐ Покращення стану пасовищ. ☐ Збільшення надходжень до бюджету громади.			
Ключові заходи проекту	☐ створення ініціативної групи; ☐ реєстрація кооперативу; ☐ створення матеріальної бази кооперативу (придбання обладнання); ☐ укладання договорів на збут продукції.			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	0	150	150	300
Джерела фінансування	Державний, Бюджет міської ОТГ, кошти членів кооперативу.			
Ключові потенційні учасники проекту	Міська рада, члени кооперативу			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Розробка бренду громади та просування її унікальності			
Назва проекту	Брендування громади			
Цілі проекту	розроблення та створення унікального бренду і бренд-буку для Менської громади, що сприятиме встановленню партнерських відносин з українськими та європейськими містами, реалізації міжнародних проектів, залученню інвестицій, формуванню бізнес-середовища, туристичної привабливості територій			
Територія впливу проекту	Менська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	28000			
Стислий опис проекту	В рамках проекту планується розробити технічне завдання для Бренду громади, в результаті чого буде відібрано експертів та створено робочу групу, які будуть напрацьовувати варіант бренду та бренд-буку для Менської міської об'єднаної територіальної громади із залученням мешканців, громадських організацій, бізнесу. На основі проведеної роботи робочої групи із врахуванням опитувань, конкурсів,.. буде розроблено і прийнято остаточний варіант логотипу, слогану та бренд-буку для Менської ОТГ. Постійно буде відбуватися промоція проекту,			
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> • Розроблений і прийнятий логотип і слоган громади • Затверджено бренд-бук громади • Розроблено план заходів (промо-акцій) по формуванню і просуванню позитивного іміджу громади • просування іміджу громади з врахуванням різних цільових аудиторій • Залучення жителів в розробку бренду. <p>Можливі канали комунікації: соціальні мережі, місцеві ЗМІ, опитування, конкурси ідей</p>			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - розробка концепції Брендування громади та технічного завдання; - пошук експертів; - створення робочої групи; - проведення інформаційної компанії; - опитування мешканців; - проведення конкурсу ідей в школах, на підприємствах, серед жителів - розробка логотипу, слогану та бренд-буку; - затвердження остаточного варіанту БРЕНДУ ГРОМАДИ 			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	20	40	40	100
Джерела фінансування	Бюджет громади та інші незаборонені законом джерела фінансування			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, громадські організації, ЗМІ, мешканці громади			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Підготовка та популяризація інвестиційних пропозицій в межах країни та за кодоном			
Назва проекту	Створення умов для популяризації інвестиційних можливостей громади			
Цілі проекту	Донесення інформації про інвестиційні можливості громади до потенційних інвесторів			
Територія впливу проекту	Територія Менської міської об'єднаної територіальної громади			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	28000			
Стислий опис проекту	Проект передбачає виготовлення та поширення інформаційних матеріалів для потенційних інвесторів. Створені у рамках проекту інструменти інформаційної роботи будуть використовуватись при проведенні тематичних зустрічей/заходів, спрямованих на популяризацію інвестиційних можливостей громади.			
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> - створення багатомовної веб-сторінки (наприклад українська, польська, англійська) для промоції інвестиційних можливостей громади; - занесення інвестиційно-привабливих об'єктів до бази InvestUkraine; - виготовлення презентаційних матеріалів; - відео- та інші презентації інвестиційно-привабливих об'єктів; - проведення "Інвестиційного форуму Менської ОТГ" 			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - підготовка багатомовної веб-сторінки - підготовка двомовних (українська, англійська) маркетингових матеріалів; - розробка презентаційних матеріалів для інвестиційно-привабливих об'єктів; - включення інвестиційних пропозицій громади в базу даних інвестиційних об'єктів InvestUkraine (Українського центру сприяння іноземному інвестуванню); - промоція громади як вигідного місця «для ведення бізнесу» та інвестування; - організація та проведення щорічного "Інвестиційного форуму Менської об'єднаної територіальної громади" 			
Період здійснення	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/ на 2018-2020рр.
		100	100	600/200
Джерела фінансування	Бюджет громади, кошти МТД та суб'єктів підприємницької діяльності.			
Ключові потенційні учасники проекту	Міська рада, представники малого та середнього бізнесу, громадські організації.			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Розробка нових генеральних планів та зонінгу для населених пунктів громади, її просторового планування			
Назва проекту	Розроблення схеми планування території			
Цілі проекту	☐ Прогнозування розвитку території громади. ☐ Взаємоузгодження державних, громадських та приватних інтересів під час планування і забудови територій. ☐ Визначення і раціональне взаємне розташування зон житлової та громадської забудови, виробничих, рекреаційних, природоохоронних, оздоровчих, історико-культурних та інших зон і об'єктів. ☐ Встановлення режиму забудови територій, на яких передбачено провадження містобудівної діяльності.			
Територія впливу проекту	Менська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	28000			
Стислий опис проекту	У процесі об'єднання громади відбулася зміна меж управління Менської міської ради. Для забезпечення сталого розвитку новоутвореної територіальної громади необхідно розробити містобудівну документацію – «Схему планування території» – як інструмент регулювання планування територій, вимоги якої будуть враховані при складанні програм розвитку громади.			
Очікувані результати	Затверджені текстові та графічні матеріали з питань регулювання планування, забудови та іншого використання території Менської міської об'єднаної територіальної громади			
Ключові заходи проекту	☐ визначення розробника містобудівної документації; ☐ складання та затвердження проекту завдання на розроблення містобудівної документації; ☐ надання розробнику вихідних даних, а також вимог щодо розміщення об'єктів державного й регіонального значення, або доручення щодо їх збирання; ☐ узгодження проекту містобудівної документації з органами місцевого самоврядування, що представляють інтереси суміжних територіальних громад, в частині врегулювання питань щодо територій спільних інтересів; ☐ громадські слухання щодо врахування громадських інтересів в містобудівній документації на місцевому рівні; ☐ розгляд проекту містобудівної документації архітектурно-містобудівною радою; ☐ проведення експертизи містобудівної документації; ☐ подання на затвердження завершеного проекту містобудівної документації.			
Період здійснення	2019-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
		300	200	500
Джерела фінансування	Міський бюджет, кошти МТД.			
Ключові потенційні учасники проекту	Міська рада, підрядні організації/установи			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Розширення (географічне та змістовне) надання комунальних послуг діючим комунальним підприємством			
Назва проекту	Реконструкція очисних споруд в м.Мена			
Цілі проекту	Забезпечити здійснення, реконструкції та ліквідації аварійного стану об'єктів, створення для населення міста комфортних умов проживання та обслуговування			
Територія впливу проекту	м.Мена			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	15000			
Стислий опис проекту	<p>В місті Мена на сьогодні немає власних діючих очисних споруд, і для очистки стоків використовуються очисні споруди Філії "Менський сир" ПП КФ "Прометей", які знаходяться в приватній власності та не в повній мірі справляються із очисткою стоків. Через це неналежно очищені стоки попадають в поверхневі водні, тим самим забруднюючи навколишнє природне середовище і створюючи небезпеку для місцевої флори, фауни і населення. На балансі міста є очисні споруди, які не використовуються більше чверть-століття, тому проектом пропонується провести реконструкцію міських очисних споруд замінивши застаріле технологічного обладнання, що не працює за сучасними технологіями на сучасне, економне, енергозберігаюче. Планується реконструкція приймального колодязя, відновлення будівель та встановлення сучасних решіток грубої очистки, реконструкція пісколовок та первинних відстійників, будівництво піскових майданчиків та відновлення роботи мулових майданчиків, будівництво нового коридорного аеротенка з примусовою аерацією активного мулу і його перемішування, для забезпечення достатньої очистки стічних вод, заміна насосного обладнання, мулової насосної станції та вентиляційної станції, встановлення сучасної системи знезараження стічних вод, перекладання трубопроводів та відновлення лоткової системи по території очистки споруд, заміна запірної арматури</p>			
Очікувані результати	Замінено основний напірний каналізаційний колектор, який призначений для транспортування каналізаційних стоків з центральної частини міста. Покращаться експлуатаційні показники та технічний стан будівель та інженерного обладнання. Відновлення роботи міських очисних споруд.			
Ключові заходи проекту	розробка проектно-кошторисної документації; організація експертизи проектно-кошторисної документації; проведення процедури закупівлі будівельних робіт, та послуг з технічного нагляду за державні кошти; виконання буд.-монтаж. Робіт.			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн	2018	2019	2020	
	100	100	30000	30200
Джерела фінансування	Бюджети громади, області та державний бюджет.			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, підрядні організації			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Впорядкування мереж водопостачання та водовідведення, очистки води			
Назва проекту	Капітальне будівництво водопроводу по вул. Красіна, Артема. Жовтнева в м. Мена Чернігівської області			
Цілі проекту	будівництво водопровідної мережі для збільшення абонентської бази водокористувачів, забезпечення їх якісною питною водою та покращення якості подачі води.			
Територія впливу проекту	м.Мена			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	5000			
Стислий опис проекту	<ul style="list-style-type: none"> - водопровідну мережу загальною довжиною 3,184 км із поліетиленових труб діаметром 165-225 мм, та частково сталевих, армовану оглядовими колодязями, пожежними гідрантами, переходами під автодорогами (проколи, кожухи), водорозбірними колонками; - розбирання та відновлення асфальтобетонних покриттів; - підвішування підземних комунікацій в місцях перетину з водопровідними лініями. 			
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> - будівництво нової ділянки водогону довжиною 3,184 км.; - збільшення кількості абонентів; - зниження тарифів на водопостачання; - покращення якості води. 			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - актуалізація проектно-кошторисної документації; - розробка тендерної документації; - проведення тендерних закупівель; - укладання договору на виконання робіт. - укладання договорів про авторський та технічний нагляд. - проведення робіт з будівництва водопроводу. 			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	
	150	10000		10150
Джерела фінансування	Державний фонд регіонального розвитку, кошти бюджетів всіх рівнів, кошти МТД			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Розвиток місцевої пожежної охорони			
Назва проекту	Створення та розвиток місцевої пожежної охорони			
Цілі проекту	Доступність публічних послуг, підвищення їх якості, посилення правової, організаційної та матеріальної спроможності територіальних громад, органів місцевого самоврядування, провадження їх діяльності.			
Територія впливу проекту	Територія населених пунктів Менської ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	15000			
Стислий опис проекту	В рамках проекту планується створити КЗ "Місцева пожежна охорона" Менської міської ради з трьома МПК в смт.Макошине та селах Бірківка, Семенівка та Стольне, а також ініціювати створення добровільних пожежних дружин. Після створення КЗ "МПО" планується відносити пожежний інвентар, провести ремонт та оновлення автомобільно-рятувальної техніки.			
Очікувані результати	З метою реагування на надзвичайні ситуації як техногенного, так природного характеру (пожежі, повені, аварії комунікацій, дорожньо-транспортні аварії) в громаді діятиме власна Місцева пожежна охорона. Реагування (надання допомоги під час НС, проведення першочергових заходів) на території населених пунктів Менської громади в часовому факторі, що становить до 15 хв. В рамках діяльності місцевої пожежної охорони буде досягнуто більшого рівня збереження життя і здоров'я людей, мінімізація збитків під час виникнення надзвичайних ситуацій, своєчасне та якісне проведення невідкладних відновлювальних робіт і заходів, спрямованих на ліквідацію надзвичайних ситуацій та їх наслідків			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - створення КЗ "Місцева пожежна охорона"; - проведення ремонту приміщень, де розміщатимуться місцеві пожежні команди; - ремонт та оновлення автомобільно-рятувальної техніки; - закупівля інвентарю; - страхування працівників закладу; - створення добровільних пожежних дружин 			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	2000	2000	2000	6000
Джерела фінансування	Бюджет міської ОТГ та інші джерела фінансування			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, ДСНС України в Чернігівській області			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Сприяння розвитку на теренах громади переробної промисловості та логістичних центрів			
Назва проекту	Створення індустріального парку "Менський"			
Цілі проекту	Створення індустріального парку в пд.-сх. частині міста Мена, шляхом формування єдиної облаштованої території для розміщення нових об'єктів у сфері промислового виробництва, інновацій, супутнього сервісу та ін. Створення та розвиток індустріального парку "Менський" дозволить економічно, екологічно та естетично структурувати адміністративний центр Менської громади, розділивши житлові та виробничі території, а також дозволить здійснити промислову модернізацію міста та громади відновивши конкурентоспроможність місцевого товаровиробника на ринку глобальних інвестицій.			
Територія впливу проекту	Менська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	28000			
Стислий опис проекту	Місто Мена знаходиться в центральній частині Чернігівської області. Генеральним планом міста передбачається велика територія в пд.-сх. частині міста для розміщення нових промислових чи логістичних об'єктів. Така територія знаходиться в безпосередній близькості (від 100м. до 1 км.) до центральної автомобільної дороги Р-12 Чернігів-Грем'яч та залізничної вітки (Мінск-Адлер). Враховуючи вдале географічне розташування і відсутність аналогів на теренах області, пропонується створити індустріальний парк "Менський" регіонального значення. Актуальність даного проекту полягає у перспективі створення робочих місць та збільшенні надходжень від діяльності парку до бюджетів усіх рівнів. На основі проведено соціально-економічного аналізу, буде проведено топографо-геодезичні роботи, розроблено концепцію індустріального парку та виготовлено детальний план території, розроблено проектно-кошторисну документацію, підготовлено (побудовано) інженерно-транспортну інфраструктуру індустріального парку. Також буде проводитися інформаційна компанія для залучення учасників індустріального парку.			
Очікувані результати	Створено належну інфраструктуру індустріального парку, що дозволить йому конкурувати з індустріальними парками інших країн за залучення інвесторів. У перспективі функціонування індустріального парку призведе до створення робочих місць.			
Ключові заходи проекту	проведено топографо-геодезичні роботи, розроблено концепцію індустріального парку та виготовлено детальний план території, розроблено проектно-кошторисну документацію, підготовлено (побудовано) інженерно-транспортну інфраструктуру індустріального парку. Також буде проводитися інформаційна компанія для залучення учасників індустріального парку.			
Період здійснення	2018-2024			
	2018	2019	2020	Всього/на 2018-2024рр

Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	100	100	5000	25200/5200
Джерела фінансування	Бюджети всіх рівнів, кошти суб'єктів підприємницької діяльності			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, потенційні інвестори			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Покращення якості доріг			
Назва проекту	Будівництво мосту через річку Десна в районі с.Блистова Менського району			
Цілі проекту	Будівництво мосту через р.Десна надасть можливість покращити автомобільне сполучення між пн. та пд. частинами Чернігівської області, з'єднавши 2 транспортні "артерії" Чернігівщини Р67 та Р12.			
Територія впливу проекту	Чернігівська область			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	50000			
Стислий опис проекту	В рамках проекту планується побудувати міст через р.Десна в районі с.Блистова Менського району та орієнтовно 10 км. автомобільної дороги, яка з'єднає автомобільні траси Р12 та Р67.			
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> - зменшення часу доставки товарів; - зменшення часу доїзду то населених пунктів, які розділені річкою Десна; - відпаде необхідність долати від 120 до 160 км. зайвого шляху; - збільшення товарообміну між підприємствами, установами та організаціями; - збільшення кількості послуг з перевезення пасажирів рейсовими автобусами 			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - розробка проектно-кошторисних документів (на будівництво дорожнього покриття та будівництво мосту) ; - проходження експертизи проекту; - укладення договору з підрядником на виконання робіт; - виконання робіт; - прийняття об'єктів в експлуатацію 			
Період здійснення	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/на 2018-2020рр.
	0	100	10000	30000/ 10100
Джерела фінансування	Бюджети всіх рівнів			
Ключові потенційні учасники проекту	Чернігівська обласна рада, Менська міська рада			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Покращення якості доріг			
Назва проекту	Будівництво об'їзної автомобільної дороги навколо міста Мена			
Цілі проекту	Розвантаження адміністративного центру громади від транзитного руху			
Територія впливу проекту	м.Мена			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	15000			
Стислий опис проекту	Генеральним планом міста Мена передбачається розвантажити м.Мена від транзитного руху шляхом будівництва регіональної об'їзної автодороги в південній частині міста, яка з'єднає напрями Чернігів-Грем'яч та автомобільного обходу зі східної частини міста у напрямку до м.Корюківка з обходом с.Величківка, як проектна ділянка територіальної автомобільної дороги державного значення Т-25-36			
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> - зменшення негативного акустичного навантаження на міську територію; - збереження строків експлуатації існуючої дорожньо-транспортної інфраструктури міста; - зменшення транзитного руху автотранспорту через місто; - улаштування 2-х шляхопроводів через залізницю; - підведення автомобільної дороги до території індустріального парку "Менський" 			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - розробка спільних заходів та напрацювання плану дій спільно зі Службою автомобільних доріг, Чернігівської ОДА, Чернігівською обласною радою щодо будівництва об'їзної автодороги навколо міста Мена; - розробка проектно-кошторисної документації; - проведення експертизи; - проведення тендерної закупівлі; - будівництво об'їзної автомобільної дороги в пд. і сх. частинах міста згідно Генерального плану 			
Період здійснення	до 2024року			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/на 2018-2020рр.
	2000	3000	5000	50000/ 10000
Джерела фінансування	Бюджети всіх рівнів			
Ключові потенційні учасники проекту	Міністерство регіонального розвитку, Чернігівська ОДА, Чернігівська обласна рада, Менська міська рада, Служба автомобільних доріг			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Впорядкування мереж водопостачання та водовідведення, очистки води			
Назва проекту	Розробка Схем оптимізації роботи системи централізованого водопостачання населених пунктів Менської міської об'єднаної територіальної громади			
Цілі проекту	Вивчення ситуації з роботи систем водопостачання населених пунктів громади і розробка заходів з її оптимізації			
Територія впливу проекту	Населені пункти Менської ОТГ, які мають систему централізованого водопостачання			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	2000			
Стислий опис проекту	Замовлення робіт з виготовлення Схеми оптимізації роботи системи централізованого водопостачання населених пунктів Менської міської об'єднаної територіальної громади			
Очікувані результати	Розробка заходів спрямованих на поліпшення водопостачання в населених пунктах громади			
Ключові заходи проекту	виготовлення Схеми оптимізації роботи системи централізованого водопостачання населених пунктів Менської міської об'єднаної територіальної громади			
Період здійснення	2018-2019			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/на 2018-2020рр.
	100	100	100	300
Джерела фінансування	Бюджет ОТГ			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Розширення (географічне та змістовне) надання комунальних послуг діючим комунальним підприємством			
Назва проекту	Забезпечення збору та переробки твердих побутових відходів			
Цілі проекту	☐ Забезпечення збору, належного складування утилізації сміття. ☐ Покращення екологічної інфраструктури.			
Територія впливу проекту	Населені пункти Менської міської ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	28000			
Стислий опис проекту	Визначення місць для облаштування сміттєзвалищ на території громади. Їх паспортизація. Проведення робіт з облаштування сміттєзвалищ. Запровадження сортування сміття та системи його роздільного збору надавачами послуг.			
Очікувані результати	☐ Зменшено екологічне навантаження на навколишнє середовище. ☐ Забезпечено збір твердих побутових відходів.			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - закупівля щонайменше 2-3 одиниць сміттєвозів; - закупівля 300 металевих євро-контейнерів для роздільного збору ТПВ (об'ємом 1,1 м3); - закупівля 1500 пластикових євро-контейнерів для роздільного збору ТПВ (об'ємом - 0,12 м3) - паспортизація сміттєзвалищ; - встановлення 300 вуличних урн - розробка технічної документації по облаштуванню сміттєзвалищ на території ОТГ; - роботи з облаштування сміттєзвалищ. 			
Період здійснення	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/на 2018-2020рр.
	100	2400	2500	15000/5000
	2024 рік.			
Джерела фінансування	Кошти бюджетів всіх рівнів, ДФРР			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, КП "Менакомунпослуга", КП "Макошинське"			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Сприяння поширенню швидкісного Інтернету в сільській місцевості			
Назва проекту	"Сільський інтернет"			
Цілі проекту	Покращення умов для дозвілля молоді, вільний доступ до інформації, ефективне використання вільного часу для підростаючого покоління та жителів сіл.			
Територія впливу проекту	сільські населені пункти громади			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	5000			
Стислий опис проекту	У наш час кожен мешканець потребує доступу до новітніх технологій та інновацій у сфері інформатизації. Через складнощі пов'язані з дозвіллям існує проблема відтоку молоді з сіл. На території громади основними провайдерами є "Укртелеком", "Інтертелеком" та "Смартком", також мешканці користуються 3G інтернетом від Київстар, Lifecell та Vodafone. На сьогодні на території сіл більшості населених пунктів громади практично відсутній доступ молоді та інших категорій громадян до вільного користування інтернетом. Якість інтернету теж на низькому рівні. За браком коштів не кожен може дозволити собі придбати комп'ютерну техніку та її налаштування інтернет-зв'язку. В селах працюють філії Менського будинку культури, на базі яких силами проекту планується створити безкоштовні інтернет-центри. Інтернет-центр створить можливості у пошуку інформації для різних соціальних верств населення. Також планується підключити якісний інтернет для старости, та встановити комп'ютер з підключенням до мережі інтернет в адміністративному приміщенні, де працює староста, для вільного доступу мешканців. Також планується організувати безкоштовні Wi-Fi точки в парках, скверах.			
Очікувані результати	Створено 10 центрів доступу до інтернету в сільській місцевості			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - придбання та встановлення комп'ютерного обладнання (30од.) - вибір провайдера та заключення договорів. - відключення безпроводникового інтернету - встановлення сучасних засобів передачі інформації 			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/на 2018-2020рр.
	50	200	250	
Джерела фінансування	Бюджет Менської ОТГ та ніші джерела не заборонені законодавством			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, Провайдери			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проєкт	Інституційна підтримка розвитку малого та середнього бізнесу			
Назва проєкту	Розвиток системи «єдиного вікна» для потенційних інвесторів			
Цілі проєкту	<ul style="list-style-type: none"> • Поліпшення інвестиційного клімату • Покращення умов для діяльності інвесторів • Чітке розмежування функцій між державними установами 			
Територія впливу проєкту	Менська міська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	28000			
Стислий опис проєкту	Проблемою для інвесторів є довготривала процедура отримання дозволів, погоджень для підготовки і реалізації інвестиційних проєктів. Існуючий в Україні порядок потребує суттєвого покращення. Для цього необхідно провести належний аналіз існуючої ситуації, виробити пропозиції щодо її покращення, погодити з зацікавленими установами і затвердити на місцевому рівні (погодивши на обласному) порядок підготовки інвестиційних проєктів за принципом «єдиного інвестиційного вікна»			
Очікувані результати	Створено зручну для інвестора систему «єдине інвестиційне вікно»			
Ключові заходи проєкту	<ul style="list-style-type: none"> • Вивчення існуючої ситуації • Підготовка звіту і пропозицій • Збір і аналіз пропозицій від органів, які здійснюють дозвільно-погоджувальні функції • Розроблення, погодження і затвердження порядку підготовки інвестиційних проєктів за принципом «єдиного інвестиційного вікна» • Створення умов для належного забезпечення роботи установи, відповідальної за надання послуг за принципом «єдиного інвестиційного вікна» 			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проєкту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	0	100	200	300
Джерела фінансування	Бюджети різних рівнів, кошти МТД, інші джерела фінансування не заборонені законодавством			
Ключові потенційні учасники проєкту	Менська міська рада, Чернігівська обласна рада, Чернігівська ОДА, громадські організації та Асоціації підприємців			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Інституційна підтримка розвитку малого та середнього бізнесу			
Назва проекту	Бізнес-інкубатор			
Цілі проекту	<ul style="list-style-type: none"> • Підвищення підприємницького потенціалу регіону, • Покращення якості послуг, що надаються бізнес-інкубаторами. 			
Територія впливу проекту	Менська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	100			
Стислий опис проекту	<p>Поряд з формуванням сприятливого для малого бізнесу інвестиційно-фінансового середовища, сприятливої податкової політики необхідний розвиток інфраструктури підтримки підприємництва. Важливим елементом такої інфраструктури є бізнес-інкубатори, ефективність яких в розвитку підприємництва підтверджена успішним закордонним досвідом, насамперед, у країнах східної Європи з подібними до наших економічними та політичними умовами.</p> <p>В рамках проекту планується створити Менський бізнес-інкубатор, робота якого буде спрямована на надання підприємцям-початківцям комплексу інформаційно-консультаційних, навчально-просвітницьких послуг, а також ресурсну підтримку (обладнане робоче місце, надання у використанні офісної техніки, конференц-зали, кімнати для переговорів тощо).</p>			
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> - запровадження практики бізнес-інкубаторів - покращено якість консалтингових послуг, представляючи гнучкі і практичні бізнес-рішення, що відповідають потребам МСБ - збільшено кількість малих підприємств, працюючих у громаді. - підвищено рівень зайнятості. - створено нові робочі місця, покращено добробут населення. 			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - ремонт приміщення для бізнес-інкубатору; - закупівля комп'ютерної техніки; - фінансова підтримка № - рекламна компанія; - поступове розширення послуг бізнес-інкубатора; - постійний моніторинг діяльності. 			
Період здійснення	2019-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/на 2018-2020рр.
		100	100	1000/200
Джерела фінансування	Кошти бюджету ОТГ. Кошти МТД та приватних структур.			
Ключові потенційні учасники проекту	ФОП, громадські організації			
Інше	Інституційна підтримка розвитку малого та середнього бізнесу			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Підготовка та популяризація інвестиційних пропозицій в межах країни та за кодоном
Назва проекту	Створення Агенції розвитку Менської громади
Цілі проекту	<ul style="list-style-type: none"> Загальна координація, технічне, методичне й організаційне забезпечення роботи з формування і реалізації Стратегії розвитку Менської ОТГ, моніторинг її впровадження, інформаційна підтримка реалізованих проектів. Підтримка мережевої співпраці між урядовими та неурядовими організаціями як Менської громади так і Менщини та Чернігівщини в цілому, які працюють у сфері регіонального розвитку
Територія впливу проекту	Менська міська ОТГ
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	28000
Стислий опис проекту	<p>Впровадження Стратегії розвитку може бути недостатньо ефективним без належної координації зусиль різних зацікавлених сторін – міської влади, громадських організацій, інвесторів та самих мешканців. Одних лише зусиль органів місцевого самоврядування може бути недостатньо для виконання деяких проектів, що входять до Плану реалізації Стратегії. В таких випадках завданням Агенції є пошук недержавних організацій, залучення позабюджетних (грантових) коштів для впровадження проектів, які є критично важливими для ефективного розвитку регіону.</p> <p>Окремим компонентом роботи Агенції є супровід процесів моніторингу впровадження та актуалізації Стратегії.</p> <p>Окрім супроводу Стратегії, завдання Агенції:</p> <ul style="list-style-type: none"> ініціює і підтримує мережеву співпрацю між урядовими та неурядовими організаціями області, які працюють у сфері регіонального розвитку; генерує, впроваджує і координує програми, спрямовані на підтримку регіонального розвитку; збирає і розповсюджує інформацію про найкращий досвід ЄС у розробці і реалізації стратегій регіонального розвитку.
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> Забезпечено організаційний супровід впровадження проектів Плану реалізації Стратегії розвитку Менської міської об'єднаної територіальної громади; Забезпечено пошук недержавних організацій, залучення позабюджетних (грантових) коштів для впровадження проектів, які є критично важливими для ефективного розвитку громади та регіону; Забезпечено моніторинг впровадження та актуалізацію Стратегії; Підтримано співпрацю між урядовими та неурядовими організаціями Чернігівщини, які працюють у сфері регіонального розвитку.

Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - Створення комунального закладу "Агенція розвитку Менської громади" - Створення організаційної структури для підтримки впровадження та моніторингу Стратегії і забезпечення їх роботи. - Загальна координація впровадження проектів Плану реалізації Стратегії розвитку регіону, моніторингу та актуалізації Стратегії. - Залучення позабюджетних (грантових) коштів для впровадження стратегічних проектів. - Організація та проведення зустрічей, семінарів, навчань щодо питань стратегічного планування, написання проектів. • Забезпечення висвітлення роботи щодо реалізації Стратегії у ЗМІ. 			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
		500	1000	1500
Джерела фінансування	Бюджет ОТГ, ДФРР, кошти МТД			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, громадські організації, комунальні установи			
Інше	Підготовка та популяризація інвестиційних пропозицій в межах країни та за кодоном			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Ліквідація стихійних сміттєзвалищ, налагодження в межах громади системи збирання, сортування та утилізації сміття			
Назва проекту	Розумний менеджмент у поводженні із твердими побутовими відходами на території населених пунктів Менської міської об'єднаної територіальної громади			
Цілі проекту	<ul style="list-style-type: none"> • Зниження навантаження на бюджети; • Своєчасне вивезення ПВ; • Покращання іміджу регіону; • Запобігання можливій екологічній та санітарній катастрофі. 			
Територія впливу проекту	Менська міська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	28000			
Стислий опис проекту	<p>Загальною метою проекту - коротити надмірний фінансовий тиск який завдає менеджмент твердих побутових відходів (ТПВ) на бюджет Менської ОТГ</p> <p>Завдання проекту:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скоротити кількість ТПВ які йдуть з населених пунктів Менської ОТГ на сміттєзвалища; 2. Зменшити об'єм сміття яке викидається в контейнери через запровадження системи роздільного збору; 3. Ліквідувати негативний фінансовий баланс системи менеджменту ТПВ в комунальних підприємств Менської міської ради 			
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> • Економія коштів громадян та місцевого бюджетів • Покращення благоустрою територій та екологічної ситуації • Підняття іміджу громади серед туристів • Створення моделі для мультиплікації іншими громадами • Підвищення екологічної культури місцевих жителів 			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> • Запровадження методу роздільного збору сміття; • Проведення еко-освіти із населенням громади; • Будівництво цеху та сортувальної лінії; • Зменшення вивезення ТПВ на полігон; • Реалізація сировини. 			
Період здійснення	2018-2024			
	2018	2019	2020	Всього/на 2018-2020 рр.
	1700	1800	2000	10000 /5000
Джерела фінансування	Бюджет міської ОТГ та інші кошти не заборонені законодавством, кошти МТД			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада; комунальні підприємства, установи, організації громади; громадські організації			
Інше	Ліквідація стихійних сміттєзвалищ, налагодження в межах громади системи збирання, сортування та утилізації сміття			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Сприяння модернізації діючої інфраструктури туризму та відпочинку
Назва проекту	Облаштування та маркування велосипедних маршрутів
Цілі проекту	<p>Мета – за допомогою розробки велосипедних маршрутів акцентувати увагу не тільки туристів, а й мешканців громади на туристичній привабливості краю, переконати місцевих жителів у можливості заробітку в сфері велосипедного та зеленого туризму, активізувати популяризацію унікальної природи, культурно-історичних пам'яток Менщини.</p> <p>Основні цілі проекту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Створення нового туристичного продукту; • Створення об'єктів інфраструктури велосипедних маршрутів; • Просування та реклама місцевих туристичних продуктів • Створення банку даних про ресурси велосипедного туризму • Створення нових робочих місць • Оздоровлення учасників велосипедного руху. • Поліпшення екологічної ситуації • Збільшення кількості населення, яке віддає перевагу здоровому способу життя • Додаткові надходження до бюджету
Територія впливу проекту	Населені пункти Менської міської об'єднаної територіальної громади
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	2000
Стислий опис проекту	Велосипедний туризм має свої переваги порівняно з іншими видами туризму. В Менській громаді велосипед на сьогодні є дуже зручним засобом пересування . Він дає мешканцям можливість із досить значною швидкістю долати великі відсталі, познайомитися під час короткої подорожі громадою, відвідати цікаві об'єкти, розташовані один від одного на значній відстані. Велосипедні подорожі є захоплюючим видом активного відпочинку, який дарує багато несподіваного, а інколи - досі небаченого, оригінального.
Очікувані результати	<p>За допомогою впровадження даного проекту буде:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Створено туристичні велосипедні маршрути Менської громади; - Підготовлено карти велосипедних туристичних маршрутів; - Надруковано 1000 примірників двомовного путівника; - Придбано 50 велосипедів із вмонтованими GPS-передавачами; -Виготовлено та встановлено інформаційні щити на знакових туристичних маршрутах, виготовлено та встановлено велосипедні стоянки, виготовлено та встановлено альтанки.

Ключові заходи проекту	Розробка, знакування, облаштування велосипедних маршрутів; Встановлення вказівних знаків, виготовлення і встановлення інформаційних щитів про туристичні маршрути; Виготовлення картографічного матеріалу; Виготовлення вело-стоянок біля відомих історико-архітектурних об'єктів на маршрутах; Виготовлення промоційної продукції з метою поширення інформації про велосипедні маршрути; Придбання 50-ти велосипедів з вмонтованими GPS-передавачами; Надання велосипедів на прокат; Облаштування місць для відпочинку по ходу велосипедних туристичних маршрутів			
Період здійснення	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/на 2018-2020 рр.
	50	100	150	1000/ 300
Джерела фінансування	Кошти бюджету Менської ОТГ, міжнародні донори. Кошти малого та середнього бізнесу			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, громадські організації, малий та середній бізнес.			
Інше	Сприяння модернізації діючої інфраструктури туризму та відпочинку			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Сприяння модернізації діючої інфраструктури туризму та відпочинку
Назва проекту	Створення туристично-інформаційного центру
Цілі проекту	<ul style="list-style-type: none"> • Здійснення промоційної та рекламної діяльності у галузі туристичної індустрії; • Створення та підтримка існуючих баз даних туристично-рекреаційних ресурсів Менської громади та Менщини; • Надання інформаційних послуг в сфері туризму (заклади проживання, харчування, послуги туристичного і екскурсійного супроводу, транспортні та інше); • Видання та розповсюдження рекламно-інформаційної продукції про рекреаційно-туристичний потенціал нашого краю; • Популяризація сільського зеленого туризму, як виду відпочинку; • Організація науково-практичних заходів (конференцій, семінарів, круглих столів тощо) та культурно-масових заходів (фестивалів, експозицій, презентацій); • Пошук та встановлення ділових контактів у залученні інвестицій; • Формування позитивного іміджу громади.
Територія впливу проекту	Менська ОТГ
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	28000
Стислий опис проекту	Менська громада володіє потужним рекреаційно-туристичним потенціалом, який цікавий для внутрішніх туристів, так і гостей з усіх куточків України та з-за кордону. Створення туристично-інформаційного центру забезпечить належне використання рекреаційно-туристичних ресурсів та створить нові можливості для розвитку туристичної сфери на території громади.
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> • Створено сприятливий клімат для розвитку туристичної діяльності на території Менської громади; • Збільшено потік туристів; • Створено умови для проведення фестивалів, ярмарок тощо; • Збільшено доходи від туристичної галузі; • Підвищено рівень зайнятості населення Менської громади та створення нових робочих місць; • Підтримано існуючі та створено нові види туризму.
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> • Ремонт будівлі; • Будівництво тимчасових споруд-інформаційно-довідкових бюро; • Упорядкування територій (створення стоянок, паркова зона, відпочинковий куточок); • Розроблення та видання інформаційно-рекламної продукції; • Здійснення благоустрою прилеглої території

Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
		200	800	1000
Джерела фінансування	Бюджети всіх рівнів, приватні інвестиції			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, громадські організації, підприємці, мешканці громади			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Сприяння розвитку кооперативного руху			
Назва проекту	Розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації			
Цілі проекту	Збільшення доходів громади, покращення соціально-економічного середовища на сільських територіях, організація роботи кооперативів навколо спільних заходів			
Територія впливу проекту	старостинські округи Менської ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	1000			
Стислий опис проекту	<p>Мета проекту:</p> <ul style="list-style-type: none"> - надання соціально спрямованих дорадчих послуг (круглі столи, навчання, семінари, презентації тощо) з розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації ; - просвітницькі заходи для сільських громад; - організація виробництва органічної продукції в особистих селянських господарствах на умовах бізнесу; - збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції в особистих селянських та фермерських господарствах. 			
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> • Буде створення 2 обслуговуючих кооперативів на території де організовується виробництво органічної продукції. • Передача знання і навичок в організації органічного виробництва сільськогосподарської продукції та продуктів споживання. • Підвищено рівень зайнятості та добробуту сільського населення. • Покращено технологічний менеджмент у відібраних громадах. 			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> • Дослідження та відбір пілотних ідей. • Навчання членів кооперативу. • Презентація концепції на зборах місцевих громад. • Оцінка потреб і попиту на різні продукти споживання. • Розробка планів заходів на три роки, створення груп з реалізації визначених заходів. • Допомога у створенні сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів. • Організація семінарів, круглих столів, демонстраційних показів спрямованих на поширення досвіду та залучення до них споживачів продукції. • Проведення ярмарку органічної продукції 			
Період здійснення	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
		150	200	1000
Джерела фінансування	Кошти партнерів проекту, Бюджет міської ОТГ			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, Громадські організації			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Запровадження в комунальній сфері енергозберігаючих технологій та альтернативних видів палива
Назва проекту	Створення системи енергетичного менеджменту
Цілі проекту	Забезпечення щоденного моніторингу використання електроенергії, води та теплових ресурсів в установах бюджетної сфери, які підпорядковуються Менській міській раді шляхом використанням сучасних інформаційних мереж та можливостей зі збору та обробки даних.
Територія впливу проекту	Бюджетні установи Менської міської ради
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	28000
Стислий опис проекту	Основними завданнями енергетичного моніторингу (в подальшому – і енергетичного менеджменту) в бюджетних установах є: - здійснення обліку, контролю, планування, нормування та аналіз витрат паливно-енергетичних ресурсів; - проведення моніторингу та коригувальних дій у сфері енергоефективності; - інформування, стимулювання та навчання управлінського та технічного персоналу у сфері енергозбереження; - зниження видатків на паливно-енергетичні та інші ресурси; - раціональне використання паливно-енергетичних ресурсів та управління їх споживанням; - проведення внутрішніх енергетичних аудитів, впровадження енергозберігаючих заходів; - виявлення технічних особливостей окремих споруд і планування усунення причин підвищеного енергоспоживання ними; - планування інвестиційних заходів та модернізації будівель у математично вивірених пріоритетності.
Очікувані результати	Проведення на постійній основі комплексного енергомоніторингу в усіх установах бюджетної сфери громади. Економія та раціональне використання енергетичних ресурсів, скорочення видатків місцевого бюджету на оплату енергоносіїв
Ключові заходи проекту	- розроблення методики енергомоніторингу; - створення організаційної схеми взаємодії; - напрацювання проектів та впровадження розпорядчих рішень; - проведення стартової зустрічі з енергоменеджерами; - виявлення навчальних та кваліфікаційних потреб енергоменеджерів; - придбання тепловізора та інших необхідних для енергоменеджера технічних засобів; - закупівля обладнання та програмного

	забезпечення; - проведення технічної зустрічі з енергоменеджерами, передача техніки; - проведення навчань з відповідальними за облік технічними працівниками; - поточні робочі зустрічі з енергоменеджерами, робочі консультації, усунення недоліків; - розробка Плану дій сталого енергетичного та кліматичного розвитку Менської міської об'єднаної територіальної громади до 2030 року; - оцінювання ефективності Програми; - проведення інформаційної компанії.			
Період здійснення	до 2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	100	400	500	3000/ 1000
Джерела фінансування	Бюджет Менської ОТГ та інші джерела не заборонені законодавством, в т.ч. і кошти міжнародної технічної допомоги			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада та її установи, Агенція розвитку, комунальні підприємства, громадські організації			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Інституційна підтримка розвитку малого та середнього бізнесу			
Назва проекту	Створення коворкінг-центру для інформаційно-комунікативних заходів			
Цілі проекту	розвиток інфраструктури для розвитку підприємництва в громаді, в т.ч. шляхом залучення молоді			
Територія впливу проекту	Менська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	100			
Стислий опис проекту	Мала кількість прикладів, що надихають та велика кількість міфів заважають розвитку підприємництва серед молоді. Відсутність духу підприємництва не дозволяє використовувати місцевий людський та природний потенціал для економічного розвитку регіону. Проект передбачає створення інституційної можливості – коворкінг-центру (креативної зони), який би дозволяв поєднувати в межах одного приміщення різні творчі заходи/діяльність з обговорення бізнес-ідей, бізнес-навчання. Коворкінг-центр буде місцем, у якому молоді ініціатори створення бізнесу зможуть поспілкуватися між собою та зустрітися з успішними бізнесменами. Такий формат сприятиме виникненню нових бізнес-ідей та бізнес-стратегій. Коворкінг-центр повинен надавати свої послуги на основі самоокупності.			
Очікувані результати	Створення коворкінг-центру. Збільшення частки молоді, зацікавленої у започаткуванні власної справи			
Ключові заходи проекту	Створення схеми управління та статутних документів, реєстрація, оснащення коворкінг-центру. Промоція коворкінг-центру серед молоді та бізнесової спільноти регіону. Проведення конкурсу бізнес-ідей серед молоді. Проведення тренінгів для найкращих учасників конкурсу бізнес-ідей. Серія мотиваційних зустрічей молоді з успішними бізнесменами. Поширення відеоролика «Найкраща робота – власна справа» для мотивації молоді до створення власного бізнесу.			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	ВСЬОГО
	100	100	100	300
Джерела фінансування	Бюджет Менської ОТГ, програми та проекти міжнародної технічної допомоги, власні кошти підприємств та закладів			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, Менський районний центр зайнятості, молодіжні громадські організації			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Підтримка місцевих спеціалізацій товарів та послуг			
Назва проекту	Надання допомоги суб'єктам господарювання області у реалізації їх експортного потенціалу			
Цілі проекту	Аналіз експортних можливостей виробників області. Збір актуальних даних про можливості продажу продукції місцевих виробників на експорт. Підвищення цін, якості та обсягів експортованої продукції. Просування продуктів регіону на зовнішні ринки			
Територія впливу проекту	Менська міська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	28000			
Стислий опис проекту	Експортно-орієнтовані компанії такі як, "Філія "Менський сир" ПП КФ "Прометей"", ТОВ "Ортак", ТОВ "МенаПАК", ТОВ "Нептун", ЗАТ Корпорація "Інтерагросистема", ДП "ЮМАК" ЗАТ Корпорації "Інтерагросистема" тощо, є вагомою складовою розвитку економіки для нашої громади. Заходи, що передбачаються проектом дозволять проаналізувати експортні можливості цих підприємств, сприяти пошуку нових більш вигідних ринків експорту, збільшити вартість товарів на діючих ринках. Проведення конкурсного відбору найефективніших експортерів та відшкодування їм витрат на стандартизацію, сертифікацію продукції та інших дозвільних та регламентних процедур			
Очікувані результати	Сприяння розширенню ринків збуту продукції місцевих товаровиробників. Підвищення якості продукції експортерів. Популяризація продукції місцевих товаровиробників			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> • Проведення аналізу експортно-орієнтованих галузей громади, експортних можливостей підприємств, дослідження та проведення аналізу ринків, на яких ведуть свою діяльність експортери, проведення аналізу конкурентних цін на продукцію експортерів. • Оцінка відповідності міжнародним стандартам продукції, яка експортується (чи могла б експортуватися) підприємствами громади. • Конкурсний відбір найефективніших експортерів та відшкодування їм витрат на стандартизацію та сертифікацію продукції. • Ініціювання заходів для зменшення змінних витрат експортерів. • Визначення товарів з найвищим брендинговим потенціалом, спираючись на попит іноземних ринків та можливості регіональної економіки. • Підготовка і проведення рекламної кампанії, розробленої з урахуванням особливостей цільових аудиторій на зовнішніх ринках. • Оцінка реакції цільових аудиторій та внесення необхідних змін до товарів (послуг). 			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	100	400	200	700
Джерела фінансування	Бюджети всіх рівнів, власні кошти підприємств, кошти МТД			

Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, підприємства-експортери
Інше	

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Сприяння модернізації діючої інфраструктури туризму та відпочинку			
Назва проекту	Кулінарний маршрут Менщини			
Цілі проекту	Розвиток туристичної інфраструктури шляхом формування мережі об'єктів кулінарної спадщини Менщини			
Територія впливу проекту	Населені пункти Менської ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	28000			
Стислий опис проекту	Спостерігається тенденція зростання попиту на гастрономічні види туризму. Наша громада, зважаючи на етнокультурну неповторність, має значну кулінарну спадщину. Традиційна гастрономія є невід'ємною складовою туристичного потенціалу району і області та здатна привабити туристів з інших регіонів країни. Відповідно, формування мережі об'єктів кулінарної спадщини сприятиме задоволенню наявного туристичного попиту, посилюватиме привабливість нашої Менщини та її конкурентоздатність на туристичних ринках, створюватиме нові можливості для місцевих виробників продуктів харчування, вирішуватиме низку економічних та соціальних проблем громади.			
Очікувані результати	Розвиток сільського туризму, зростання рівня зайнятості населення (особливо в сільській місцевості). Збереження знань та особливостей приготування традиційних страв.			
Ключові заходи проекту	Збір рецептів, традиційних для нашої громади; Відбір кращих рецептів для видання кулінарної книги; Визначення туристичних об'єктів, які можуть бути розвинені в рамках кулінарних тематичних туристичних маршрутів; Залучення суб'єктів підприємницької діяльності, які працюють у галузі громадського харчування до приготування в їх закладах традиційних страв Менщини; Аналіз і оцінка туристичної інфраструктури на цих маршрутах (житло, ресторани, пункти відпочинку, пам'ятки тощо); Маркування і облаштування кулінарних туристичних маршрутів; Розроблення, видання та поширення на всеукраїнських та міжнародних виставкових заходах промоційних матеріалів про мережу кулінарної спадщини Менської міської об'єднаної територіальної громади. Проведення в рамках фестивалів та виставкових заходів конкурсів та майстер-класів з приготування традиційних страв			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	50	150	200	400
Джерела фінансування	Бюджет Менської ОТГ, кошти МТД та власні кошти суб'єктів підприємницької діяльності			
Ключові потенційні учасники проекту	Відділ культури Менської міської ради, Менська міська рада, громадські організації, суб'єкти підприємницької діяльності			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Підтримка існуючих об'єктів історико-культурної спадщини			
Назва проекту	підтримка народних промислів і ремесл			
Цілі проекту	Популяризація народних промислів і ремесл, в першу чергу гончарства; створення умов для професійного спілкування майстрів, забезпечення умов для їх фахового зростання у рамках організованого навчання; надання можливості талановитим народним майстрам проявити свої творчі здібності та реалізувати продукцію. Вдосконалення форм активного відпочинку мешканців та гостей			
Територія впливу проекту	Менська міська об'єднана територіальна громада			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	28000			
Стислий опис проекту	Проект повинен стати засобом просування великої кількості народних промислів та ремесл, які притаманні Менській громаді. В переважній більшості сіл ще збереглися стародавні традиції ведення домашнього господарства, зокрема вишивки, лозоплетіння, гончарства... Створення механізмів маркетингової підтримки народних майстрів допоможе перетворити їх унікальні навички в туристичний продукт.			
Очікувані результати	Популяризація народних промислів і ремесл. Створення умов для професійного спілкування майстрів. Надання можливості талановитим народним майстрам проявляти свої творчі здібності та реалізовувати продукцію. Вдосконалення форм активного відпочинку жителів та гостей громади.			
Ключові заходи проекту	Конкурсний відбір майстрів народних промислів і ремесл Менщини. Проведення навчань з питань маркетингу продукції для відібраних майстрів. Проведення майстер-класів для навчання молоді народним ремеслам та промислам. Маркетинг готової продукції майстрів народних промислів і ремесл Менської громади через мережу Інтернет (веб-сайт/портал). Проведення фестивалю-ярмарку народних промислів та ремесл.			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	100	200	200	500
Джерела фінансування	Бюджет міської ОТГ, програми та проекти міжнародної технічної допомоги, інвестиційні кошти			
Ключові потенційні учасники проекту	Відділ культури Менської міської ради, Менська міська рада, громадські організації та установи, підприємці та ремесленники			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Підтримка розвитку сільського та зеленого туризму			
Назва проекту	Облаштування місць відпочинку туристів			
Цілі проекту	Реалізація туристично-рекреаційного потенціалу Менської міської об'єднаної територіальної громади на основі інфраструктурного облаштування зон короткочасного відпочинку			
Територія впливу проекту	Населені пункти Менської ОТГ, в першу чергу Придесення			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	28000			
Стислий опис проекту	В рамках проекту передбачається, насамперед, визначити найпопулярніші зони відпочинку туристів на території Менської міської ОТГ, в першу чергу на берегах Десни, наявні в них проблеми. Планується інфраструктурне облаштування цих зон з метою забезпечення захисту здоров'я громадян та необхідного комфорту. Інформація про зони відпочинку туристів поширюватиметься за допомогою веб-ресурсів, ЗМІ, поліграфічної та іншої рекламної продукції.			
Очікувані результати	Реалізація туристично-рекреаційного потенціалу громади на основі інфраструктурного облаштування зон короткочасного відпочинку			
Ключові заходи проекту	Визначення 5 найпопулярніших зон відпочинку туристів на території населених пунктів Менської міської об'єднаної територіальної громади. Підведення комунікацій (за необхідності) та інфраструктурне облаштування зон відпочинку: бесідки, накриття, лавки, місця для вогнища, смітники, місця для паркування транспорту та велосипедів, дитячі майданчики. Встановлення необхідних дорожніх знаків та вказівників. Інформування населення регіону та туристів про зони відпочинку за допомогою веб-ресурсів, ЗМІ, поліграфічної та іншої рекламної продукції.			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	100	200	200	500
Джерела фінансування	Кошти бюджету ОТГ, програми та проекти міжнародної технічної допомоги, власні кошти підприємств			
Ключові потенційні учасники проекту	Відділ культури Менської міської ради, Менська міська рада, суб'єкти підприємницької діяльності			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Підтримка місцевих спеціалізацій товарів та послуг			
Назва проекту	Створення ринку сільгосппродукції			
Цілі проекту	Покращення можливостей для реалізації продукції дрібних та середніх агровиробників			
Територія впливу проекту	сільгоспвиробники Менської громади			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	28000			
Стислий опис проекту	<p>Проект передбачає створення 2-х ринків свіжої агропродукції поблизу ключових автошляхів (Мена, Стольне). Передбачається, що власниками ринків будуть комунальні підприємства. Відбір місць розміщення ринків буде здійснений, виходячи з таких критеріїв (неповний перелік):</p> <ul style="list-style-type: none"> - доступність ринку до туристів, - кількість торгових місць, - рівень оплати продавців за послуги ринку, - готовність забезпечити та підтримувати належні умови для здійснення торгівлі продукцією індивідуальних сільських господарств 			
Очікувані результати	<p>Покращення можливостей для реалізації продукції дрібних та середніх агровиробників.</p> <p>Розроблення документації для створення чотирьох ринків агропродукції</p>			
Ключові заходи проекту	<p>Відбір місць розміщення ринків на основі конкурсу.</p> <p>Оцінка потреби в форматі ринків на основі проекту дослідження товаропотоків області.</p> <p>Підготовка проектної документації для будівництва ринків.</p> <p>Створення 4-х ринків свіжої агропродукції поблизу основних автошляхів.</p> <p>Визначення структури управління та обслуговування.</p> <p>Промоція ринків для наповнення товарами місцевих виробників.</p> <p>Розміщення біл-бордів на автошляхах перед ринками з метою промоції.</p>			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	50	200	250	500
Джерела фінансування	бюджети різних рівнів, програми та проекти міжнародної технічної допомоги, міжнародних фінансових організацій, власні кошти підприємств			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, комунальні підприємства, сільгоспвиробники			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Сприяння розвитку професійних спеціалізацій в навчальних закладах громади
Назва проекту	Відкриття професійно-технічного навчального закладу в м.Мена
Цілі проекту	Підготовка кваліфікованих кадрів у сфері енергозбереження та енергоефективності
Територія впливу проекту	територія Чернігівської області
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	100000
Стислий опис проекту	<p>В місті Мена є недобудоване приміщення загально-освітньої школи, яке знаходиться на балансі управління капітального будівництва Чернігівської обласної державної адміністрації. На території Менського району взагалі відсутні професійно-технічні навчальні заклади, а ПТНЗ, які займаються підготовкою спеціалістів у сфері енергозбереження та енергоефективності взагалі відсутні. Широке коло питань, пов'язаних з енергоефективністю, нині стає пріоритетом у різних сферах – від політики до бізнесу. На виробництві і в побуті інтенсивно встановлюють сучасне енергоефективне обладнання. На регіональному ринку праці сегмент фахівців з інсталяції та обслуговування такого обладнання стає все більшим і має перспективну тенденцію до розширення. Однак, професійно-технічні навчальні заклади Чернігівщини не мають в своєму арсеналі навчального курсу для підготовки кваліфікованих робітників по роботі з обладнанням, що використовується у сфері енергозбереження. Тому в рамках впровадження проекту передбачається розробити та впровадити такий навчальний курс у професійно-технічних навчальних закладах, які здійснюють підготовку кваліфікованих робітників за напрямками економічної діяльності будівництво та архітектура; будівництво та експлуатація будівель і споруд; опоряджувальник будівель і споруд та будівельний дизайнер; загальні професії електротехнічного виробництва в професійно-технічних навчальних закладах; енергоменеджери...</p> <p>Курс повинен забезпечувати можливість отримання (орієнтовно):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Знань щодо: загальної методики оцінки інвестиції в енергозбереження, огляд ефективності різних способів енергогенерації, і різних способів економії енергії, у тому числі щодо: а) генерації (газові, електро та твердопаливні котли, теплові насоси); б) транспортування (оцінка втрат на трасі, оцінка заходів по капіталовкладеннях в трасу); в) економія (оцінка утеплень вікон, дверей, стін, систем вентиляції і рекуперації). 2. Вмінь і навичок для роботи з обладнанням, що використовується у сфері енергозбереження 3. Основи енергоменеджменту
Очікувані результати	Відкриття в м.Мена професійно-технічного навчального закладу Підготовка для потреб підприємств, установ та організацій

	регіону та України кваліфікованих робітників у галузі енергозбереження та енергоефективності			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - добудова приміщення школи в м.Мена та її перепрофілювання в професійно-технічний навчальний заклад; - підготовка викладачів, для потреб ПНТЗ; - розробка навчального курсу; - закупівля і встановлення в приміщеннях професійно-технічного навчального закладу обладнання для здійснення підготовки робітників у сфері енергозбереження . 			
Період здійснення	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/ На 2018-2020 рр.
	0	200	10000	50000/ 10200
Джерела фінансування	Державний бюджет, обласний бюджет, бюджет Менської ОТГ, кошти МТД			
Ключові потенційні учасники проекту	Міністерство освіти і науки України, Міністерство регіонального розвитку України, Держенергоефективність, Чернігівська обласна рада, Чернігівська обласна державна адміністрація, Департамент освіти Чернігівської ОДА, Менська міська рада, відділ освіти Менської міської ради...			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Модернізація та розширення спортивної інфраструктури			
Назва проекту	Реконструкція приміщення по вулиці Корольова 6 м.Мена для організації спортивно-дозвілєвого комплексу			
Цілі проекту	Створення закладу для занять спортом та проведення змістовного дозвілля для всіх верств населення			
Територія впливу проекту	м.Мена, населені пункти Менської ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	28000			
Стислий опис проекту	Реконструкція приміщення з подальшою організацією спортивно-дозвілєвого комплексу			
Очікувані результати	Створення сучасного спортивно-дозвілєвого комплексу для позашкільного навчання (спортивний зал, зал для єдиноборств, гурткові приміщення, приміщення для дозвілля молоді)			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - розробка проектно-кошторисної документації; - проведення експертизи проекту; - проведення робіт з реконструкції приміщення; - закупівля інвентарю. 			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/ На 2018-2020 рр.
	100	2400	2500	5000
Джерела фінансування	Кошти бюджету Менської ОТГ			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, громадські організації			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Модернізація та розширення спортивної інфраструктури			
Назва проекту	Будівництво спортивних майданчиків та залів для занять фізичною культурою та спортом			
Цілі проекту	Створення інфраструктури для занять фізичною культурою та спортом в населених пунктах громади			
Територія впливу проекту	Менська міська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	5000			
Стислий опис проекту	<p>Проект спрямований на встановлення в населених пунктах громади спортивно-тренажерних майданчиків, а також будівництво в найбільших старостинських округах громади спортивних залів, що сприятиме покращенню фізичного здоров'я населення громади.</p> <p>Очікується закупівля та встановлення 30 спортивно-тренажерних майданчиків та введення в експлуатацію 2-х будівель спортзалів та 2-х міні-футбольних полів.</p>			
Очікувані результати	<p>Відкриття 30-ти спортивно-тренажерних майданчиків та введення в експлуатацію 2-х будівель спортзалів та 2-х міні-футбольних полів. Збільшення кількості мешканців, які займаються спортом. Створення належних умов для забезпечення здорового способу життя та занять спортом</p>			
Ключові заходи проекту	<p>Закупівля та встановлення 30 спортивно-тренажерних майданчиків</p> <p>Закупівля та встановлення 2-х міні-футбольних полів.</p> <p>Розробка проектної документації для будівництва спортивних залів. Будівельно-монтажні роботи в пд.-зх. частині міста Мена та с.Блистова фізкультурно-спортивних комплексів (будівельно-монтажні роботи, сантехнічні роботи, електромонтажні роботи, зовнішні мережі, зовнішнє та внутрішнє опорядження, благоустрій території).</p>			
Період здійснення	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/ На 2018-2020 рр.
	1000	1000	1000	10000
Джерела фінансування	Кошти бюджету Менської ОТГ, Державний бюджет (в т.ч. кошти державного фонду регіонального розвитку) та інші джерела не заборонені законодавством.			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Підтримка профілактики захворювань серед мешканців громади			
Назва проекту	Реконструкція приміщення Центру культури і дозвілля молоді в м.Мена			
Цілі проекту	Створення в місті Мена єдиного Центру культури і дозвілля для молоді			
Територія впливу проекту	місто Мена			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	4000			
Стислий опис проекту	Проектом передбачено здійснити реконструкцію приміщення Центру культури і дозвілля молоді (далі - ЦКДМ) в тому числі проведення комплексної реновації приміщення і наведення 2-го поверху, заміна зовнішніх та внутрішніх інженерних мереж електро-, водо- та теплопостачання. Завершити внутрішнє опорядження двох залів та усіх допоміжних приміщень.			
Очікувані результати	Розробка проектно-кошторисної документації, в завданнях до якої: - проведення енергоаудиту будівлі; - проектування робіт по наведенню другого поверху та шатрової криші; - облаштування двох залів, один з яких як облаштування сучасного кіно-концертного залу; - заміна зовнішніх та внутрішніх інженерних мереж електро-, водо- та теплопостачання; - встановлення індивідуальної блочно-модульної котельні. Визначення виконавців виконання робіт. Виконання робіт.			
Ключові заходи проекту	- проведення енергоаудиту будівлі; - проектування робіт по наведенню другого поверху та шатрової криші; - облаштування двох залів, один з яких як облаштування сучасного кіно-концертного залу; - заміна зовнішніх та внутрішніх інженерних мереж електро-, водо- та теплопостачання; - встановлення індивідуальної блочно-модульної котельні.			
Період здійснення	2018-2022			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/ На 2018-2020 рр.
	200	1800	2000	10000 4000
Джерела фінансування	Державний бюджет (у тому числі кошти державного фонду регіонального розвитку), обласний бюджет, бюджет громади			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Розробка та просування інформаційної продукції про туристичні можливості громади			
Назва проекту	Облаштування рекреаційної зони "Остреченська"			
Цілі проекту	Забезпечення змістовного відпочинку та оздоровлення жителів Менської ОТГ; залучення зовнішніх туристичних потоків, популяризація туристичного потенціалу громади.			
Територія впливу проекту	м.Мена			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	2800			
Стислий опис проекту	Генеральним планом міста Мена передбачається створення нової рекреаційної зони "Остреченська" в пн. частині міста в урочищі "Остреч", шляхом створення рекреаційно-оздоровчого, санаторного та розважального комплексу. Земельна ділянка знаходиться в перспективній зоні, яка потрапляє в межі міста, знаходиться в 3 км. від центру, в безпосередній близькості до лісової зони, родовища мінеральних вод (830 м.), санаторію "Остреч", дитячого оздоровчого комплексу "Казковий-2", системи озер. В рамках проекту можливо пошук інвестора, для будівництва нового санаторно-курортного комплексу.			
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> - збільшення кількості туристів; - створення нових робочих місць; - збільшення конкуренції; - збільшення надходжень до бюджету громади. 			
Ключові заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - виготовлення детального плану територій; - розробка інвестиційної Стратегії; - відновлення пляжних територій; - очищення озер; - облаштування вело-доріжок та вело-маршрутів; - облаштування в лісовій зоні бігових доріжок та маршрутів; - облаштування рекреаційних зон в даному мікрорайоні; - пошук інвестора для будівництва нового санаторно-курортного комплексу. 			
Період здійснення	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	0	200	1800	50000/ 4000
Джерела фінансування	Кошти інвестора, кошти бюджету Менської ОТГ			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, Підприємства-інвестори			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Розробка нових генеральних планів та зонінгу для населених пунктів громади, її просторового планування
Назва проекту	Виготовлення містобудівної документації
Цілі проекту	Сучасне законодавство вимагає наявності містобудівної документації на місцевому рівні. На сьогоднішній день відсутність генеральних планів та зонінгів населених пунктів фактично паралізує здійснення будь-якого будівництва на відповідних територіях. У разі відсутності плану зонування або детального плану території, затвердженого відповідно до вимог Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності", передача (надання) земельних ділянок із земель державної або комунальної власності у власність чи користування фізичним та юридичним особам для містобудівних потреб забороняється. Тому однією з першочергових завдань громади стає їх розроблення. В зв'язку з ситуацією, що склалась в цілому в країні, забудовники, інвестори в першу чергу направляють свою діяльність в населені пункти, де є така документація, а отже дозволено будівництво. В Менській міській ОТГ генеральні плани та плани зонування виготовлені лише для м. Мена та с. Блистова та Дерепівка. Виготовлення сучасної містобудівної документації для інших населених пунктів громади призведе до збільшення можливості залучення забудовників та покращення інвестиційного клімату регіону. Окрім того, наявність генеральних планів та планів зонування дає більше шансів для громади у залученні бюджетних коштів, в тому числі коштів ДФРР для реалізації розв'язкових проектів (будівництво та реконструкція дорожнього покриття, реконструкція об'єктів соціальної сфери, будівництво інженерних мереж та ін.). Впровадження цього проекту дозволить реалізувати довгострокову стратегію планування забудови територій населених пунктів, що входять до складу Менської ОТГ, створить сприятливі умови для економічного та соціального розвитку населених пунктів громади та раціонального використання земельних ресурсів.
Територія впливу проекту	Менська міська ОТГ
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	27000
Стислий опис проекту	<p>Проект включає в себе виконання таких заходів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - складання разом із розробником та затвердження проекту завдання на розроблення містобудівної документації або внесення змін до неї; - надання розробнику вихідних даних, а також вимог щодо розміщення об'єктів державного й регіонального значення або доручення щодо їх збирання; - розроблення оновленої картографічної основи, складеної відповідно до вимог законодавства; - здійснення контролю за розробленням або внесенням змін до містобудівної документації; - узгодження проекту містобудівної документації з органами місцевого самоврядування, що представляють інтереси суміжних територіальних громад, в частині врегулювання

	<p>питань щодо територій спільних інтересів;</p> <ul style="list-style-type: none"> - розгляду проекту містобудівної документації архітектурно-містобудівною радою згідно зі статтею 20 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності"; - оприлюднення рішення про розроблення містобудівної документації або внесення змін до неї; - визначення розробника містобудівної документації або внесення змін до неї та укладання договору з урахуванням положень, встановлених Законом України "Про публічні закупівлі". 			
Очікувані результати	<p>Забезпечення громади схемою планування території, генеральними планами населених пунктів та планами зонувань. Удосконалення системи планування території громад. Створення повноцінного життєвого середовища для громадян, та умов для надання високоякісних та доступних публічних послуг.</p> <p>Забезпечення сталого соціально-економічного розвитку територій громад.</p> <p>У результаті розроблення містобудівної документації має з'явитись не тільки обґрунтований прогноз розвитку населених пунктів, але й консолідує ідея, що буде сприяти вихованню економічно і соціально активних громадян, їх об'єднанню для досягнення зрозумілої всім спільної мети з покращення умов їх життєдіяльності.</p> <p>Матеріали генеральних планів та іншої містобудівної документації мають використовуватися для розроблення бізнес-паспорту території, в якій рекламувалася б її інвестиційна привабливість. Для громадян важливо, що вони стануть активними учасниками процесу формування свого майбутнього.</p> <p>Відкритість рішень генеральних планів має дозволити використовувати їх і як засіб контролю з боку територіальних громад за діями органів місцевого самоврядування щодо ефективного розвитку населеного пункту.</p> <p>За рахунок забезпечення доступу до інформації будуть створені умови ефективного конкурентного середовища серед місцевого підприємництва.</p> <p>Обґрунтування розподілу земель за цільовим призначенням. Взаємоузгодження державних, громадських та приватних інтересів під час планування і забудови територій.</p> <p>Формування надійних джерел надходжень до місцевого бюджету, у вигляді: плати за землю, місцевих податків та зборів.</p>			
Ключові заходи проекту	Замовлення виготовлення топографічних планів населених пунктів громади як основи для виготовлення генеральних планів. Замовлення виготовлення генеральних планів та планів зонування населених пунктів.			
Період здійснення	2018-2024 роки			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	2922,64	2009	-	4931,64

Джерела фінансування	Бюджет Менської об'єднаної територіальної громади, державний бюджет, інші джерела, не заборонені законодавством
Ключові потенційні учасники проекту	Органи місцевого самоврядування - Менська міська рада. Населення Менської об'єднаної територіальної громади. Розробники містобудівної документації.
Інше	

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Покращення якості доріг
Назва проекту	Покращення якості дорожнього покриття центральних та найбільш навантажених рухом вулиць населених пунктів Менської ОТГ
Цілі проекту	<p>Дорожнє покриття значної частини центральних вулиць населених пунктів Менської ОТГ перебуває в досить незадовільному стані, тротуар в деяких місцях відсутній взагалі. Існуюче асфальтобетонне дорожнє покриття з вибоїнами, не відповідає вимогам щодо міцності та безпеки руху як транспортних засобів, так і руху пішоходів. Основний транспортний потік проходить якраз по центральним вулицям, що вимагає постійного вкладення коштів в підтримання належного стану покриття. В м. Мена значний вплив на ситуацію здійснює відсутність об'їзної дороги, тому транспорт, в тому числі й великовантажний, прямує містом, під час руху вантажних автомобілів відбувається вібрація поряд розташованих будинків, що може спричинити їх руйнування. Всі ці чинники впливають на створення дискомфорту жителям та збільшення аварійних ситуацій для транспортних засобів та населення.</p> <p>Основною метою проекту є збереження існуючої мережі автомобільних доріг загального користування місцевого значення, забезпечення задовільних умов руху автотранспорту й безпеки дорожнього руху.</p>
Територія впливу проекту	Менська міська ОТГ
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	27000
Стислий опис проекту	<p>Здійснення ремонтних робіт дорожнього покриття центральних вулиць населених пунктів Менської ОТГ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Залучення коштів з бюджету Менської міської ради Менської ОТГ, державного бюджету, а також з інших джерел, не заборонених законодавством. 2. Виготовлення та затвердження проектно-кошторисної документації, отримання висновків експертизи. 3. Проведення тендерних процедур (в разі необхідності). Укладення договорів на виконання робіт. 4. Укладення договорів про авторський та технічний нагляд. 5. Здійснення контролю за впровадженням проекту, в тому числі за цільовими витратами коштів, залучених на впровадження проекту. 6. Залучення громади до підтримки у якісному стані результатів впровадження проекту. 7. Виконання робіт з капітального ремонту дорожнього покриття центральних вулиць населених пунктів Менської ОТГ. 8. Здійснення перевірки якості виконаних робіт. 9. Презентація результатів проекту жителям громади.
Очікувані результати	-покращення безпеки дорожнього руху, швидкості, комфортності та економічності перевезень пасажирів;

	<ul style="list-style-type: none"> - зменшення вібрації поряд розташованих будинків під час руху транспортних засобів, що сприятиме збереженню їх цілісності. - забезпечення умов дорожнього сполучення між сусідніми районами; - збільшення авторитету та ролі влади серед населення; - покращення рівня життя населення та зміцнення віри в свою громаду. 			
Ключові заходи проекту	Здійснення ремонтних робіт дорожнього покриття центральних вулиць населених пунктів Менської ОТГ.			
Період здійснення	2018-2024 роки			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/на 2018-2020 рр
	10000	10000	10000	70000
Джерела фінансування	Бюджет Менської об'єднаної територіальної громади, державний бюджет, інші джерела, не заборонені законодавством			
Ключові потенційні учасники проекту	Органи місцевого самоврядування - Менська міська рада. Населення Менської об'єднаної територіальної громади			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Облаштування зон відпочинку в міста Мена та найбільших сільських населених пунктах громади
Назва проекту	Під зачарованою Десною
Цілі проекту	1. Підвищення рівня комфортності проживання населення шляхом створення сучасного місця відпочинку на березі річки Десна в селищі Макошине. 2. Створення привабливих умов відпочинку для гостей і туристів
Територія впливу проекту	Менська ОТГ
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	1000
Стислий опис проекту	<p>Ніщо не порівняється з відпочинком на природі...Це заспокоює, врівноважує, додає сили і натхнення, це завжди актуально і користується популярністю.</p> <p>Розглядаючи Менську ОТГ як туристичний центр, основний акцент я б зробив на літній період, під час якого пріоритетними місцями для відпочинку є території біля водойм. Саме тому ідеєю проекту є створення сучасної зони відпочинку біля річки Десна в селищі Макошине.</p> <p>Даний комплекс включатиме наступні складові:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасний пляж з місцями для купання, пірнання і змагання. 2. Дитячий майданчик. 3. Зона для активного відпочинку і зайняття спортом. 4. Релакс-зона. 5. Торгівельна зона. 6. Пікнік-зона. 7. Технічна зона зі стоянкою для транспорту, технічним приміщенням, майданчиком для роздільного збирання сміття, туалетами. <p>Реалізація даного проекту створить умови для реалізації наступних проектів, які будуть пов'язані з ним: прив'язка до водного туризму, спорудження пішохідного підвісного мосту, проведення фестивалів тощо.</p>
Очікувані результати	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підвищення соціальної і громадської активності населення в зв'язку з можливістю самостійно підвищувати рівень власного комфорту. 2. Офіційний статус пляжу з покращеними умовами для відпочинку і зменшенням ризиків травматизму. 3. Розширені можливості для відпочинку на природі, активного відпочинку і заняття спортом. 4. Покращена можливість для розвитку підприємництва і створення нових робочих місць. 5. Зменшення забруднення прибережної зони внаслідок координації відпочиваючих в одному місці і відповідним контролем.
Ключові заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Проведення діалогу між місцевою владою і бенефіціарами проекту. 1.2. Створення ініціативної групи по сприянню реалізації проекту. 1.3. Збір коштів на проект серед населення (min)

	<p>2.1. Вибір підходящого місця, створення плану місцевості з можливістю розміщення відповідних зон.</p> <p>2.2. Обстеження і підготовка дна водойми.</p> <p>2.3. Вирівнювання території, завезення піску.</p> <p>2.4. Трамплін, 10 лежаків, кабінка для перевдягання, 2 лавки для сидіння, місце для миття ніг (матеріали, виготовлення і встановлення)</p> <p>3.1. Проектування і підготовчі роботи(вирівнювання, котлован, пісок) по створенню спортивних майданчиків (пляжні футбол і волейбол, тренажери), пікнік-, дитячої-, релакс-, технічної зон.</p> <p>3.2. Електрифікація, інтернет(зона wi-fi).</p> <p>3.3. Придбання і встановлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> -комплексу для відпочинку дітей; -2 вуличних тренажерів; -2 футбольних воріт з сітками; - стійки і сітка для волейболу; -4 футбольних і 2 волейбольні м'ячі. -2 альтанки зі столами і лавками; -2 мангали; -2 "п"-подібні лавки біля місць для вогнища; -навіс для проведення зібрань з дерев'яною підлогою; -ноутбук, екран, проектор, музичні колонки, набір для світлових ефектів, коремати для сидіння (20 шт); - інвентар для обслуговуючого персоналу (човен, 2 весла, засоби для миття і прибирання). - 3 контейнери для роздільного збору сміття. <p>4.1. Створення 3 тимчасових робочих місць(адміністратор, рятувальник, прибиральник).</p> <p>4.2. Продаж напоїв, продуктів харчування, дров для багаття.</p>			
Період здійснення	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
		258000	100000	358000
Джерела фінансування	Бюджет міської ОТГ, бізнес			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, громадські організації, представники бізнесу.			
Інше	Дії мрії			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Покращення якості доріг
Назва проекту	Покращення якості дорожнього покриття до об'єктів соціальної сфери
Цілі проекту	<p>З причин багаторічного недофінансування на проведення капітальних і поточних ремонтних робіт на сьогодні експлуатаційний стан більшості доріг державного та місцевого значення є незадовільним. Практично сімдесят відсотків з них уражено ямковістю, а окремі ділянки доріг є аварійно небезпечними та потребують термінового капітального і поточного середнього ремонтів. Існуюче асфальтобетонне дорожнє покриття з вибоїнами, не відповідає вимогам щодо міцності та безпеки руху як транспортних засобів, так і руху пішоходів.</p> <p>Всі ці чинники впливають на створення дискомфорту жителям та збільшення аварійних ситуацій для транспортних засобів та населення. Такий стан автомобільних доріг гальмує соціально-економічний розвиток району та області в цілому, негативно впливає на розвиток цілих галузей, створює соціальну напругу.</p> <p>Основною метою проекту є відновлення дорожнього покриття вулиць, на яких розташовані заклади соціальної сфери в зв'язку з необхідністю забезпечення належного доступу громадян до таких закладів, в тому числі осіб з обмеженими фізичними можливостями, забезпечення задовільних умов руху автотранспорту й безпеки дорожнього руху.</p>
Територія впливу проекту	Менська міська ОТГ
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	27000
Стислий опис проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. залучення коштів з бюджету Менської міської ради Менської ОТГ, державного бюджету, а також з інших джерел, не заборонених законодавством. 2. виготовлення та затвердження проектно-кошторисної документації, отримання висновків експертизи. 3. проведення тендерних процедур (в разі необхідності). Укладення договорів на виконання робіт. 4. укладення договорів про авторський та технічний нагляд. 5. здійснення контролю за впровадженням проекту, в тому числі за цільовими витратами коштів, залучених на впровадження проекту. 6. залучення громади до підтримки у якісному стані результатів впровадження проекту. 7. виконання ремонтних робіт дорожнього покриття до об'єктів соціальної сфери населених пунктів Менської ОТГ. 8. здійснення перевірки якості виконаних робіт. 9. презентація результатів проекту жителям громади.
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> - покращення доступу жителям громади до об'єктів соціальної сфери; - підвищення рівня благоустрою населених пунктів ОТГ;

	<ul style="list-style-type: none"> - підвищення безпеки життя населення, зменшення травматизму на дорогах, покращення безпеки дорожнього руху; - створення якісних комфортних умов пересування жителів, в тому числі й осіб з обмеженими фізичними властивостями; - зменшення вібрації поряд розташованих будинків під час руху транспортних засобів, що сприятиме збереженню їх цілісності. - збільшення авторитету та ролі влади серед населення; - покращення рівня життя населення та зміцнення віри в свою громаду. 			
Ключові заходи проекту	Здійснення ремонтних робіт дорожнього покриття до об'єктів соціальної сфери населених пунктів Менської ОТГ.			
Період здійснення	2018-2024 роки			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/ На 2018-2020 рр.
	10000	5000	5000	40000
Джерела фінансування	Бюджет Менської об'єднаної територіальної громади, державний бюджет, інші джерела, не заборонені законодавством			
Ключові потенційні учасники проекту	Органи місцевого самоврядування - Менська міська рада. Населення Менської об'єднаної територіальної громади Підприємства, організації та фізичні особи-підприємці, що здійснюють діяльність у сфері ремонтно-будівельних робіт дорожнього покриття доріг населених пунктів.			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Освітлення населених пунктів, насамперед – сільських
Назва проекту	Будівництво та відновлення вуличного освітлення сільських та селищних населених пунктів Менської міської ОТГ
Цілі проекту	<p>Відсутність освітлення сільських та селищних вулиць населених пунктів громади є надзвичайно гострою проблемою, що призводить до травмування людей та підвищення аварійності на перехрестях, особливо в зимовий час, а також до підвищення рівня злочинності. Відсутність освітлення ускладнює охорону об'єктів соціальної сфери від хуліганських проявів та злочинів. Тому проблема освітлення вулиць є актуальною та нагальною для жителів територіальної громади та для гостей ОТГ.</p> <p>Реалізація проекту дасть змогу ліквідувати незручності, пов'язані з погодними умовами для руху транспорту та пішоходів, зменшити травматизм в нічний період.</p> <p>Виконання проекту призведе до зниження рівня злочинності у громаді, підняття цін на нерухомість, а також дозволить економити бюджетні кошти у майбутньому завдяки використанню енергозберігаючих ламп. Покращення умов життя в населених пунктах зробить село привабливішим для проживання. А отже більше людей прагнутимуть в ньому оселитись, займатись підприємництвом, працювати, відпочивати, що служитиме основою для економічного розвитку громади і наповнення місцевого бюджету.</p>
Територія впливу проекту	Менська міська ОТГ
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	27000
Стислий опис проекту	<p>Досягнення цілей закладених в проекті, пропонується здійснити за допомогою наступних методів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Залучення коштів із бюджету Менської об'єднаної територіальної громади, державного бюджету, а також з інших джерел, не заборонених законодавством; 2. Укладення договорів на виконання робіт. 3. Укладення договорів про авторський та технічний нагляд. 4. Здійснення контролю за впровадженням проекту, в тому числі за цільовими витратами коштів, залучених на впровадження проекту. 5. Залучення громади до підтримки у якісному стані результатів впровадження проекту. 6. Технічною частиною проекту передбачено виконати: <ul style="list-style-type: none"> - встановлення щитів обліку 0.22 кВ; - прокладання ліній вуличного освітлення загальною довжиною по існуючим та новим опорам повітряної лінії; - встановлення на опорах світильників вуличного освітлення; - встановлення тижневого таймера; 7. Здійснення перевірки якості виконаних робіт. 8. Задача-прийняття робіт та передача об'єкту на баланс для подальшого обслуговування. 9. Презентація результатів проекту жителям громади. 10. Здійснення аналізу громадської оцінки ефективності вирішення однієї із проблем громади шляхом моніторингу.

	Планується інформаційне супроводження проекту по мірі його впровадження.			
Очікувані результати	створення якісних, комфортних умов проживання для мешканців; покращення благоустрою сільських та селищних населених пунктів громади; підвищення безпеки життя населення, дорожнього руху, зменшення випадків травматизму; зниження рівня криміногенної ситуації; підтримка державної політики в розбудові комунальної інфраструктури; економне та ефективне використання бюджетних коштів внаслідок впровадження сучасних світильників з енергозберігаючими лампами. використання сучасних ліній електропередавання, сучасних економічних, малоенергоємних світильників і ламп з великим світловим потоком та тривалим терміном служби.			
Ключові заходи проекту	Проектно-кошторисна документація з будівництва сучасного вуличного освітлення виготовлена та затверджена на більшість населених пунктів громади. Але через обмеженість в коштах наразі проекти частково реалізовано лише в с. Блистова, Куковичі та смт. Макошине. На інші населені пункти розглядається можливість фінансування, в тому числі й з державного фонду регіонального розвитку, проекти яких подано на конкурс в 2018 році. Основними заходами проекту є встановлення мережі вуличного освітлення вулиць сільських та селищних населених пунктів Менської ОТГ за допомогою використання енергозберігаючих технологій для забезпечення безпеки та комфорту жителів.			
Період здійснення	2018-2020 роки			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	2555	1278	1277	5110
Джерела фінансування	Бюджет Менської об'єднаної територіальної громади, державний бюджет, інші джерела, не заборонені законодавством			
Ключові потенційні учасники проекту	Органи місцевого самоврядування - Менська міська рада. Населення Менської об'єднаної територіальної громади Підприємства, організації та фізичні особи-підприємці, що здійснюють діяльність у сфері робіт з будівництва та реконструкції мереж вуличного освітлення населених пунктів.			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Інвентаризація земельних ділянок та їхнього цільового використання			
Назва проекту	Інвентаризація земель Менської ОТГ			
Цілі проекту	Збільшення керованості та надходження до бюджету громади.			
Територія впливу проекту	Менська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	27500			
Стислий опис проекту	Експлікація земель по цільовому призначенню, угіддях та контурах, картографічні матеріали. Розміщення інформації на сайті громади			
Очікувані результати	Забезпечення узгодженої системи управління сфері використання та охорони земель на рівні територіальної громади, забезпечення доступу до інформації по землях територіальної громади, та можливість захищати свої права на землю, визначення меж території ОТГ.			
Ключові заходи проекту	Збір інформації, аналіз, обробка та створення інформаційної бази, картографічні роботи.			
Період здійснення	2019 - 2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	0	1500	1500	3000
Джерела фінансування	Міський бюджет, кошти МТД			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, управління Держгеокадастру у Чернігівській області, проектна організація.			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Розширення переліку та покращення якості надання адміністративних послуг			
Назва проекту	Встановлення програми "Погосподарський облік"			
Цілі проекту	Удосконалення та покращення якості надання жителям адміністративних послуг, напрацювання інформаційної бази			
Територія впливу проекту	м.Мена Менської ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	12000			
Стислий опис проекту	Встановлення програми "Погосподарський облік"			
Очікувані результати	Удосконалення та упорядкування інформаційної бази, удосконалення якості надання жителям адміністративних послуг			
Ключові заходи проекту	Створення інформаційної бази, користування програмою "Погосподарський облік"			
Період здійснення	2018-2019 р.			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	5	10	10	25
Джерела фінансування	Бюджет міської ОТГ			
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчі органи Менської міської ради, спеціалісти з програмно-комп'ютерного забезпечення			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Боротьба з хворобами лісів та тварин
Назва проекту	Менщина без амброзії.
Цілі проекту	Цілями проекту є проведення комплексу заходів із локалізації та ліквідації вогнищ карантинного бур'яну – амброзії полинолістої на території Менської ОТГ, зменшенні кількості випадків захворювань на алергію серед населення, пов'язаних із цвітінням амброзії, підвищенні ефективності виробництва сільськогосподарської продукції, посиленні уваги широких верств населення та громадськості до існуючої проблеми шляхом популяризації знань та роз'яснень щодо шкідливості бур'яну-алергену, приведенні в належний фітосанітарний, екологічний та естетичний стан території громади, забезпеченні контролю за виконанням та проведенням заходів проти карантинного бур'яну підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності, посадовими особами та громадянами.
Територія впливу проекту	Менська ОТГ
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	25650
Стислий опис проекту	Амброзія полинолиста є високошкодючим карантинним бур'яном, який негативно впливає на здоров'я людей, на ефективність сільськогосподарського виробництва, на туристичну привабливість території, і, оскільки існує тенденція до дедалі ширшого розповсюдження даного бур'яну в межах ОТГ, необхідність у прийнятті термінових рішень по виконанню певних дій є вже на даний момент. Послідовність реалізації цих дій представлена в проекті, який є довготерміновим із збалансованими і комплексними заходами, від пропаганди знань про небезпеку амброзії серед населення до конкретних дій по знищенню даного бур'яну.
Очікувані результати	<ol style="list-style-type: none"> 1. Попередження подальшого розповсюдження амброзії на землях громади, зменшення кількості засмічених амброзією площ на 85 %. 2. Координація зусиль землевласників, землекористувачів, населення, органів влади, державних і недержавних органів, залучення осіб до заходів знищення амброзії полинолістої. 3. Зменшення запасу насіння амброзії полинолістої у ґрунті 4. Зменшення впливу амброзії полинолістої на людину як алергена та поліпшення естетичного стану населених пунктів Менської ОТГ. 5. Підвищення ефективності виробництва сільськогосподарської продукції на 10%.

Ключові заходи проекту	<p>1. Організація ліквідації амброзії полинолистої:</p> <p>1.1 Придбання хімічних препаратів для знищення амброзії полинолистої</p> <p>1.2. Обприскування земель сільськогосподарського призначення, засмічених амброзією, гербіцидами відповідно до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні</p> <p>1.3. Застосування механічних та агротехнічних методів боротьби з амброзією полинолистою</p> <p>2. Поліпшення фітосанітарного, екологічного та естетичного стану населених пунктів області</p> <p>2.1. Створення штучних фітоценозів методом висіву газонних трав у населених пунктах громади.</p> <p>3. Пропаганда знань щодо карантину рослин серед населення</p> <p>3.1. Публікація в газеті "Наше Слово", в інтернет-виданнях статей на вказану тематику.</p> <p>3.2. Підготовка та розповсюдження плакатів і листівок.</p> <p>3.3. Проведення семінарів із сільгоспвиробниками.</p>			
Період здійснення	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
Джерела фінансування	Обласний бюджет, бюджет міської ради, кошти сільгосппідприємств			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, комунальні підприємства ОТГ, сільсько-господарські підприємства, фермерські та особисті селянські господарства.			
Інше	"Боротьба з карантинними організмами" як завдання стратегії, якому відповідає проект(крім амброзії на території Менської ОТГ в останні роки поширився американський білий метелик, який також є карантинним організмом).Оскільки в переліку завдань я не знайшов відповідного пункту, то було вказано найбільш підходяще. Прошу на це звернути увагу і внести зміни і доповнення.			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Ліквідація стихійних сміттєзвалищ, налагодження в межах громади системи збирання, сортування та утилізації сміття.			
Назва проекту	Ліквідація стихійних сміттєзвалищ у населених пунктах громади			
Цілі проекту	Забезпечити чистоту навколишнього середовища сіл, селищ, міста шляхом ліквідації і недопущення створення стихійних сміттєзвалищ			
Територія впливу проекту	Ліквідація стихійних сміттєзвалищ у населених пунктах громади			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	Жителі громади			
Стислий опис проекту	На території сіл, селищ, міста існує більше 50 великих та багато малих стихійних сміттєзвалищ. Їх потрібно ліквідувати і не допустити створення нових.			
Очікувані результати	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив проекту на свідомість жителів села. 2. Належна чистота навколишнього середовища сіл. 3. Недопущення створення стихійних сміттєзвалищ шляхом налагодження системи збирання, сортування сміття. 			
Ключові заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ліквідувати стихійні сміттєзвалища. 2. Налагодити систему збирання та сортування сміття. 3. Роз'яснювальна робота з жителями села, вплив на свідомість сільчан. 			
Період здійснення	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/ на 2018-2020рр.
	300	300	400	3000/1000
Джерела фінансування	Місцевий бюджет, спонсорська допомога місцевих підприємців, вклад жителів.			
Ключові потенційні учасники проекту				
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Знищення аварійних дерев у населених пунктах			
Назва проекту	Знищення аварійних дерев			
Цілі проекту	Забезпечити безпеку життя жителів села з шляхом знищення аварійних дерев.			
Територія впливу проекту	Населені пункти громади			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	26000			
Стислий опис проекту	В кожному населеному пункті існує велика кількість аварійних та перерослих дерев які загрожують як майну громадян та підприємств та несуть загрозу для життя мешканців. Виконання даного виду робіт є дороговартісним та потребує залучення спеціалізованих підприємств, тому в рамках даного проекту пропонується шляхом прийняття відповідної Програми, яка фінансуватиметься за кошти бюджету ОТГ, а також залучатимуться сили підприємств громади. За вказаний період планується випилити і прибрати близько 200 аварійні дерева.			
Очікувані результати	Зменшення кількості аварійних дерев в населених пунктах громади			
Ключові заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Випилювання аварійних дерев у школі. 2. Випилювання аварійних дерев на кладовищі. 3. Випилювання аварійних дерев вздовж доріг. 			
Період здійснення	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/ На 2018-2020 рр.
	200	200	200	1400/ 600
Джерела фінансування	Бюджет ОТГ, спонсорська допомога, вклад жителів села			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, КП «Менакомунпослуга», КП «Макошинське», ПОУ, мешканці громади			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Впорядкування мереж водопостачання та водовідведення, очистки води			
Назва проекту	Відновлення і ремонт колодязів у селі			
Цілі проекту	Забезпечити жителів села якісною водою шляхом очищення і ремонту колодязів.			
Територія впливу проекту	Населені пункти громади			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	10000			
Стислий опис проекту	Розчищення і ремонт 50 колодязів.			
Очікувані результати	Жителі населених пунктів громади будуть забезпечені якісною водою для задоволення харчових потреб.			
Ключові заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Чищення колодязів. 2. Заміна верхнього кільця. 3. Побудова і встановлення «грибка». 			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	0	200	200	400
Джерела фінансування	Бюджет громади, спонсорська допомога, кошти жителів громади			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, мешканці громади			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Розвиток місцевої пожежної охорони			
Назва проекту	Створення пожежних під'їзду до водойм			
Цілі проекту	Забезпечити безперешкодний під'їзд пожежної машини до водойми.			
Територія впливу проекту	Населені пункти громади			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	10000			
Стислий опис проекту	Створити безперешкодний під'їзд для пожежної машини до водойм в 10 населених пунктах громади			
Очікувані результати	Поліпшення якості надання послуг із пожежогасіння			
Ключові заходи проекту	Облаштування під'їздів в 10 населених пунктів громади біля водойм для під'їзду пожежних машин			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	50	150	300	500
Джерела фінансування	Бюджет громади, спонсорська допомога, кошти жителів громади			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, мешканці громади			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Забезпечення кадрами та технічним оснащенням закладів охорони здоров'я			
Назва проекту	Створення сприятливих умов для медичних працівників Менської громади			
Цілі проекту	забезпечення житлом працівників, першочергово медичних працівників, закладів охорони здоров'я			
Територія впливу проекту	Територія населених пунктів Менського району			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	26000			
Стислий опис проекту	<p>На сьогоднішній день всі заклади охорони здоров'я залишилися в районному управлінні, які обслуговують і населені пункти, які увійшли до складу Менської ОТГ. Всього в Менському районі Чернігівської області функціонує 35 закладів охорони здоров'я, в тому числі 34 заклади – у сільській місцевості. Рівень укомплектованості медичними кадрами складає 70,7 %, а фізичними особами – 67,1%. Для заповнення посад необхідно 15 спеціалістів. Рівень сумісництва складає 1,49. За умови більш інтенсивного впровадження надання медичної допомоги на засадах загальної практики/сімейної медицини дефіцит спеціалістів значно зростає. Незважаючи на зусилля медичного університету і управління охорони здоров'я та головного лікаря районної лікарні, які при розподілі молодих спеціалістів на робоче місце, направляють максимальне число випускників для роботи в закладах охорони здоров'я сільських районів, там залишається незначна кількість спеціалістів. Однією з основних причин є не забезпечення відповідного оснащення медичним обладнанням та відсутність необхідних побутових умов, а саме житла. Проектом передбачається будівництво 2-х багатоквартирних житлових будинків в м.Мена для проживання лікарів, а також проведення ремонту 10-и житлових будівель в сільській місцевості для залучення сімейних лікарів в сільські населені пункти.</p>			
Очікувані результати	<p>Проект дасть змогу забезпечити житлом медичних працівників та посилити їх соціальну захищеність; вирішити питання забезпечення закладів охорони здоров'я кадрами, що дасть змогу забезпечити обсяг та якість надання медичної допомоги населенню; зумовити покращання демографічних показників. позитивно вплинути на обсяги та якість надання медичної допомоги населенню, а також, збільшення тривалості і підвищення якості життя населення.</p>			
Ключові заходи проекту	Розробка проектної документації для будівництва багатоквартирного будинку; проведення ремонтних робіт в житлових будівлях, які розміщені в 10-и н.п.громади.			
Період здійснення	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/ На 2018-2020 рр.
	-	3000	4000	15000/7000
Джерела фінансування	Бюджети всіх рівнів, ДФРР			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська РДА, Менська районна рада, Менська міська рада, Чернігівська ОДА			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Підтримка існуючих об'єктів історико-культурної спадщини			
Назва проекту	Реконструкція приміщення історико-краєзнавчого музею ім.Покотила та оновлення дизайну			
Цілі проекту	Популяризація та розвиток туризму			
Територія впливу проекту	Населені пункти Менської громади			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	26000			
Стислий опис проекту	Проектом передбачається якісне перетворення приміщення музею ім.Покотила в історико-краєзнавчий осередок з метою популяризації Менської громади			
Очікувані результати	Збільшення інформованість населення та туристів, які відвідують громаду про місцеві історичні цінності			
Ключові заходи проекту	Заявка на розроблення ПКД Прийняття радою та затвердження бюджету Укладення договору з підрядною організацією Контроль та моніторинг виконання робіт			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Разом
	0	100	150	250
Джерела фінансування	Місцевий бюджет та кошти донорів			
Ключові потенційні учасники проекту	Відділ культури Менської міської ради			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Розширення переліку та покращення якості надання адміністративних послуг			
Назва проекту	Належний ЦНАП			
Цілі проекту	Створення комфортних умов для населення для отримання адміністративних послуг			
Територія впливу проекту	Менська ОТГ, інші населені пункти Менського району			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	Мешканці населених пунктів, що увійшли до складу ОТГ, а також мешканці інших населених пунктів Менського району			
Стислий опис проекту	Приміщення в якому знаходиться Менська міська рада не відповідає встановленим вимогам, а тому для розміщення ЦНАП необхідне нове або інше приміщення, в якому необхідно буде зробити капітальний ремонт. У приміщенні ЦНАП необхідно провести заходи з утеплення приміщення, влаштування пандусу, встановлення терміну самообслуговування, забезпечення надання супутніх послуг, облаштування кімнати очікування та відпочинку, сформувавши переліку адміністративних послуг, підготувати Положення та регламент ЦНАП, підготувати та затвердити інформаційні та технологічні картки, підібрати персонал ЦНАП			
Очікувані результати	Комфортне для відвідувачів приміщення і некабінетна система обслуговування, розширені прийомні години, можливість отримання «супутніх послуг», насамперед, це банківське / касове обслуговування – внесення плати з адміністративні послуги у приміщенні ЦНАП, достатній перелік послуг			
Ключові заходи проекту	Капітальний ремонт приміщення, придбання комп'ютерної техніки, придбання ліцензійного програмного забезпечення, придбання меблів та іншої необхідної техніки, проведення швидкісного інтернету			
Період здійснення	2018-2019			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	1000	1500		2500
Джерела фінансування	Кошти бюджету громади, державного бюджету, інші джерела не заборонені законодавством			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, Кабінет Міністрів України, Міжнародні партнери			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Налагодження регулярного транспортного сполучення між населеними пунктами громади			
Назва проекту	Налагодження регулярного транспортного сполучення між населеними пунктами громади та адміністративним центром			
Цілі проекту	Забезпечення внутрішніх потреб громади в пасажирських перевезеннях			
Територія впливу проекту	Менська міська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	26000			
Стислий опис проекту	<p>Існуюча система транспортного сполучення не задовольняє потреби мешканців населених пунктів громади, та не дає можливості вільно пересуватися територією громади для поїздок на роботу, в соціальні установи, для отримання адміністративних послуг тощо. Це також стосується відвідування лікувальних закладів.</p> <p>Проектом передбачається проведення конкурсів на визначення перевізників по орієнтовних кругових маршрутах (Слобідка-Мена-Стольне; Макошине-Мена-Киселівка; Куковичі-Мена-Семенівка-Синявка)</p> <p>В рамках проекту передбачається відшкодування коштів перевізнику з бюджету громади за надавані послуги</p>			
Очікувані результати	<ol style="list-style-type: none"> 1. Комфортне пересування в межах громади та обласного центру. 2. Можливість працевлаштування населення за межами свого населеного пункту. 3. Підвищення рівня довіри до влади. 4. Можливість привабити додатково нових мешканців для проживання на теренах громади. 			
Ключові заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прийняття відповідного рішення міською радою з погодженням відповідного бюджету. 2. Проведення конкурсу на визначення перевізника. 3. Запуск 3-х автобусних маршрутів та висвітлення результатів в ЗМІ. 			
Період здійснення	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	200	400	400	1000
Джерела фінансування	Бюджет громади, кошти громадян			
Ключові потенційні учасники проекту	Менська міська рада, Менська районна державна адміністрація			
Інше				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Встановлення відео-спостереження в громадських місцях			
Назва проекту:	«Безпечна громада»			
Цілі проекту:	Забезпечення належного рівня безпеки населення громади, створення комплексного підходу та необхідної платформи щодо покращення безпеки громадян та забезпечення публічної безпеки і порядку в громадських місцях, місцях загального користування, поліпшення стану безпеки дорожнього руху на вулицях			
Територія впливу проекту:	Населені пункти громади			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	26000			
Стислий опис проекту:	Проектом передбачається встановлення на в'їздах до населених пунктів громади та біля основних місць скупчення людей камер відео-спостереження, а також облаштування робочих місць для дільничних інспекторів поруч із робочим місцем старости.			
Очікувані результати:	Зниження рівня криміногенної обстановки в громаді. Підвищення рівня безпеки населення. Підвищення рівня відповідальності населення.			
Ключові заходи проекту:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз стану правопорядку в місті та визначення пріоритетних напрямів діяльності щодо запобіганням кримінальним та адміністративним правопорушенням 2. Створення глобальної системи централізованого відео спостереження, обладнання пульта управління Системою та відеоконтролю (телеекрану) в черговій частині Менського ВП ГУНП в Чернігівській області з метою вирішення комплексу завдань з попередження правопорушень, їх фіксації, миттєвого реагування. 3. Систематичне проведення спільних заходів з метою недопущення виховання дітей у сім'ї, які б виключали негативне побутове оточення та насильство в сім'ї 4. Забезпечення безпеки руху населення на маршрутах загального користування шляхом придбання та встановлення автобусних зупинок та дорожніх знаків 5. Проведення практичних занять та закріплення відповідних навичок поведінки дітей дошкільного віку на вулично-дорожній мережі населених пунктів громади 6. Здійснення заходів по реконструкції вуличного освітлення на території населених пунктів громади з метою підвищення комфорту і безпеки в нічний час доби 7. Проведення спільних заходів по підтриманню правопорядку на території міста, профілактиці кримінальних та адміністративних правопорушень, забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів 			
Період здійснення:	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	100	250	250	600
Джерела фінансування:	Бюджет громади, кошти МТД			
Ключові потенційні учасники проекту:	Менська міська рада, Менська ВП ГУНП в Чернігівській області			
Інше:				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Поширення практики електронного врядування.			
Назва проекту:	«Е-Мена»			
Цілі проекту:	Створення комфортного середовища, підвищення якості послуг, прозорості та відкритості влади, партнерства з бізнесом, активізація участі мешканців у процесах розвитку громади.			
Територія впливу проекту:	Менська міська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	26000			
Стислий опис проекту:	<p>Проектом передбачається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Запровадження системи електронного документообігу в Менській міській раді; - Впровадження системи електронного голосування; - Оновлення сайту громади; - Запровадження технологій Smart-city; - Коворкінг-центр; - Профільне навчання; - «Енергобаланс»; - Автоматизація роботи ЦНАПу. 			
Очікувані результати:	<p>Підвищення власної ефективності та ефективності своїх підлеглих.</p> <p>Автоматизація процесів, які раніше виконувалися вручну та займали багато часу.</p> <p>Підвищення в разі ефективності праці, економія бюджетних коштів.</p> <p>Створення нових каналів комунікації з мешканцями та бізнесом, органами влади та цілому між співробітниками.</p> <p>Створення комфортних умов для мешканців громади у сферах отримання послуг, комунікації із владою тощо.</p>			
Ключові заходи проекту:	<p>Проведення навчальних вебінарів та семінар.</p> <p>Підготовка відповідних документів, оптимізуючи процеси.</p> <p>Призначення відповідальних осіб за втілення автоматизації в роботу громади.</p> <p>Презентація та популяризація.</p>			
Період здійснення:	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/на 2018-2020 рр.
	100	400	500	3000/1000
Джерела фінансування:	Кошти бюджетів всіх рівнів та МТД			
Ключові потенційні учасники проекту:	Менська міська рада.			
Інше:				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Розширення переліку та покращення якості надання адміністративних послуг			
Назва проекту:	«Центр надання адміністративних послуг Менської міської об'єднаної територіальної громади – шлях до нової якості життя»			
Цілі проекту:	На сьогоднішній день Менською міською радою не надається весь об'єм адміністративних послуг. В результаті реалізації проекту планується надавати більше 100 адміністративних послуг в ЦНАПі Менської міської ради, що призведе до покращення надання публічних послуг для мешканців Менської громади			
Територія впливу проекту:	Населені пункти Менської міської ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	26000			
Стислий опис проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - Підготовка персоналу; - Придбання програмного забезпечення; - Придбання меблів для облаштування робочих місць адміністраторів в ЦНАПі та на віддалених робочих місцях; - Придбання комп'ютерної техніки; - Облаштування території біля приміщення ЦНАПу; - Проведення інформаційної компанії; - Встановлення тач-скринів самостійного обслуговування; - Автоматизація процесу обробки звернень від громадян, які надходять як через веб-портал так і при безпосередньому відвідуванні ЦНАПу. 			
Очікувані результати:	<p>Створено належні умови для функціонування ЦНАПу Менської міської ради;</p> <p>Скорочення термінів надання адміністративних послуг;</p> <p>Підвищення продуктивності праці адміністраторів ЦНАПу;</p> <p>Збільшення кількості послуг, які надаватимуться жителям громади;</p> <p>Збільшення пропускної здатності ЦНАПу впродовж одного робочого дня;</p> <p>Зменшення кількості скарг від населення</p>			
Ключові заходи проекту:	Навчання персоналу; розробка інформаційних та технологічних карток на більш ніж 100 послуг та їх затвердження; закупівля комп'ютерної техніки та програмного забезпечення; автоматизація процесів роботи ЦНАПу			
Період здійснення:	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	1300	1200	1000	3500
Джерела фінансування:	Бюджет громади, державного бюджету, ДФРР			
Ключові потенційні учасники проекту:	Менська міська рада			
Інше:				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Покращення умов надання та збільшення обсягу соціальних послуг у сільській місцевості, їх інституційна реорганізація – у міській
Назва проекту:	«Якісні адміністративні послуги для сільських жителів»
Цілі проекту:	підвищення якості та доступності надання адміністративних послуг суб'єктам підприємницької діяльності і мешканцям сільських населених пунктів шляхом технічного оснащення центрального ЦНАПу та філій ЦНАПу при Менській міській раді у смт.Макошине та с.Стольне, шляхом запровадження електронних інформаційних систем та облаштування приміщень
Територія впливу проекту:	Сільські населені пункти Менської громади
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	10000
Стислий опис проекту:	В рамках проекту планується закупити, підключити та налаштувати обладнання для потреб ЦНАПу в м.Мена та філій в смт.Макошине та с.Стольне. Адміністратори ЦНАПу та на віддалених робочих місцях пройдуть навчання. Також буде облаштовано приміщення під сучасні вимоги до ЦНАПів. За результатами реалізації проекту буде проводитися моніторинг його виконання та забезпечено висвітлення реалізації проекту в засобах масової інформації та на сайті Менської міської ради
Очікувані результати:	<p>Завдяки успішному впровадженню даного проекту буде досягнуто наступних результатів.</p> <ul style="list-style-type: none"> · облаштовано приміщення ЦНАПу в м.Мена; · облаштовано 2 приміщення філій ЦНАП Менської міської ради в смт.Макошине та с.Стольне; · придбано та встановлено обладнання для облаштування електронної черги; · придбано та встановлено інформаційний кіоск; · придбано сейфи; · придбано та встановлено камери відеонагляду; · придбано та встановлено кондиціонери; · придбано та встановлено багатофункціональні пристрої; · придбано та встановлено робочу станцію з комплектом обладнання, встановленим спеціалізованим програмним забезпеченням та комплексом засобів захисту інформації для видачі паспортів; · придбано обладнання для технічного оснащення робочих місць адміністраторів; · створено єдину локальну мережу, користування мережею Інтернет, придбання модему, комутатора. <p>Якісні наслідки реалізації проекту.</p> <p>В результаті реалізації проекту буде досягнуто помітних якісних показників спрямованих на:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Забезпечення прозорості та відкритості у сфері надання адміністративних послуг; · Створення належних умов в ЦНАПі в м.Мена та філіях; · Додаткові надходження коштів до бюджету громади.
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> -створення робочої групи з реалізації проекту; -проведення тендерних процедур закупівлі; -укладання договору купівлі обладнання; -технічне оснащення ЦНАПу з філіями (придбання, доставка,

	підключення, налаштування обладнання, програмного забезпечення); -навчання адміністраторів Центру; -здійснення моніторингу виконання проекту; -висвітлення роботи в засобах масової інформації та на сайті Менської міської ради			
Період здійснення:	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	300	300	400	1000
Джерела фінансування:	Бюджет громади, державного бюджету, ДФРР			
Ключові потенційні учасники проекту:	Менська міська рада			
Інше:				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Створення нових інформаційних можливостей для комунікації влади та громадськості			
Назва проекту:	«Прозора влада»			
Цілі проекту:	Покращення комунікації між владою та мешканцями громади			
Територія впливу проекту:	Територія Менської міської ради			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	26000			
Стислий опис проекту:	<p>В рамках проекту планується:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Розробка Статуту Менської міської об'єднаної територіальної громади; - Зміна структури сайту міської ради; - Приєднання Менської міської ради до електронного сервісу «Smart-city»; - Зміна підходів до оприлюднення публічної інформації на сайті міської ради та її структурних підрозділів; - Запровадження системи електронного документообігу; - Запровадження системи електронних звернень та запитів; - Проведення інтерактивного спілкування з жителями громади; - «Он-лайн» засідання виконкомів та сесій Менської міської ради 			
Очікувані результати:	Реалізація проекту «Прозора влада» повинна засвідчити позитивні зрушення у покращенні взаємодії між Менською міською радою та мешканцями громади			
Ключові заходи проекту:	<p>Розробка Статуту Менської міської об'єднаної територіальної громади;</p> <p>Зміна структури сайту міської ради та його адміністрування;</p> <p>«Smart-city»;</p> <p>Запровадження системи електронного документообігу;</p> <p>«Рада ON-LINE»</p>			
Період здійснення:	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	50	200	250	500
Джерела фінансування:	Бюджет громади, державного бюджету, ДФРР			
Ключові потенційні учасники проекту:	Менська міська рада			
Інше:				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Підтримка різноманітних форм організованої соціальної активності мешканців громади			
Назва проекту:	Партиципаторний бюджет			
Цілі проекту:	Сприяння налагодженню системного діалогу Менської міської ради з мешканцями громади з метою вирішення соціально значущих питань			
Територія впливу проекту:	Менська ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	26000			
Стислий опис проекту:	Проектом планується розробити Програму Партиципаторного бюджетування на території Менської міської об'єднаної територіальної громади та його впровадження в життя			
Очікувані результати:	Залучення мешканців Менської міської ОТГ, які постійно проживають у межах громади до прийняття рішень щодо розподілу визначеної міською радою частини бюджету громади, залучення їх до участі у бюджетному процесі та надання можливості для вільного доступу до інформації, а також забезпечення відкритості та прозорості діяльності міської ради та її виконавчих органів			
Ключові заходи проекту:	Формування робочої групи Напрацювання варіанту нормативно-правового акту та його прийняття Інформаційна компанія Подання проектів Перевірка проектів Голосування за проекти та підведення підсумків Реалізація проектів Оцінка процесу реалізації			
Період здійснення:	2018-2020			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього
	10	900	1000	1910
Джерела фінансування:	Бюджет Менської міської ОТГ			
Ключові потенційні учасники проекту:	Менська міська рада, мешканці громади			
Інше:	Контроль за виконанням проекту забезпечать - Експертна група, заступники міського голови згідно з розподілом функціональних повноважень, постійна комісія міської ради з питань планування, бюджету, фінансів, економічного розвитку			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Підтримка різноманітних форм організованої соціальної активності мешканців громади		
Назва проекту:	Бюджетний регламент		
Цілі проекту:	Активізація громадськості до бюджетного процесу не тільки на етапі контролю за використанням бюджетних коштів, але й безпосередньо під час того, коли депутати будуть визначати, куди, скільки та з якою метою витратити громадські кошти.		
Територія впливу проекту:	Менська ОТГ		
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	26000		
Стислий опис проекту:	Розробка проекту рішення про запровадження бюджетного регламенту, проведення обговорення з громадськістю та прийняття рішення, за результатами обговорення на сесії ради. В рамках реалізації проекту буде проводитися інформаційна компанія		
Очікувані результати:	Прийняття цього документу має стати додатковим стимулом залучення громади до процесів розподілу бюджетних коштів на умовах прозорості та врахування інтересів зацікавлених сторін. Затвердження бюджетного регламенту має стати додатковим механізмом забезпечення прозорості бюджетного процесу, залучення у цей процес усіх зацікавлених сторін		
Ключові заходи проекту:	Створення робочої групи Напрацювання проекту рішення Проведення громадського обговорення Внесення правок до проекту рішення за результатами громадського обговорення Розгляд та прийняття рішення на сесії Менської міської ради Доведення рішення до мешканців громади Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед жителів, членів виконавчого комітету ради та депутатів		
Період здійснення:	2018-2019		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	Всього
	10	10	20
Джерела фінансування:	Бюджет громади, кошти МТД		
Ключові потенційні учасники проекту:	Менська міська рад, ГО «Доброчин»		
Інше:			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Перетворення діючих будинків культури та клубів на комфортні місця соціальної комунікації мешканців населених пунктів, розширення їхніх послуг та модернізація			
Назва проекту:	Центри місцевої активності			
Цілі проекту:	Перетворення сільських клубів у Центри соціальної активності для мешканців громади			
Територія впливу проекту:	Сільські, селищні населені пункти Менської ОТГ			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	15000			
Стислий опис проекту:	<p>Серед причин, що заважають будинкам культури стати ефективним інструментом на локальному рівні у вирішенні актуальних соціальних проблем є невідповідність сучасним потребам кваліфікації працівників та системи їх підготовки та перепідготовки, що приводить до використання застарілих форм роботи, які не відповідають потребам місцевої громади. Рівень задоволеності громадян діяльністю будинків культури дуже незначний. Актуальними в думках жителів громади є ряд проблем (серед яких відзначається пасивність громадян, безініціативність, очікування вказівок «згори», сподівання на владу; недостатнє фінансування БК у минулі роки, відсутність опалення, аварійний стан, зношена матеріально-технічна база; низький рівень процесу виховання дітей і молоді та організації їх дозвілля ; комунальні проблеми; проблема кадрів; відсутність інтересу до закладів культури, безробіття).</p> <p>Все це призводить до соціальної напруги і відсутність на селі закладу де мешканці можуть з користю для себе проводити дозвілля, призводить до соціальної напруги.</p> <p>В результаті реалізації проекту передбачається провести перекваліфікацію працівників філій КЗ «Менський будинок культури», поліпшення матеріально-технічної бази закладу і його філій (приміщення, обладнання, технічні засоби, комп'ютери, музичні інструменти, костюми, меблі...)</p>			
Очікувані результати:	Створення Центрів місцевої активності на базі сільських клубів, що призведе до зменшення деструктивних соціальних наслідків на селі			
Ключові заходи проекту:	<p>Перепрофілювати діяльність БК</p> <p>Навчання штату новим методам та формам роботи з громадою</p> <p>Забезпечити клуби прикладами успішної діяльності клубних закладів на користь громади</p> <p>Змінити менталітет та відношення до БК, як до організації, яка заробляє гроші</p> <p>Оновити інвентар.</p> <p>Провести ремонт приміщень</p>			
Період здійснення:	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього / 2018-2020 рр.
	1500	2000	2500	20 000 / 6 000
Джерела фінансування:	Бюджет громади, кошти державного бюджету, МТД, ДФРР			
Ключові потенційні учасники проекту:	КЗ «Менський будинок культури», Відділ культури Менської міської ради			
Інше:				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Сприяння розвитку професійних спеціалізацій в навчальних закладах громади в рамках програми Забезпечення доступу до якісної освіти			
Назва проекту:	Добудова Киселівської ЗОШ І-ІІІ ст. із запровадження професійної освіти			
Цілі проекту:	Надання високоякісних освітніх послуг належних санітарно-гігієнічних умовах, модернізація матеріально-технічної бази; Створення Центру військово-патріотичного виховання для молоді громади			
Територія впливу проекту:	Менська міська ОТГ та Менський район			
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	35000			
Стислий опис проекту:	Завершення будівництва нової Киселівської школи значно покращить умови перебування та навчання дітей, відпочинку дітей та молоді, зміцнення матеріально-технічної бази школи, вжиття заходів щодо попередження травматизму, безпеки життєдіяльності дітей. Добудоване приміщення школи планується використовувати як філія Менської гімназії, де буде облаштовано Центр військово-патріотичного виховання.			
Очікувані результати:	Завершено добудову приміщення школи та відкрито Центр військово-патріотичного виховання			
Ключові заходи проекту:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка проектно-кошторисної документації 2. Проходження експертизи проекту 3. Добудова приміщення школи 4. Створення Центру національно-патріотичного виховання на базі добудованого приміщення школи, як філії Менської гімназії 5. Оновлення матеріально-технічної бази 			
Період здійснення:	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього/на 2018-2020 рр.
	0	5000	5000	
Джерела фінансування:	Державний бюджет кошти бюджету громади та МТД			
Ключові потенційні учасники проекту:	Відділ освіти Менської міської ради, Менська міська рада, Управління освіти Чернігівської ОДА, Міністерство освіти і науки України			
Інше:				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	Перетворення діючих будинків культури та клубів на комфортні місця соціальної комунікації мешканців населених пунктів, розширення їхніх послуг та модернізація
Назва проекту:	Створення сучасного Центру культури і дозвілля молоді Менської громади
Цілі проекту:	Організація осучаснених культурно-просвітницьких заходів, які покликані сприяти духовному відродженню українського народу, забезпечення реалізації державної політики в галузі культури, здійснення комплексу заходів, спрямованих на розвиток художньої творчості, виявлення обдарованої молоді і залучення її до роботи в гуртках, об'єднаннях, піднесення творчого потенціалу діючих колективів художньої самодіяльності та створення нових, зміцнення інтелектуальної, духовної спадщини, організації дозвілля населення, збереження та розвитку культури.
Територія впливу проекту:	Менська ОТГ
Орієнтовна кількість отримувачів вигоди	26000
Стислий опис проекту:	<p>Центру культури і дозвілля молоді, який на сьогодні діє як комунальний заклад, надає послуги для молоді міста у приміщенні яке потребує капітального ремонту. В зв'язку із чим персонал закладу не має можливості збільшити кількість культурно-просвітницьких заходів та ефективно використовувати приміщення, а також з бюджету громади витрачається чимала кількість коштів на утримання неефективного приміщення.</p> <p>Тому проектом планується реалізувати чотири основні напрямки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реконструкція будівлі ЦКДМ та системи опалення; 2. Внутрішній ремонт приміщень 3. Оновлення матеріально-технічної бази; 4. Збільшення кількості культурно-просвітницьких послуг. <p>В ході реалізації першого напрямку «осучаснення» роботи закладу планується:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Утеплення фасаду приміщення - Надбудова другого поверху - Реконструкція покрівлі - Встановлення індивідуального опалення <p>В рамках реалізації другого напрямку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поточний ремонт приміщень - Заміна вікон - Облаштування приміщення для Туристичного центру та «OpenOffice» - Ремонт приміщення кінозалу з його перепрофілюванням в кіно-концертний зал - Облаштування в підвальному приміщенні – спортивного залу <p>В рамках реалізації 3-го напрямку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Встановлення 2-х більярдних та 4-х тенісних столів; - Оновлення комп'ютерної техніки - Придбання якісного проектора <p>В рамках реалізації 4-го напрямку планується робота :</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Туристичний інформаційний центр»; - консультаційний центр з питань енергоефективності; - більярд та настійний теніс;

	<ul style="list-style-type: none"> - шахово-шашковий клуб; - «Атлетік»; - Сучасний кіно-концертний зал; - English club; - «Гурман»; - Креатив»; - Фітнес-клуб; - Театральний гурток 			
Очікувані результати:	Творчі, активні та завзяті мешканці нашої громади зможуть розкрити свої здібності, творчий потенціал в різних сферах життя, а також цікаво та змістовно провести своє дозвілля			
Ключові заходи проекту:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Реконструкція будівлі ЦКДМ та системи опалення (проведення енергоаудитів, виготовлення проектів, проведення експертизи проектів, проведення тендерів, виконання робіт) 2. Внутрішній ремонт приміщень; 3. Оновлення матеріально-технічної бази; 4. Збільшення кількості культурно-просвітницьких послуг. 			
Період здійснення:	2018-2024			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього / на 2018-2020
	1500	2000	2500	10000/6000
Джерела фінансування:	Бюджети всіх рівнів, кошти МТВ та інші не заборонені законодавством джерела фінансування			
Ключові потенційні учасники проекту:	КЗ «ЦКДМ», Відділ культури Менської міської ради, Менська міська рада			
Інше:				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	Облаштування зон відпочинку в сільських населених пунктах громади (оперативна ціль - 3.2. Покращення благоустрою населених пунктів) Стратегічна ціль - Покращення умов життя та його безпеки					
Назва проекту:	Екологічна стежка в гідрологічному заказнику «Киселівський»					
Цілі проекту:	Створення умов для розвитку пізнавальних і творчих здібностей учнів, мислення, уяви, дрібної моторики і трудових навичок, пізнавальний інтерес учнів до рослин і тварин, впровадження і розвиток варіативних форм роботи з дітьми молодшого шкільного віку. Здійснення освітньо-виховної роботи в школі з великою кількістю різноманітних природних об'єктів					
Територія впливу проекту:	Киселівський та Величківський старостинські округи					
Орієнтовна кількість отримувачів вигод						
Стислий опис проекту:	Розширювати уявлення про рослини, сформувати та розвивати пізнавальний інтерес до світу рослин. Формувати практичні вміння щодо створення умов для вирощування рослин. Визначати стадії зростання садових, лісових і польових культур і ролі людини у їх вирощуванні. Дати уявлення про те, що рослини – живі істоти, причому дуже крихкі. Включати батьків у процес екологічного виховання дітей.					
Очікувані результати:	Формування позитивної спрямованості ставлення до природи, дослідницької та трудової діяльності. Залучення батьків в освітній, виховний і трудовий процеси. Відчуття задоволеності від спільної діяльності учнів, батьків та вчителів. В ході колективної діяльності продуктивно взаємодіяти, слухати один одного і в соціально прийнятній формі висловлювати своє ставлення до пропозицій.					
Ключові заходи проекту:	Формування екологічного виховання в дошкільнят, учнів школи та молоді.					
Період здійснення:	2019-2020					
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2019	2020				Разом
	50	150				200
Джерела фінансування:	Бюджетні кошти, кошти партнерів					
Ключові потенційні учасники проекту:	учні, батьки, педагоги;					
Інше:						

Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	Облаштування зон відпочинку в міста Мена та найбільших сільських населених пунктах громади				
Назва проекту:	Реконструкція парку культури та відпочинку в с. Стольне				
Цілі проекту:	1. Підвищення рівня комфортності проживання населення, шляхом створення сучасного місця відпочинку на базі парку культури та відпочинку с Стольне 2. Створення привабливих умов відпочинку для гостей і туристів				
Територія впливу проекту:	с.Стольне Менська ОТГ. Менський район. Туристи.				
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	2000				
Стислий опис проекту:	Парк у селі має площу 12 га, мальовничу річку з рукотворним островом. Там ростуть рідкісні види дерев. Має свою унікальну історію. Раніше територія активно використовувалась для відпочинку, проведення заходів культурного напрямку. Нажаль в результаті економічної та соціальної кризи, парк прийшов в занепад. Ідея проекту полягає у облаштуванні території парку на сучасний лад, шляхом реалізації конкретних заходів.				
Очікувані результати:	Реалізація даного проекту створить умови для якісного відпочинку як місцевого населення так і туристів, проведення свят, фестивалів тощо. Задоволення потреб у відпочинку для досить широкого спектру населення. Підвищення іміджу села та громади. Підвищення туристичної та інвестиційної привабливості. Підвищення естетичного вигляду села. Підвищення екологічної безпеки.				
Ключові заходи проекту:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прибирання території (ліквідація стихійних смітників, розчищення чагарників, ліквідація аварійних дерев) 2. Приведення в належний стан русла річки (ліквідація дерев, які попадали в воду, очищення річки від сміття) 3. Демонтаж аварійного пішохідного мосту та будівництво нового. 4. Встановлення на території парку альтанок, лавочок, світильників, насаджень квітників, огорожа території, інформаційний стенд для туристів, урни для роздільного сміттєзбору, туалет, тощо. 5. Облаштування сучасного пляжу з місцями для купання, пірнання і змагання, ремонт купальної вишки. 6. Встановлення итячого майданчика. 7. Встановлення пікнік зони. 8. Встановлення літнього танцювального майданчика. 				
Період здійснення:	2018- 2020 року.				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Всього	
Джерела фінансування:	Кошти інвестора, кошти бюджету Менської ОТГ інші джерела не заборонені законом.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Менська міська рада, Підприємства-інвестори, стольненська громада, ТОВ"ПРАЦЯ"				
Інше:					

Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	Створення нових інформаційних можливостей для комунікації влади та громадськості	
Назва проекту:	Створення місцевого радіомовлення	
Цілі проекту:	Забезпечити вільний доступ мешканців громади до отримання інформаційного контенту в рамках FM радіомовлення.	
Територія впливу проекту:	Менська громада, Менський район (частково)	
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	30000	
Стислий опис проекту:	Створити місцеве радіомовлення FM частоти. Площа покриття якого становитиме близько 50 кв.км.	
Очікувані результати:	<p>Місцеве радіомовлення, перш за все – мовлення Менської територіальної громади. FM радіомовлення задовольнить потреби населення в доступі до локального інформаційного контенту та забезпечить оперативне інформування громадян про надзвичайні ситуації.</p> <ul style="list-style-type: none"> • стимулюватиме розвиток громадянського суспільства, • ініціюватиме публічні дискусії щодо місцевих проблем, • підвищить компетенцію громадськості щодо питань місцевого самоврядування, • сприятиме процесу децентралізації, • сприятиме ефективному захисту прав і свобод громадян, • забезпечить доступ до культурно-просвітницького контенту. 	
Ключові заходи проекту:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зареєструвати місцеву телерадіорганізацію. (Комунальне підприємство) 2. Розробити необхідний пакет документів (на прорахунок частоти, на отримання ліцензії, на отримання висновку щодо електромагнітної сумісності радіоелектронного засобу згідно на розміщення передавального обладнання, внутрішню документацію ТРО тощо) 3. Отримання необхідних дозволів, ліцензій. 4. Придбання та встановлення спеціального обладнання. 	
Період здійснення:	2018- 2019 року.	
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019
		220-250
Джерела фінансування:	Кошти інвестора, кошти бюджету Менської ОТГ інші джерела не заборонені законом.	
Ключові потенційні учасники проекту:	Менська міська рада	
Інше:		

Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	Облаштування зон відпочинку в сільських населених пунктах громади (оперативна ціль - 3.2. Покращення благоустрою населених пунктів) Стратегічна ціль - Покращення умов життя та його безпеки					
Назва проекту:	Розвиток аквакультури, любительська та спортивна риболовля					
Цілі проекту:	Розвиток аквакультури передбачає раціональне використання ресурсів, мінімальний вплив виробництва на навколишнє природне середовище, забезпечення відновлення водних біоресурсів та проведення рибогосподарської меліорації, розвиток органічної продукції, екологічне виховання населення, культивування здорового стилю життя.					
Територія впливу проекту:	Об'єднана громада, район, область					
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	15000					
Стислий опис проекту:	Аквакультура – розведення і товарне вирощування водних організмів в контрольованих умовах - неоцінене джерело продуктів харчування для населення. Водні організми володіють не тільки високою продуктивністю, але і є джерелом цінного білка. Крім того, деякі водні організми можуть ефективніше засвоювати корм, ніж жуйні тварини, домашні птахи і навіть свині. До того ж риби- фільтратори і молюски харчуються мікрозоопланктоном, який безпосередньо в їжу людиною не вживається. Аквакультура не обмежується тільки виробництвом продуктів харчування. Заводське відтворення століттями забезпечувало любительське рибальство, поповнюючи природні запаси риб, і в майбутньому його роль зросте, особливо у зв'язку з погіршенням умов навколишнього середовища. Кормові організми культивують, як для спортивних цілей, так і з промисловою метою.					
Очікувані результати:	Зростання обсягів випуску рибницької продукції, більш повне постачання населення цінними продуктами харчування власного виробництва, створення нових робочих місць, збільшення надходжень до бюджету і, в цілому, сприяння забезпеченню продовольчої безпеки держави.					
Ключові заходи проекту:	Розвиток органічної продукції, екологічне виховання населення, культивування здорового стилю життя.					
Період здійснення:	2020 -2022					
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.						Разом
Джерела фінансування:	Бюджет громади, державного бюджету, ДФРР					
Ключові потенційні учасники проекту:	Менська міська рада					
Інше:						